

S^a MFDI 26 MARS 1938 - S^o 28

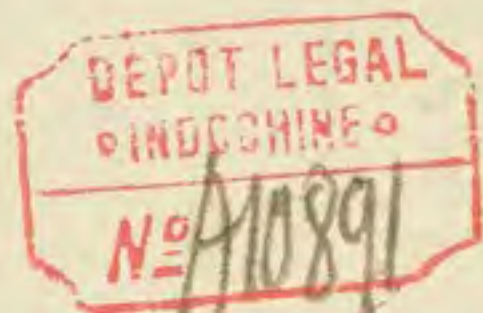
DIRECTION ET RÉDACTION
150, RUE LAGRANDE
SAIGON

Directeur: Đào-trình-Nhật

GIÁ BÁO

1 năm.....	6 00
6 tháng.....	3 00
3 tháng.....	1 60

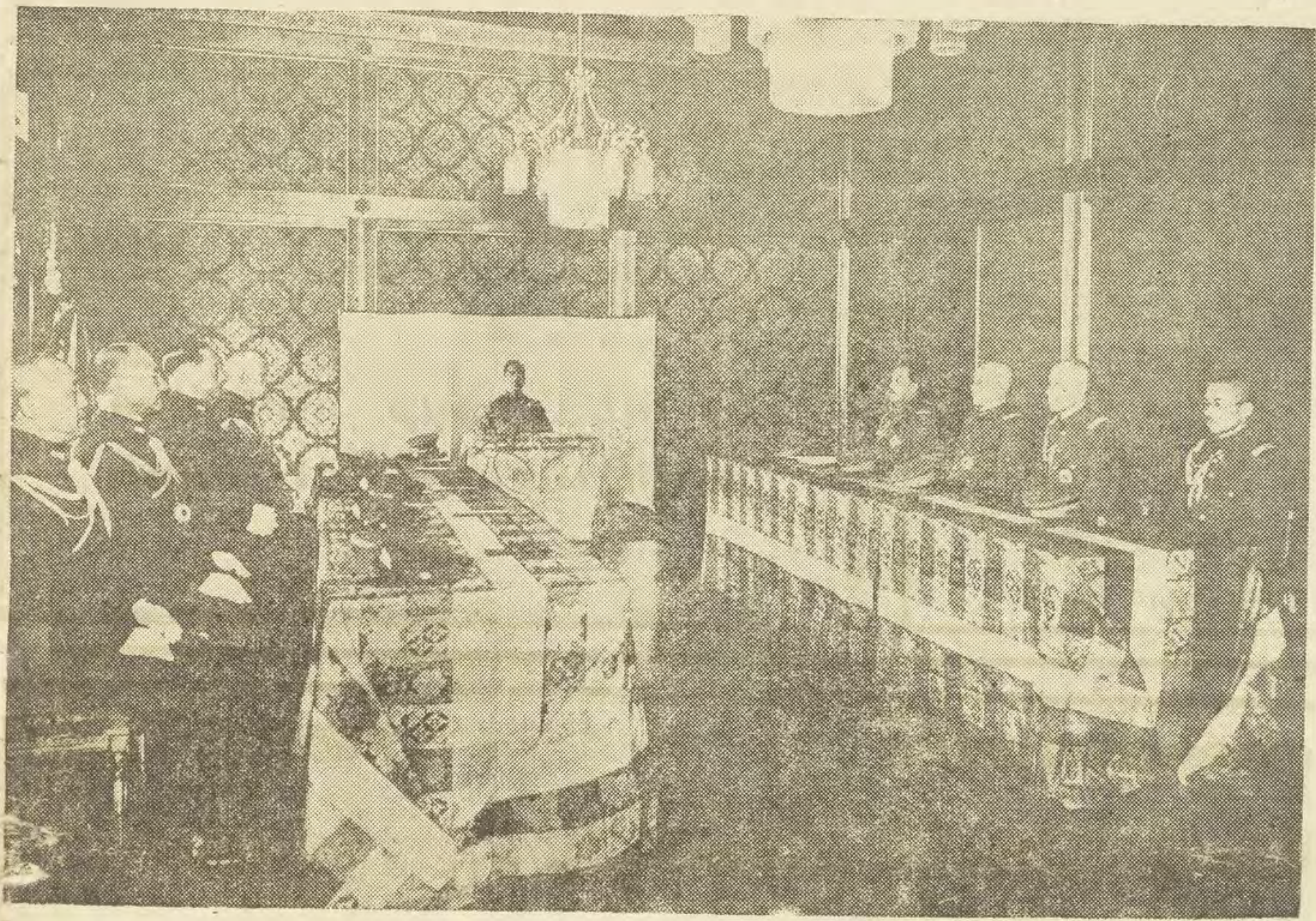
MUA BÁO PHẢI TRẢ TIỀN TRƯỚC

mai

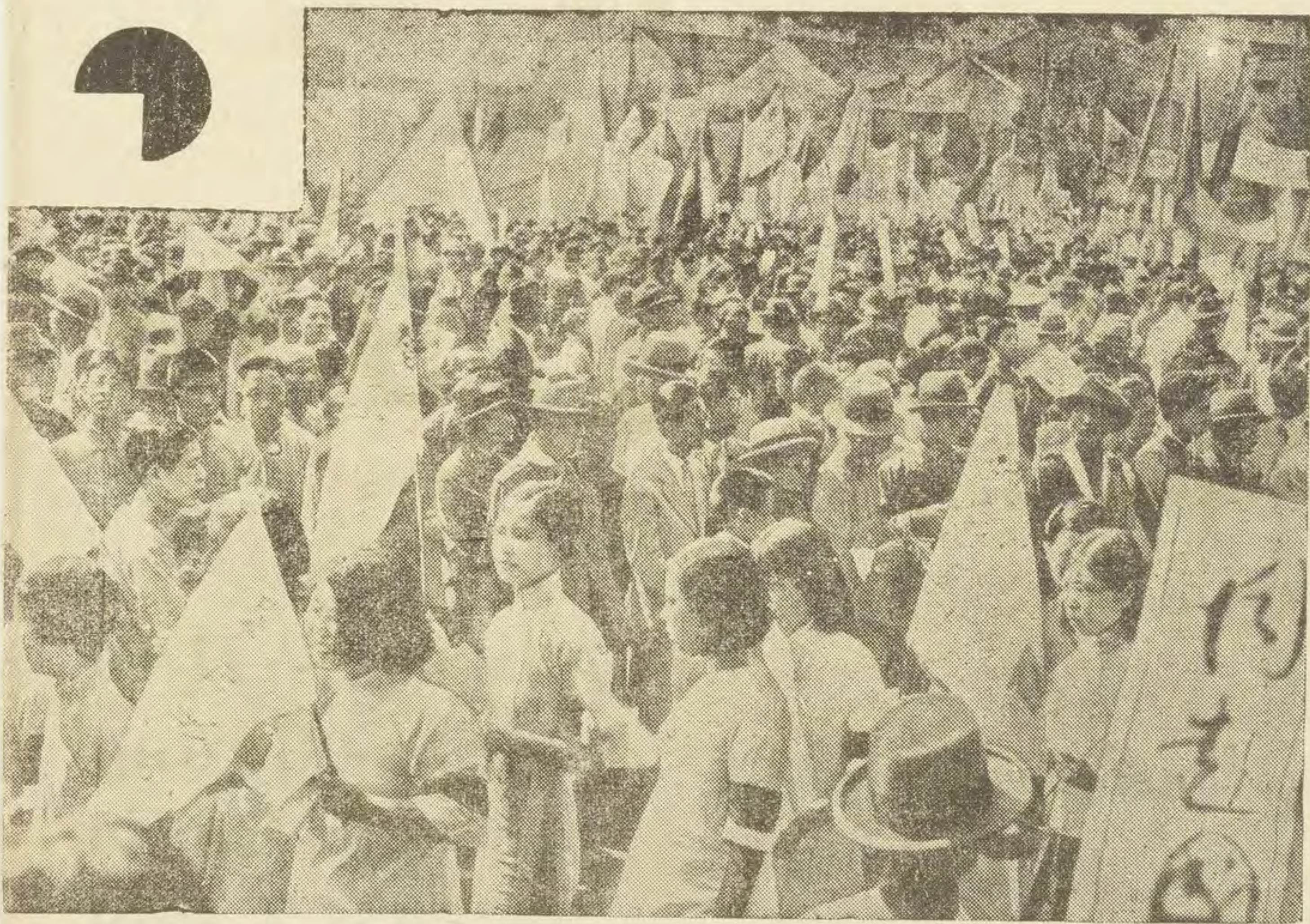
tuần báo ra ngày thu' bay

VUA NHƯT DẪN TÀU

TRONG báo này, chúng tôi đã có dịp cắt nghĩa đại-khái « Ngự-tiền hội nghị » của Nhựt-bồn là gì. Xin nhắc lại : theo quốc pháp Nhựt bốn từ lúc Duy-tân đến nay, khi có chiến-sự nghiêm trọng với một nước ngoài, thì chính Thiên-hoàng là đại-nguyên-sái, và Đại-bổn-dinh (Grand Quartier Général) lập ra tại Đông-kinh để sai cất chu tướng, chỉ huy ba quân. Cuộc nhóm của Đại-bổn-dinh ấy gọi là Ngự-tiền Hội-nghị.

Đây chính là quang cảnh một buổi Ngự-tiền Hội-nghị. Ngồi giữa là đức Thiên-hoàng, bên hữu ngài là 4 vị Hải-quân thượng-tướng, mà Phục-kiến-cung Thân-vương ngồi đầu ; bên tả là 4 vị Lục-quân thượng-tướng mà Nhân-viện-cung-Thân-vương ngồi đầu. Hai vị Thân-vương ấy đều là bậc chủ vua, làm chức Tổng-tham-mưu-trưởng nắm quyền Hải, Lục-quân trong tay.

Trước cơ nguy nhà tan nước mất, do cái họa xâm lược của Nhựt gây ra, thanh niên nam nữ Tàu đều nhiệt tâm cứu quốc và hiệu triệu dân-chúng, nhứt trí kháng Nhựt.

MANH QUÁ HOÁ NHÁT

Ấy là ông Bá-chủ Hồng-mao

VỀ CHUYỀN TÊN MỌI LÝ-NHẤT PHỤC THÙ

CHUYÊN PHIẾM

NHÀ VĂN NHƯ ĐÀN BÀ ĐÈ

Đời và Việc nhà văn. — THIẾU-SƠN

DÂN ANNAM NGHÈO

Tại sao ? Tại lương bổng ít quá !

TUỜNG-GIO'I-THACH SẼ HÒA VỚI NHỰT CHĂNG ?

Hitler và Âu-châu ĐAI CHIẾN NĂM 1938

Đại-tướng Trần-Thành nói về THỜI-KỲ KHÁNG-CHIẾN THỨ 2

Vua Minh-Mang vu oan ông Lê-van-Duyệt

Chuyện lịch sử của PHAN KHÔI

SÚNG LIÊN-THÌNH BẮN 33.000 VIÊN ĐẠN TRONG 1 PHÚT

CỨU MỘT MANG NGƯỜI

truyện ngắn

20 TRUONG ♦ GIA 0\$12

2 PHU'ONG THUOC RAT NOI DANH

SAM NHUNG DUOC TINH

hiệu THIÊN-THẦN là một thứ nước cốt chế ròng những vị đại bổ hiệp với Sâm Nhung thứ thượng hạng, để pha với rượu, qui ngài sẽ được một thứ rượu bổ dưng uống khai-vị rất qui báu, vì mùi rất thơm, ngọt lại giúp ngon ăn, nghe khoẻ và thêm sức lực.

CHAI MỖI VE

0\$60

THUOC HO NƯỚC PHẾ SÁNH KÝ

hiệu THIÊN-THẦN là một thứ thuốc bổ phải để nhứt công hiệu trong 10 phút. Chuyên trị bệnh ho, tức ngực, siễn, thổ huyết và nhứt là ho lao. Mời ho hoặc ho đã lâu ngày thấy đều trừ được.

Mùi thơm, ngọt rất dễ uống

VE NHỎ 0\$40

VE LỚN 0\$80

TRU BÀN KHÁP NƠI

TỔNG PHÁT HÀNH KHÁP ĐÔNG-PHÁP

WALIN ĐẠI DUỐC PHONG

40 RUE VIENOT. - SAIGON.

ĐI CHƠI CHỢ LỚN DỰ TIỆC TRUNG-HOA

Ái đã đi tới Chợ Lớn, mà chẳng hề bước lên « Thái-Hồ-Lầu » thì cũng thiệt ! Vì chốn này : đã dành sẵn đủ thức sơn-trân hải-vị, để cho ta cùng bạn-hữu năm ba đánh chén trong khi nhàn-hạ, chẳng những món ăn đẹp miệng, thức uống đủ mùi, mà lại một tòa nhà nguy-nga : lầu cao ánh rặng; Có vườn hoa đẹp, có gió thanh-tân, muốn an-bộ dương-xa, lại sẵn sàng thang diên. Ta có thể đến đây :

Khi chén rượu, khi cuộc cờ, (có đề sân cỏ tướng);

Khi xem hoa nở, Khi chờ trăng lên !

Thật là vô-cùng hứng-thú, lắm đều thanh-tân !!

@@@

Ban ngày từ 12 giờ trưa đến 3 giờ chiều :

Có bán trà, bánh, mỳ, cháo để điểm-tâm; theo giá kinh-tế. Có ca-nữ trỗi giọng du-dương, giúp vui cho quý khách.

Lành tiếc lễ đám, để đãi đãi khách-quí, phòng huê rộng rãi, tiện lợi nhiều bề. Xin quý-khách chiếu-có, ắt sẽ đẹp lòng !

« THÁI-HỒ TỬU-LẦU »

284, Rue des Marins 284

Téléphone Automatique N° 30351, CHOLON

Mlle T. QUY, tốt-nghiệp khoa-học điểm-trang tại Paris

Răng đẹp, Da mịn

Chỉ giúp 10 bài Massage (thoa nắn) theo khoa-học nước Mỹ tự ý làm lấy cho thêm đẹp. Có các máy Âu Mỹ từ xưa SOINS DE BEAUTÉ ANGLAIS & AMÉRICAINS MASSAGE & MAQUILLAGE MODERNES, ÉLÉGANTS

Biểu một hộp kem, phấn, chì, son hay brillant : Oyster (Con Hến) Houbigant, Tokalon, Cheramy, Dixor, Duvelia, Lanselle, Yardley, Guitare, Arcancil, Gorlier, L'Oréal, Bourjois, Lenthéric, Coty, Forvil, Orsay, Rosémil, Eclador, Cutex, Luxuria, Lesquendica, Klytia, Innoxa, Epilopaster, Simon, Faber, Lanvin, Ricils, Rimmel hay Roger vân vân. Nên mua từ 6p00 trở lên. Răng trắng sữa thêm trắng bóng đẹp, bằng máy op50 op90 và Email-dent (chất men răng) 1p80, 2p80, 5p80, 10p00. Răng đen đánh trắng bằng máy 2p80 và Email-dent : 3p80, 4p80, 5p80, 10p00, 20p00. Răng trắng đẹp bóng, đánh rất êm không đau. Kế răng và răng hàm đánh trắng hết bằng máy tối-tân Âu Mỹ, có Email-dent thì dầu ăn trâu, hút thuốc cũng không vàng.

Da trắng mịn tươi đẹp mãi 2p00, 3p00 một hộp

Tóc dài nhuộm đen, hung và bạch-kim, tóc rụng, rụng lông, gàu, lông mi dài cong, trướng cá, (khô nhàn, không còn vết thâm, không phát lại) hơi sặc, nốt sần nơi mặt, đều giá 1p00 2p00 3p00 một hộp. Tóc mọc, giảm má, tàn nhang sạch hẳn, sẹo, lông mày mọc thêm, vết son tràm đen, ồm mấp, nốt vú (tròn đẹp mãi) đều giá 2p00 3p00 một hộp. Nút ruồi, nốt cơm, răng trắng, nẻ da, op50 1p00 một hộp. Trị da nhàn, nước nhỏ mặt đẹp sáng, đều giá 1p00 2p00 một hộp. Thuốc trẻ đẹp lại tươi da, xanh tóc (móng) 2p00 3p00 một hộp. Màu phấn, màu da lựa dùng rất hợp. Nhíp, dao, kéo, Massoicin 18p00, mặt nạ cao-su, đồ uốn tóc giá 1p80, 2p80, 26p00 máy uốn lông mi op90. Rất đủ đồ sửa sắc.

Ở xa xin gửi lãnh hóa giao ngân, lấy hàng ở nhà giặt thép hay ga rồi trả tiền tại đây. Hồi gì xin kèm tem để trả lời

MỸ-VIÊN AMY, 26, PHỐ HÀNG THAN, HANOI

ARTISTA-PHOTO

74 Bd Bonard. - SAIGON

Téléphone 21.859

SAIGON

là nhà chụp hình có
đanh tiếng ở Sài-thành

« MỘT SỰ LẠ XƯA NAY IT CÓ »

TRONG 5 NĂM TRỜI NGHIÊN CỨU

NHÀ NỮ TIỀN TRI RA ĐO I

HOÀN VẬN-MẠNG. COI SỐ THEO KHOA-HỌC

Nếu ai muốn biết rõ tương-lai cho được chắc chắn. Thân thế từ nhỏ chi già, sự nghiệp, tình duyên, chồng con, tật bệnh ra sao ? Đời mình sau giàu hay nghèo ? Đời mình thọ hay yếu ? Thì nên tìm đến nhà nữ giới-sư NGUYỄN-THỊ NGUYỄN-TIỀN n° 123 rue Colonel Boudonnet SAIGON (đọc theo đường xe lửa) mà hỏi thì được tường tận. Có đoán chắc chắn không sai.

TIẾP KHÁCH TẠI NHÀ :

Buổi mai từ 8 giờ đến 11 giờ.
Chiều từ 3 giờ đến 6 giờ.
Tối từ 8 giờ đến 9 giờ.

GIÁ TIỀN COI NHỨT BỆNH :

Coi 2 năm 1p.00. Coi 5 năm 2p.00. Coi suốt đời 3p.00.

Ở xa chỉ cần cho biết tuổi, tên và tự lấy một miếng giấy trắng gạch 3 đường mực lên trên rồi cho vào bì gói đến cho cô Nguyễn-thị Nguyễn-Tiên kèm theo mandat bao nhiêu tùy ý muốn coi mấy năm. Trong 7 ngày sẽ có thư trả lời.

20 NĂM DANH TIẾNG

NAM THẢO ĐƯƠNG

59, Quai de Belgique. - SAIGON

TRUNG-NAM Y-SI NGUYỄN-VĂN-BÁU

Chuyên trị các chứng bệnh của Phụ-nữ và Nhi-dông

Giờ coi mạch : Sáng từ 8 giờ tới 12 giờ. Chiều từ giờ 3 tới 7 giờ.

Dứt dây oan trái

Về rỗng, về rần mà quảng-cáo chúng tôi nhứt định không, cứ để công chúng tin dùng rồi truyền bá ra tức là quảng - cáo ấy mới thiệt thật.

Chúng tôi vẫn biết đã có đến hàng 100 thứ thuốc Phong-tinh ra đời rồi, nhưng xin mời các ngài đã mắc những bệnh Lậu, Dương-mai, Hột-xoài, sơ phát hoặc dây dưa đến một đời mươi năm thì cứ đến chúng tôi sẽ bày cách điều trị rồi các ngài sẽ công nhận thuốc ấy hiệu nghiệm lạ thường mà chỉ tốn tiền rất ít.

Ở xa xin viết thư thương lượng.

Do M. TỪ-THIỆN-NGO

237 Ter. Boulevard Gallieni SAIGON

MỚI QUA KỲ ĐẦU

DIA 1938

Mời Caalogue 1938 :

J. KELLER, Importation

72 rue Mac-Mahon - SAIGON

Phụng - Hảo

Phước - Cương

Tài - tử Radio

Hát bộ H.T. Phú

MAI

XIN NHỚ = Giá báo 1 năm 6.000, 6 tháng 3.000, 3 tháng 1.500
Nhà báo số 150 đường Lagrandière SAIGON

MANH QUẢ HOÀ NHẤT CHĂNG?

ẤY LÀ HIỆN TÌNH CỦA ÔNG BẢ-CHỮ HỒNG-MAO

VẤN - đề tổ - chức quân - đội đến đôi họ chỉ sợ hao hụt Đông-dương đề tự-vệ, nhiều người tán-thành trông mong mà cũng nhiều người cười cợt phản-đối.

Nhưng, trong những thuyết phản - đối đưa ra, chẳng có thuyết nào buộc được chúng tôi phải khuất-phục.

Họ hỏi tiền đâu?

Một nước đề nhứt văn-minh hùng cường ở Tây-phương tư lãnh thiên chức khai hóa bảo hộ chúng tôi bấy tám chục năm nay, mà nói chuyện tổ - chức quân-đội không có tiền, thật chúng tôi không biết nói sao nữa. Không tiền thì nước bảo hộ chúng tôi có phận-sự phải tìm kiếm kinh-doanh làm sao cho có chớ.

Họ bảo người Annam yếu đuối, không có kỷ luật, không có tinh thần tổ-quốc, làm sao trở nên người lính chọn chánh được mà đòi quân - đội Đông-dương?

Đó là vấn-đề giáo-hóa. Nếu trải gần một thế-kỷ nay thân-cận với văn-hóa Tây - phương của nước Pháp ban bố, mà ngày nay chúng tôi còn quá tệ như thế, thử hỏi lỗi ai.

Có người khác lại muốn yên ủi chúng tôi bằng những điều-uớc quốc-tế hỗ-trợ:

— Lực-lượng của Anh ở Viễn-đông rất mạnh, mà Anh Pháp lại thân thiện với nhau, nếu một mai Nhứt-bồn thò tay qua Đông dương thế nào Anh với Hoà-lao cũng phải xuất binh trợ Pháp để hộ vệ xứ này đừng lo. Vì ba nước có lãnh thổ quyền lợi nhiều ở Viễn-đông đã giao ước với nhau như thế.

Tưởng là gì kia, chớ lại nói đến thế lực đế-quốc Anh và cái tinh Pháp Anh thân thiện hỗ trợ thì chính là một lý thuyết chót mà chúng tôi hoài nghi hơn hết.

KHÔNG ai dám chối cãi rằng Anh không phải là thế giới đề nhứt cường quốc ngày nay. Nhưng họ giống như một người hết sức phú quý rồi, chỉ muốn được thanh nhàn an-hưởng; luật.

Anh lại là một nước thiên-hạ bá chủ. Hễ là bá chủ thì phải lo tế khốn phò nguy, chủ tri công đạo, có vậy mới vững oai danh và được thiên hạ từng phục.

Nhưng ông bá, chủ này hình như già yếu lắm rồi, ông quá nhún nhường ích kỷ, đề cho thế giới đa sự vì ông, bao nhiêu việc bất công bất bình để ra được chỉ vì cái thái độ ngoại-giao của ông không được mạnh bạo.

Y như lời cụ Huỳnh-thúc-Kháng đã nói, Anh chỉ tiếc một viên đạn đầu tiên, thành ra thế giới mới có những vụ Y-A, vụ Hoa-Nhứt, vụ Đức-Ao Đứng đầu tập đoàn Dân-chữ, nếu Anh mạnh bạo can thiệp vào những việc xâm lược, bất công, thì chắc hẳn trên mặt đất không bày ra cuộc-diễn như ngày nay, và lại tập đoàn Phát-xít đã không quá đặc thế hoành-hành. Rất đối bèn Tàu tám chín tháng nay, Anh bị Nhứt khêu khích, thị-nhục nhiều phen, mà đành phải khoan tay nhường nhịn, không dám hó hé. Trước còn giúp Tàu, nhưng sau thấy Nhứt làm oai, phải nhường nhịn Nhứt rồi lần hồi muốn bỏ Tàu không binh vực giúp đỡ nữa. Cái thái - độ phò thành đề suy ấy làm cho Anh mất oai-danh tin - nghĩa trước mặt thiên-hạ, và ngôi bá-chủ của Anh chỉ còn là một sợi chỉ mỏng manh vậy thôi.

CÒN nói đến Pháp Anh thân-thiện, chẳng qua chỉ ở tiếng nói ngoại-giao, chớ không có ở thiệt-sự.

Mình không rành việc ngoại-giao quốc - tế mà dám quyết-đoán điều đó, nhưng cứ xem những việc dĩ-vãng cũng đủ thấy không phải mình nói sai.

Có người nói những việc rắc rối ngày nay đều phát-nguyên từ cái kết - quả trước kia hai nước Anh Pháp ngờ vực ganh gờ nhau mà ra. Sau trận đại-chiến 1914-18 rồi, Anh Pháp tranh-bá với nhau ở Ấn-châu và nhiều nơi khác, nước này tìm cách phá nước kia, nước kia lập mưu dành lợi của nước này. Bởi đó mà Đức Y mới thừa

Một cái tia sáng bí-mật, có thể đốt cháy rụi phi-cơ đang bay. Đây là hình kỹ-sư Dunikowski đang thí-nghiệm tia sáng ấy. Cõi bài « Nững khí giới giết người tối tân » ở trương 6.

CHUYÊN PHIÊM

Tên Mọi Lý-Nhất hiệu rõ

« BẢO-PHỤC-HÌNH »

BẢO phục hình là thứ luật gì? Do người phương Đông hay người phương Tây đặt ra?

Trước khi muốn biết rõ các chi-tiết luật này, ta nên biết qua nguyên-nguyên pháp-luật từ đâu và vì sao mà có?

Các nhà cổ - học và các nhà pháp-học phương Tây đều cho rằng từ đời cận cổ, pháp-luật là sản-phẩm của sự báo thù riêng (vengeance privée) của cá-nhân.

Lúc bấy giờ, loài người chỉ sống chung nhau hỗn-loạn hay là chia từng bộ-lạc nhỏ nhỏ, thì lẽ tất nhiên còn ừ ừ cạc cạc, đấu có sáng kiến bày ra những cơ-quan hành-chánh, lập-pháp, tư-pháp... Mỗi khi một tư - nhân bị người đồng chủng đánh đập, hãm hại, thì tư-nhân ấy nghe theo bản-năng mình tìm phương trả thù, chớ có biết kêu ca, kiện cáo vào đâu? ! Rồi tư - nhân ấy bị kẻ thù hãm hại đến chết mất, con cháu tư-nhân ấy phải ghi nhớ mối thù ông cha mà lo báo phục cho kỳ được. Lối trả thù tổ-truyền này xưa nay vẫn thanh hành ở xứ Corse — một lối trả thù mà người Pháp gọi là Vendetta corse, một lối trả thù mà nhà danh-sĩ Pháp Prosper Mérimée đẹp, nên chẳng chịu ra sức đề đã dùng làm ị truyện để viết quyền văn giai tác « Colomba. »

Lối trả thù riêng này, theo tri phân đoán của chúng ta, thì cũng có chỗ lợi lẫn hại.

Lợi là, theo luật công bình, nó cũng như một lợi-khi cần yếu cho mỗi người để tự vệ lấy mình và nhứt là làm cho kẻ khác phải tôn trọng cái quyền sở hữu của mình.

Nhưng hại là nó chỉ một cái lợi-khi của kẻ mạnh. Nếu một người yếu bị một kẻ mạnh ức bách, người yếu này còn mong gì trả mối thù? Đây là một điều hết sức bất công.

Nhận thấy rõ chỗ bất công ấy, đến khoảng Trung-cổ thời-đại, xã hội bèn đặt ra cách hạn chế sự trả thù riêng: luật talion của người Hy-Lạp mà Tàu gọi là « Báo phục hình » vì đây bắt đầu xuất hiện.

Luật này buộc kẻ có tội phải chịu cả mọi đau khổ mà nó đã gieo cho người nguyên-cáo.

Nghĩa là nếu kẻ có tội đã chặt tay người ta thì pháp luật chặt tay nó lại (!)

Đạo luật này gần đây đã được dân mọi làng Lám - Xuân tỉnh Paria đem ra thi hành một cách hết sức hay.

Nguyên là tên mọi Lý - Nhạ thấy vợ bạn cũng khá khá đem danh-sĩ Pháp Prosper Mérimée đẹp, nên chẳng chịu ra sức đề đã dùng làm ị truyện để viết quyền văn giai tác « Colomba. »

Coi qua tru ở'ng 4

Coi qua trương 5

Chỉ còn 5 ngày!

Lệ mua báo « trả tiền mặt và trả ngay cho nhà báo bằng mandat hoặc tờ báo quán đóng tiền » thì được kinh tặng giấy số Đông-Pháp hay Amecic, chỉ còn 5 ngày nữa mãn hạn.

Nghĩa là hết ngày 31 Mars bốn báo bãi hẳn lệ ấy. Vậy chư-vị độc-giả muốn được món quà ấy xin mau mau gửi mandat lên. Chư vị ở xa, bốn-báo coi con dấu Bưu điện ngoài bao thư là ngày 31 Mars thì cũng được hưởng.

Mua một năm gửi mandat 6 p. 20 (kể luôn tiền gửi đảm bảo giấy số) thì được một tấm Loterie Indochinoise.

Mua 6 tháng gửi mandat 3.20 (kể luôn tiền gửi đảm bảo giấy số) thì được một tấm Loterie Amecic.

MANH QUẢ HOA NHẤT

cơ lợi dụng nước đi của hai phần - kháng, làm, nhưng Anh bên, khiến cho ghét ngấm phá cũng lảng ra, thành ra Pháp có lén cầm-cự nhau chơi, để họ lập vô-viện, đánh chịu cái thử ở giữa với mỗi lợi của ông đoạn quật - cường của Hitler. Năm 1934, nhà chấp-chánh Côn nước Tiệp-khắc nữa, nay Pháp liếc mắt qua Y, chiều mai cũng có cái nguy bị Đức chưởng-phùng nghinh Y, nhờ được thể mà ra tay trông mong nơi sự hiệp tác của xâm A. Từ đó trở đi, Anh Pháp càng thêm nghi-kỵ nhau, chỉ bằng mặt chứ không bằng lòng. Đức Y lựa theo chiều đó mà tấn - hành càng không muốn dính gì tới gặp. Đức mạnh bạo phát-triển ở miền Trung-Á, Y thì tấn công mai Tiệp-khắc có bị Đức kiểm-châu Phi và các xứ Cận-Đông, Anh cũng thấy kệt. Nếu Anh Pháp quốc-tế đa-sự như quã Anh Pháp thân thiện mà ngày nay, rút lại chỉ tự Liệt-Anh lại có cái thái độ ấy cường trạnh là với nhau ở bờ sông Đa-não và mặt biển Địa-trung mà nó bùng ra đó.

Một chứng cứ khác chứng tỏ Anh Pháp không thiết thân nhau. Nhon và Y-A, lúc Anh trong lúc huấn cấp được bấy giờ Pháp đưa theo thái độ dằn. Đồng-dương mình đây đối Anh đến đối thi-hành trừng-phạt Y về kinh-tế, lại không đặt đại-gi cho họ bằng Áo - quốc và sứ ở La - mã; thế mà bây giờ Tiệp-khắc kia, thế mà họ còn Anh trở lại muốn thỏa hiệp với không hiệp với Pháp để phân-Y, và liên kết với Đức là kẻ không việc kiểm tỉnh và đề-phòng cuộc tương lai thay, trông gì một mai Đồng - dương có ngoại xâm mà Anh giúp Pháp để đối phó cho được. Nhứt là ra thân Đức chẳng nói gì, còn lại Anh Pháp vẫn thân thiện thò quyền lợi của Anh cũng ngụy, chúng tôi e họ tự cứu Đức tràn tới thành Vienne, chưa chắc, mong cứu được ai? hiệp nhứt Áo-quốc, Pháp muốn

T. V.

Cung ông giáo sư B. H. A. AMIL

164, Rue Mac-Mahon - SAIGON

Kính ông,

Tôi lấy làm hân hạnh được xem vận mạng và chỉ tay rất đại tài và hết sức khâm-phục ông đã ra công nghiên-cứu lâu năm để giúp cho đời. Vậy có đôi hàng xin cảm ơn ông nhiều và chúc ông vạn an.

Tân-an, le 5 Janvier 1938
TRẦN-VĂN-HOAN, Élève en congé
à Phuoc-tân-bưng (Tân-an)

Chúng tôi giới thiệu

Thuốc trị bệnh Hút-Liêu không thiếu gì, mà chỉ có hiệu Đỉnh-Thành-Song là thật hay nên mới được hoan-phê-hình họa hết và nó danh là Vua Thuốc Lạ.

Thuốc đại hạ, điều kinh, thì được bà dĩa Fabry Clairet viết theo theo.

Lục Súc Hối Sanh Hoàn
Cứu và cứu, bô, heo, ngựa, được cha già Ignatio Bê-công-Thích viết theo theo là linh được.

Thuốc Bô Á-phiên ai hỏi sẽ giới 1 tờ chi nghĩa.

Nhà thuốc

ĐÌNH-THÀNH-SONG

112, Rue d'Espagne Saigon

Chi nhánh: Trường-Long-Bô 47, Rue Ot-Nô-Oum, PNOMPENH.

Thần tiên hay thấp đầu mà u

Ngày buổi xuân minh vật chất hưng-vượng như ngày nay, nghề ăn-lọt tuyệt xấu, báo-giới phổ thông, văn-thơ, danh họa không thiếu với và số tài liệu dân-sang để làm quặng của tài sản, mà biết bao nhiêu nhà buôn cư xưa nay vậy, chẳng khác dân diêu cả, mà không dùng, cứ thấp đầu mà u, mất thì đồng hóa cho nghĩ có hết thức thái vụ và có thất lợi vì nói đi san bước chậm hơn người hay không? Muốn thức thái vụ, muốn hưởng đại lợi, muốn cạnh tranh hơn người thì phải biết làm quặng của tài sản.

Quyển sách « Quặng Cáo » của ông Lý-công-Quân, môn văn soạn xong và mới xuất bản - chỉ dạy cho cách làm quặng cáo rất hay và mới mẻ hợp thời - Một năm công phu ghi trên 140 trang giấy thượng hạng, in rất sắc sảo, bìa láng tuyệt đẹp. Nên mua sớm. Tồn một lợi ngàn. Giá mỗi quyển 0.95. Gửi lãnh hóa giao ngân 1p.26.

Có mua xin đọc các hàng sách lớn Nam-Trung-Báo, hay viết thư cho ông L. P. CÔNG QUÂN chủ nhà in - Saigon.

NIÊN NÓI...

BÂY giờ với lời câu chuyện, te mà thôi, lại cần phải biết viết ra Anh đã tiêu lớn ước cho trúng nữa.

XIN đọc giả sửa dùm địa chỉ của cô Nguyễn-thị-Nguyệt Tiên nhà nữ tiên-tri, ở số 122 đường Boudonnet chứ không phải 123 như trong lời rao đã in lộn.

Sự lộn ấy kỷ tới sửa đổi được.

CÁC mặt trận Sơn - tây Sơn-dông, gần đây binh Tàu

Khí tượng hùng dũng khêu khích của lính Đức

đó Anh đối với Đức thay đổi hẳn.

Cuộc hội đàm này những gì, hai bên cũng không tuyên bố, nhưng cứ theo người ta biết chắc thì Đức Anh giao kết với nhau như vậy.

Nếu Anh muốn Đức không với vang khải ra vấn đề đối lại những thuốc địa cũ, thì Hitler yêu cầu Anh không được can thiệp tới những việc Anh hành động trong thế giới.

Phải rồi! Thế mà người ta còn nói mãi Pháp Anh thân thiện chứ.

Đã coi.

NGOẠI Bắc mới thành lập một cơ-quan rất có ích: Hội truyền bá phổ thông chữ quốc ngữ.

Chủ-trương phân nhiều là những ông có danh trong học giới văn giới như quý ông Trần trọng Kim, Nguyễn-văn-Tổ v.v..

Mục đích là để khuyến khích dân học quốc ngữ đều đủ. Vì sự thiết trọng dân gian Bắc-kỳ, cái phân-số không biết quốc ngữ còn nhiều lắm.

Trong Nam mình cũng nên có một cơ-quan như thế, mặc dầu ở Nam-kỳ chữ quốc-ngữ đã được phổ thông rộng hơn nhiều.

Học chữ quốc ngữ, không phải cần cho đọc được viết được

...NIÊN NGHĨE

mà có quân du-kích Tàu ngời lêu thi cũng vậy, đều là kiêu-dân hay thương - khách như nhau, thật không nên để cho họ đem chuyện quê-hương thù nghịch mà biểu-diễn tại đây mới phải.

Thế mà hôm 12 Mars, kỷ-niệm Tôn-Văn, có đám biểu-tình mây ngàn kiêu dân Tàu được phép kéo nhau tuần hành thị oai ngoài đường Cholon, với những khẩu-hiệu « Để-chế thù-hóa » và những tấm vải viết chữ rất là khêu khích. Rồi lại có anh chàng quây phim hát bóng tên là Pabst quay lấy phim ấy đem về tày. Nói cho công-bằng, ai cho phép cuộc biểu - tình ấy như muốn có « Khôi óc » mới xứng đáng thay mặt mình thì nên bầu ông trạng-sư Béziat là phải.

Tùy ý các ông có là thâm, nếu muốn cho « Đồng-bạc » qua ngời trơ trơ trên ghề Bourbonnais thì cứ ông De Beaumont. Còn như muốn có « Khôi óc » mới xứng đáng thay mặt mình thì nên bầu ông trạng-sư Béziat là phải.

TRẢI 22 tháng làm thân-sĩ tạm thời, ông bà-tước De Beaumont tỏ ra người tâm - thương, ở ngay trên đất mình là đất cần chỉ có tiền thôi, chứ nói không nên lời, viết không thành câu. Những bài ông ký tên ở báo họ báo kia đều có « ngon bát viết mượn » làm dùm ông cả.

Ông đã từng bày tỏ chứng cớ vô tài bất lực như thế, nay còn hơn dọa-hăm dọa-kiêu nên giao-hoà với Nhứt, chứ kháng Nhứt ấy cho ông Béziat thì mới xứng đáng. Vì ông lão-thanh bác-học lại ở đây 30 năm, biết rõ tình thế xứ này. Có biết rõ một xứ thì mới biết việc quyền lợi cho xứ ấy được chứ.

Ông người hào-ký, sau khi so sánh tài năng đức vọng của hai ông Béziat và Beaumont cách xa nhau như trời vực rồi, tìm tới những chỗ giống nhau của hai ông đó ngộ nghĩnh lắm.

Joseph Béziat và Jean de Beaumont hai người cũng có tên đầu là chữ « J », cũng có họ chữ « B » đầu, chữ « T » chót, Cũng lạ.

Ở người hào-ký, sau khi so sánh tài năng đức vọng của hai ông Béziat và Beaumont cách xa nhau như trời vực rồi, tìm tới những chỗ giống nhau của hai ông đó ngộ nghĩnh lắm.

Joseph Béziat và Jean de Beaumont hai người cũng có tên đầu là chữ « J », cũng có họ chữ « B » đầu, chữ « T » chót, Cũng lạ.

Ở người hào-ký, sau khi so sánh tài năng đức vọng của hai ông Béziat và Beaumont cách xa nhau như trời vực rồi, tìm tới những chỗ giống nhau của hai ông đó ngộ nghĩnh lắm.

Joseph Béziat và Jean de Beaumont hai người cũng có tên đầu là chữ « J », cũng có họ chữ « B » đầu, chữ « T » chót, Cũng lạ.

Ở người hào-ký, sau khi so sánh tài năng đức vọng của hai ông Béziat và Beaumont cách xa nhau như trời vực rồi, tìm tới những chỗ giống nhau của hai ông đó ngộ nghĩnh lắm.

Joseph Béziat và Jean de Beaumont hai người cũng có tên đầu là chữ « J », cũng có họ chữ « B » đầu, chữ « T » chót, Cũng lạ.

Ở người hào-ký, sau khi so sánh tài năng đức vọng của hai ông Béziat và Beaumont cách xa nhau như trời vực rồi, tìm tới những chỗ giống nhau của hai ông đó ngộ nghĩnh lắm.

Joseph Béziat và Jean de Beaumont hai người cũng có tên đầu là chữ « J », cũng có họ chữ « B » đầu, chữ « T » chót, Cũng lạ.

Ở người hào-ký, sau khi so sánh tài năng đức vọng của hai ông Béziat và Beaumont cách xa nhau như trời vực rồi, tìm tới những chỗ giống nhau của hai ông đó ngộ nghĩnh lắm.

Joseph Béziat và Jean de Beaumont hai người cũng có tên đầu là chữ « J », cũng có họ chữ « B » đầu, chữ « T » chót, Cũng lạ.

Ở người hào-ký, sau khi so sánh tài năng đức vọng của hai ông Béziat và Beaumont cách xa nhau như trời vực rồi, tìm tới những chỗ giống nhau của hai ông đó ngộ nghĩnh lắm.

Joseph Béziat và Jean de Beaumont hai người cũng có tên đầu là chữ « J », cũng có họ chữ « B » đầu, chữ « T » chót, Cũng lạ.

TÊN MỌI LÝ-NHẬT

nên cái bình Tê-Tuyên của thàng « người » nh ta đang nổi lên.

Anh ta nhứt định đem cầm cờ vàng vào đất bạn, nghĩa là cho bạn mọc rừng. Tron 10 hôm, anh ta dẫn vợ bạn vào rừng mặc tình trăng gió.

Cho phi ái ân cho thỏa nguyện Cho hôn ra nước xác ra hơi.

Sau 10 hôm mà hôn chưa ra nước, xác chưa ra hơi ấy, anh ta bị bắt, chịu phạt cho người chồng « mọc rừng » kia 2 con gà, 2 lít rượu và 10 trường trên lưng.

10 trường sau chót này làm anh ta hết sức phân nộ: Vì anh ta nguyện cho hôn ra nước xác ra hơi sau khi thỏa mãn xác thịt anh ta, chứ nào phải sau khi thỏa mãn « sự đánh trống lảng » của kẻ nghịch đả phạt anh ta bằng 10 trường.

Sau cái trận đòn tề tề này, đau đớn lòng ấy, anh ta nhứt quyết lên quan xuống ngựa (đau Anh mã hơn, thì giá giấy mình đây sẽ lên tới 4p, hay ngoài 4 đồng không chừng).

Trong khi giá giấy mắc xấp hai năm ngoài, một tập báo 20 trường, biên tập công phu như tập báo này, vẫn không lên giá xu nào, độc-giả nghĩ dùm bằng nhiều đó đã thấy sự gánh nặng nề của chúng tôi ra sao?

Bởi vậy chúng tôi trông mong chư vị độc-giả trả tiền sốt sảng cho chúng tôi. Và từ nay, những thơ gởi mua báo mà không có mandat kèm theo cho chúng tôi xin lỗi không sao gởi báo được. Xin chư vị lượng xét dùm.

Miễn Rach-giá hôm rồi, tá-diễn và chủ-diễn, mỗi bên đều vì quyền lợi mình mà thành xung đột.

Chúng tôi nghĩ lúc này đã đến lúc nhà đương - cuộc Bảo - hộ nên sửa sang lại chế-độ ruộng đất xứ này sao cho rành rẽ, công-bằng, nếu không thì còn những sự rắc rối, chứ không phải chỉ có vụ xảy ra ở Baclieu và Rachgia là hết đâu.

Đến tháng này qua tháng sự, người nào sức lực mạnh trong nhứt thì có thể chịu sự nặng, còn người nào không được khỏe thì ít sẽ bị bệnh ngay; khi nào quý ngài biết trong mình ốm ớn, bần thần, ăn cơm chẳng biết ngon, khi thì nóng khi thì lạnh, đầu thì nặng, mắt đỏ lòm, mũi không ra, mũi khô và đỏp, và bắt buộc nước luôn luôn, mồm gì là vào miệng cũng không biết mồm lại chỉ hết, mà lại đắng chằng, ấy vậy quý ngài đã bị bệnh cảm mạo rồi đó, muốn hết chứng bệnh đó thì phải dùng thuốc THÔI-NHIỆT-TÂN của nhà thuốc ĐẠI-QUANG, nếu quý ngài mua thuốc này đúng trong 5 phút thì hết đau cảm mạo thế này cũng bị đúng cả.

Nhà thuốc ĐẠI-QUANG, nếu quý ngài mua thuốc này đúng trong 5 phút thì hết đau cảm mạo thế này cũng bị đúng cả.

Nhà thuốc ĐẠI-QUANG, nếu quý ngài mua thuốc này đúng trong 5 phút thì hết đau cảm mạo thế này cũng bị đúng cả.

Nhà thuốc ĐẠI-QUANG, nếu quý ngài mua thuốc này đúng trong 5 phút thì hết đau cảm mạo thế này cũng bị đúng cả.

Nhà thuốc ĐẠI-QUANG, nếu quý ngài mua thuốc này đúng trong 5 phút thì hết đau cảm mạo thế này cũng bị đúng cả.

Nhà thuốc ĐẠI-QUANG, nếu quý ngài mua thuốc này đúng trong 5 phút thì hết đau cảm mạo thế này cũng bị đúng cả.

Nhà thuốc ĐẠI-QUANG, nếu quý ngài mua thuốc này đúng trong 5 phút thì hết đau cảm mạo thế này cũng bị đúng cả.

Nhà thuốc ĐẠI-QUANG, nếu quý ngài mua thuốc này đúng trong 5 phút thì hết đau cảm mạo thế này cũng bị đúng cả.

Nhà thuốc ĐẠI-QUANG, nếu quý ngài mua thuốc này đúng trong 5 phút thì hết đau cảm mạo thế này cũng bị đúng cả.

Nhà thuốc ĐẠI-QUANG, nếu quý ngài mua thuốc này đúng trong 5 phút thì hết đau cảm mạo thế này cũng bị đúng cả.

Nhà thuốc ĐẠI-QUANG, nếu quý ngài mua thuốc này đúng trong 5 phút thì hết đau cảm mạo thế này cũng bị đúng cả.

Nhà thuốc ĐẠI-QUANG, nếu quý ngài mua thuốc này đúng trong 5 phút thì hết đau cảm mạo thế này cũng bị đúng cả.

Nhà thuốc ĐẠI-QUANG, nếu quý ngài mua thuốc này đúng trong 5 phút thì hết đau cảm mạo thế này cũng bị đúng cả.

Nhà thuốc ĐẠI-QUANG, nếu quý ngài mua thuốc này đúng trong 5 phút thì hết đau cảm mạo thế này cũng bị đúng cả.

Nhà thuốc ĐẠI-QUANG, nếu quý ngài mua thuốc này đúng trong 5 phút thì hết đau cảm mạo thế này cũng bị đúng cả.

Nhà thuốc ĐẠI-QUANG, nếu quý ngài mua thuốc này đúng trong 5 phút thì hết đau cảm mạo thế này cũng bị đúng cả.

Nhà thuốc ĐẠI-QUANG, nếu quý ngài mua thuốc này đúng trong 5 phút thì hết đau cảm mạo thế này cũng bị đúng cả.

Nhà thuốc ĐẠI-QUANG, nếu quý ngài mua thuốc này đúng trong 5 phút thì hết đau cảm mạo thế này cũng bị đúng cả.

Nhà thuốc ĐẠI-QUANG, nếu quý ngài mua thuốc này đúng trong 5 phút thì hết đau cảm mạo thế này cũng bị đúng cả.

Nhà thuốc ĐẠI-QUANG, nếu quý ngài mua thuốc này đúng trong 5 phút thì hết đau cảm mạo thế này cũng bị đúng cả.

Khoa-học

TRƯỚC KHI SẬP CỐ ĐẠI CHIẾN THỨ 2

NHỮNG KHÍ-GIỚI GIẾT NGƯỜI TỐI TÂN...

*Các thử hào-quang lạ lùng.— Súng liên
thình một phút bắn ra 33.000 phát*

TÌNH thế châu-Âu rất nghiêm trọng từ hôm Đức-Ao hiệp nhứt. Chẳng nay thì mai, phương Tây chạy đâu cũng không thoát khỏi một trận đại chiến thứ 2. Nhứt là Hitler mới diễn thuyết hăm he kiêu tinh cả Tiệp - khắc nữa. Hễ Đức rồ đến Tiệp-khắc thì Pháp Nga không lẽ làm thính. Thế là đại chiến phát ra.

Phải biết phen này Âu-châu đánh nhau sẽ có nhiều thử vô khí lạ lùng ghê gớm người ta đem ra giết nhau cho mau lẹ mà không ai ngờ là có.

Trước nhứt là các thử hào quang mới phát minh. Người ta sẽ sống trở lại đời Phong-thần Tây du, làm như những trận chư-tiên đánh nhau, chỉ ngồi trên lư - bông — tức là phòng thí nghiệm đời nay — thả những phép hào quang và bửu bối ra hễ vị tiên nào nhiều phép tài lạ hơn thì ăn và trận đánh mau xong lắm.

Mấy năm nay, người ta đồn rùm về thử tia sáng lợi-hại, gọi là Tử-quang (Rayon de la Mort) nước Đức và các nước khác đều phát-minh và giữ bí-mật.

Chính nhà kỹ-sư Ba-lan là Dunikowski, sau khi đã bị toà án bên Pháp xử về tội gạt gẫm người ta hùn vốn để làm máy chế- tạo ra vàng, rồi về ở San-Reno chuyên tâm nghiên-cứu về Tử-quang. Hồi năm ngoài, ông ta tuyên bố với các báo rằng đã tìm ra một thử điện-lực mạnh lạ lùng, phi-cơ đang bay mà chạm phải nó, tức thời bùng cháy như cây quet và những người ngồi trong phải chết lập tức.

Năm 1936, ông ta đem bán Tử-quang này cho Mussolini nhưng lại bị trục-xuất bờ cõi nước Ý. Có lẽ Mussolini cho là thắng điện. Thì ngay ông thành vô-tuyến-diễn Marconi, ban đầu mới nói mình tìm ra cách thông tin tức không giấy, cũng bị đuổi ra khỏi nước Ý. Sau nhờ chánh-phủ Anh cứu giúp hoan-nghinh, ông Marconi mới cống hiến vô tuyến-diễn cho thế-giới dùng như ngày nay. Biết đâu kỹ sư Dunikowski không có nước ta để dùng đánh trận nay mai.

Các nước thì nhau tìm kiếm hào-quang cho nên hào-quang có nhiều thử khác nhau.

Có thử của nhà vật lý-học Hertz dùng ngay sóng điện của vô tuyến-diễn mà chế ra, cốt phá hư cơ-thể của người và đánh vào óc, vào máu.

Có thử của Đức, do ông giáo-sư Philippe Lénard sáng nghĩ, gọi là « Rayon de Plomb », sức

mau của nó tới 240.000 cây số trong một cái tích-tắc đồng hồ. Bất cứ sanh vật nào đụng nhằm cũng chết ngay đơ.

Có thử hào-quang để sai-khiếu tàu trận phải chạy theo phương hướng của người ta muốn, chớ trên tàu không cần có ai coi máy bễ lái gì hết. Nó lại sai khiến luôn cả thần-công đại-bác trên tàu bắn ra tự-nhiên.

Có thử hào-quang giúp cho người ở cách khoảng rất xa, mà có thể sai khiến hoặc tàu ngầm hoặc ngư-lò, nhắm ngay tàu trận bên địch mà đâm tới, không khi nào sai.

Lại có thử hào-quang chỉ-huy cả đoàn xe tăng và xe thiết-giáp ra trận nữa.

Hai nước Anh và Đức cùng phát minh ra thử hào-quang để sai khiến phi-cơ bay đi thả bom xuống bên nghịch, mà trên máy bay ấy không cần phải có phi-công.

Ngoài ra, còn nhiều thử hào-quang làm ra mây mù, làm ra sấm sét, truyền-bá những vi-trùng độc-địa, hay là thay đổi cả khí-hậu một vùng, đang lạnh hoá nóng như lò lửa, đang nóng hoá lạnh như xé da mà chết.

NÀO phải hết đâu. Còn có nhiều thử chiến-khí khác nữa. Bởi các báo Anh tọc-mạch đăng tin, thế-giới mới biết rằng quân-đội Nhật-bồn đã chế ra được một kiểu súng liên-thình (mitrailleuse) có thể bắn ra một phút đồng hồ những 33.000 viên đạn. Độc giả nhớ dùm: 33.000, nghĩa là 3 muôn 3 ngàn viên đạn trong một phút, chớ không phải chúng tôi viết lầm đâu.

Viên đạn này có sức đâm lủng được những tấm sắt dày 10 ly trong khoảng xa 10 thước.

Quả vậy thì nay mai chiến-tranh, bộ-binh hết dám xung phong hăm trận. Vì một tên lính bên địch ngồi vịn khẩu súng liên-thình ghê gớm này, thì thiên binh vạn mã ở bên kia ào tới, chỉ trong nháy mắt nó bắn ngã sát-rạt hết.

Có người nghi-vấn:

— Nếu quả Nhật-bồn có thử khí-giới lợi hại như thế, sao lúc này đánh với Tàu họ không đem ra mà dùng để đánh cho mau có được không?

Câu hỏi có lý thật.

Song một nhà quân-sự Mỹ đã nói về chiến-khí của Nhật như vậy:

— Nhật-bồn họ chế-tạo ra nhiều thử chiến-khí mà họ còn giữ bí-mật, để dành một mai chiến-tranh với một cường-quốc gọi là « Rayon de Plomb », sức

đánh với Tàu chưa phải cần dùng đến. Nội những chiến-khí phổ-thông cũng đủ xài lắm rồi.

Bởi vậy lúc đánh Thượng-hải, không thấy họ đem dùng một thử chiến-khí nào mới lạ, vì sợ các nhà chuyên-môn liệt-cường ngó thấy mà ăn cắp kiểu mẫu chẳng? Duy ở chiến-trường Hoa-bắc, cách xa tai mắt liệt-cường, họ có đem dùng một vài thử kiểu riêng mới chế, ví dụ kiểu súng đại-bác bắn ra mau lẹ hay là kiểu xe thiết-giáp có thể lội qua sông mà thôi.

Nếu người Mỹ này nói thật, thì có lẽ kiểu súng liên-thình 33.000 phát kia chắc không phải chuyện đặt đâu.

T.

SÔNG TRONG THU'ONG NHỎ'...

Lơ-lững trở về, sau những ngày êm-ái
Khởi thêm, một mỗi buồn khôc hại
bao quanh
Gia đình giận-dối, vì phải quá lo ngại,
Trong phòng êm lặng, bụi phủ lên
màn xanh!
Em, nghịch lễ giáo, dư-luận quá đầy vò
Non-nước từ đây thật biết bao cách trở
Tình-nghĩa một mỗi thiêng-liêng ai
thấu cho.

Giữa bốn bức tường, anh sống trong thương nhớ!

Quạt đôi-môi, cây son đỏ, chiếc xuyến vàng.
Bức hình nghiêm-nghị có mấy lời đề-tặng
Bao nhiêu kỷ-vãng sống lại nơi tâm-tràng,
Bất luận khi trưa, hay lúc chiều oi nằng.

Nơi thêm thang gỗ-ghề, một đêm trăng tỏ
Trong vườn thanh-tịnh, thoảng mùi huệ thơm-tho.
Cùng nhau ta yêu ấp, trong mỗi lo-sợ...

Giờ đây em vắng bật, cảnh-vật bơ-thờ!

Ta siết gì cánh tường-vì trên bàn đá.

Trên ghềnh lòng ta với hương-sắc thấm tươi

Một cái đẹp hoàn-toàn cũng khó khuấy-phá.

Nỗi đau, thương, sầu, nhớ, đem lại nụ cười!

Ta muốn được cái yên lặng và quên mất

Quyết nhận chìm những điều ước muốn xa-xâm...

Đề sống vô-định, một cuộc đời lầy-lắt

Nhưng-ôi! Vắng em cuộc thế như tối-lắm...

N. T.

BOURJOIS
PARFUMEUR PARIS

DAINAN KOOSI

XUẤT CẢNG VÀ NHẬP CẢNG
7 et 9, Rue G. Guynemer — SAIGON
M. MATSUITA PROPRIÉTAIRE

CÁC CỬA HIỆU "AU JAPON"

SAIGON HANOI PNOMPENH
46, Rue Viénot 83, Rue des Paniers 2, Rue Ohier
BÁN ĐỦ CÁC THỨ HÀNG HÓA NHẬT-BỒN

ĐỜI VÀ

VIỆC CỦA NHÀ VĂN

(Tiếp theo số báo 26)

Y - Kiên
Văn học
CỦA THIẾU-SƠN

- 7 -

Tôi đã từng ví nhà văn với người săn-phu. Nay tôi còn muốn nói thêm rằng những đứa con của nghệ-sĩ hầu hết là con ngoại-tình, vì tuy có chịu cái sanh-khí của cha, nhưng chúng vẫn thọ-lãnh biết bao nhiêu điều cần-ích cho sự sống của chúng ở trong đời thực-tế.

Một nhơn - vật tiêu - thuyết không phải do tác-giả chỉ cui xuống mình mà nặn ra. Một nhà viết tiêu - thuyết là một người biết nhiều người khác, là một người lữ - hành ở trên thế-giới mình-mòng. Hẳn đã tìm kiếm ở chính mình hẳn có cốt cho những nhơn-vật của hẳn, song hẳn đã mượn của mọi người vô-số những điểm khác để bồi-bổ vào cho những nhơn-vật đó và cho chúng có sống.

Hơn thế nữa, nhà văn lại còn lắm khi sống nhiều sự sống khác nhau để thấu - triệt lấy cái tâm-lý phức-tạp ly-kỳ của nhơn-loại.

Bằng tưởng-tượng, họ có khi làm vua, có khi làm giặc, có khi làm nhà tư-hồn chuyên-chế, có khi làm viên quan-lại tâm-thường, ở mỗi người, ở mỗi cảnh, họ đều có những tình-cảm đặc-biệt, những tánh-cách riêng, nghĩa là họ phải thiên-biến vạn-hóa sao cho có thể sống cái sống của những nhơn-vật của họ.

André Gide nói rằng:

— « Trái tim tôi chỉ đập vì cảm-tình. Tôi sống bằng người ta, bằng « giấy thay mặt, bằng sự chung-« đưng như của hai vợ chồng và « chỉ những khi tôi thoát ra khỏi « tôi mà trở nên một kẻ nào thì « tôi mới thiệt là được sống đầy « đủ ».

Muốn được thế, nhà nghệ-sĩ chẳng những chỉ cần có tưởng tượng mà còn phải cần phải quan-sát. Chẳng những chỉ quan sát một cách sơ sài ở hình thức mà còn phải đi sâu vào linh hồn của người trong thiên hạ.

Nhưng cuộc đời mệt nhọc như vậy nào có sung sướng rồi trong tâm-hồn, có những nỗi đau - thương về cảnh - ngộ, người xa lạ.

nhà danh-sĩ Nga, ông Tchekhow — « Cả ngày lẫn đêm, tôi cứ « bị một cái tư tưởng ám ảnh nó « theo rồi. Vừa rồi cái đoán « thiên này, tôi lại phải viết cái « đoán - thiên khác. Tôi không « biết tại làm sao, nhưng tôi cứ « viết không ngừng, như một « người phu-trạm và tôi không « biết làm thế nào khác được.. « Như vậy thì có gì là cao- « thượng đâu? Tôi xin hỏi các « ngài điều đó.

« Tôi đứng trước mặt ông mà « tôi đứng không yên chỗ vì lúc « nào tôi cũng nghĩ đến một « thiên tiêu-thuyết bỏ dở nó còn « chờ đợi tôi... »

« Tôi rình ông, và tôi rình cả « tôi, ở từng câu nói ở mỗi « chữ dùng. Tôi lật đặt biên chép « những câu, những chữ đó vì « có ngày tôi sẽ phải cần đến. « Khi hết việc, đáng lẽ phải nghĩ « phải quên. Nhưng ở đầu tôi « lại có một ống gang lăn tròn « một đầu-đề mới, mà rồi tôi « lại bị lôi - kéo tới bản viết, « lật đặt viết lấy viết đề, viết « hoài không nghỉ, do lỗi của « tôi.

« Tôi cảm thấy tôi thiếu-dốt « mất đời tôi, vì chút mặt « mà thôi, tôi đã cống - hiến « cho bao nhiêu người xa lạ « trong không-gian, tôi đã hút « mất nhụy của những bông-hoa « đẹp nhứt của tôi và tôi đã « chà đạp lên gốc rễ của nó... »

NHÀ văn - hào trên đây đã nói đến những người xa-lạ trong không-gian mà ông đã cho nếm mặt, thì nay chính cũng là lúc tôi muốn nói đến những người đó, những bạn-hàng đã tiêu-thụ sản-phẩm của văn-nhơn, cho họ khỏi phải gánh sách lên chợ Trời để bán. Đối với tác-giả, họ có thể là những người xa lạ. Nhưng đối với họ thì tác-giả chẳng xa lạ chút nào.

Có nhiều nhà văn được người trong thiên-hạ say mê yêu-mến hơn cả những bạn-bè thân-thiết của họ. Họ có những điều bồi-nồi đau - thương về cảnh - ngộ, người xa lạ.

nhiều khi họ không có người tri-kỹ để mà thổ-lộ can-tràng, có bạn đồng-tâm để vô-về an ủi. Vậy mà ở trước một quyển sách, họ cảm thấy như có một cái tay nhơn-từ nó hàn-gắn những mối thương-tâm hay có những lỗ tai thân-ái nó lắng nghe mọi nỗi-niềm tâm-sự.

Hơn đó mà nảy ra cái cảm-tình đối với văn-sĩ mà nhiều người muốn coi như là những bậc giáo-sĩ không tu hành.

Quá thiệt thà, họ cho rằng văn-nhơn đã hiểu được những điều bí-ẩn trong tâm hồn nhơn loại thì tất cũng là những người có nghệ thuật để chữa bệnh cho đời.

Hạng độc-giả này phần nhiều là ở phái phụ-nữ... câu chuyện tối ư quan hệ...

Trước, đây có một bà đầm kiểm cho được nhà văn-sĩ Duvernois về một câu chuyện tối ư quan-hệ.

Bà nói với nhà văn :

— « Thưa ông, tôi bị tình-phụ, xin ông có phương thuốc gì cứu-chữa giùm tôi.

Ông này vốn là một nhà tâm-lý học, nhìn bà kia rất kỹ : thấy bà đẹp và trẻ, liền trả lời một cách ranh-mảnh như vậy :

— Tôi chỉ thấy một phương thần hiệu.

Thưa là gì ?
— Là một ái-tình khác thay vào.

Hạng độc - giã trên đây là những người đọc bằng trái-tim chỉ cốt tìm ở trong sách những câu trả lời cho những vấn-đề khó giải-quyết ở trong đời của họ.

Ngoài ra, còn biết bao nhiêu độc-giả biết thưởng-thức văn-chương một cách sành-sõi và có lý hơn. Họ có cảm-tình với tác - giã vì cái giá - trị của tư-tưởng và nghệ-thuật. Bình-tĩnh hơn họ là những người tri-âm không quen biết. Nhiệt-thành một chút, họ muốn làm quen với văn-nhơn.

Những danh - sĩ ở thế - gian không ai là không thường nhận được những thơ từ của bao người xa lạ.

Những thơ-từ đó phần nhiều miệng nói :

đã an ủi con nhà nghệ-sĩ trong cảnh sống vô-liêu và đem cái giấy liên-lạc bằng tinh-thần để nối họ lại với người trong xã-hội.

Nhưng cái gì cũng vậy, có hay cũng có dở. Những dấu anh ! Tôi không có đầy tớ.) cảm-tình quá nồng - nàn cũng lắm khi « báo hại » văn - gia chẳng ít.

Những nhà nào nồng - nổi, hiểu-danh và chưa có bản-ngã chắc chắn có thể vì đó để làm mất bản-ngã của mình, vì quá chiều ý bạn-hàng tri-kỹ mà đã vô-tình cam làm nô-lệ cho bạn hàng.

Còn đối với những nhà đã từng-trãi, « cứng đầu » và thích yên-ôn thì những dấu cảm-tình đó lại làm cực lòng họ.

Nếu vì phép lịch-sự mà phải phúc đáp những thơ dài cả chục trang giấy, phải để tựa cho cả trăm cuốn sách ở khắp nơi gọi lại, thì mất ngày giờ và một tri-não biết bao nhiêu ? Những ngày giờ, tri-não đó nếu để nghĩ - ngợi, để suy xét, để chuyên-chú vào công-việc sáng-tạo và trứ-tác thì có bổ-ích hơn không ?

Nhiều nhà văn « cổ-quai » đã phụ lòng biết bao nhiêu người tri-kỹ vì họ đã nhứt-định không trả lời cho những thơ ca-tụng, không tiếp chuyện những người phỏng-vấn, không để tựa cho bất cứ ai.

Văn-sĩ Raoul Ponchon một hôm gặp một người thanh niên đi tới với một cuốn sách mà ông là tác-giả.

Người thanh-niên muốn xin ông để tặng cho mấy chữ và chữ ký tên ông, chàng vừa mở

— « Mon cher maître » (Thưa tôn sư.)

Ông Ponchon liền trả lời :
— « Je ne suis pas votre maître. Je n'ai pas de domestique ».

(Tôi không phải là thầy của anh ! Tôi không có đầy tớ.) Vậy mà chàng này không giận và còn kéo nài sao cho kỳ được mới nghe. Ông nọ tức mình, giựt lấy sách viết rằng :

— « A Monsieur X... pour qu'il s'en aille » (Cho ông X... đi cho rảnh.)

Cái thái-độ của nhà danh-sĩ trên đây thiệt là khó thương, nhưng không ai quá lời nghiêm-trách vì ông là người có tài và cổ-quai (original), những cái nó có thể mua chuộc được sự tha thứ về tội khinh-thể ngạo - vật của ông.

Nghĩ lại nhà văn nào có khác gì một người lái-buôn, vì phải nhờ có người tiêu thụ văn minh thì mới đứng được ở trên văn-đàn, và sống được ở trong xã-hội. Nhà buôn đáng lẽ phải chiều ý bạn hàng mới phải. Nhưng người ta đã không chiều ý mà người ta lại như có ý không cần, thế là nghĩa làm sao ?

Là vì nhà văn chỉ có óc văn-chương chứ không có óc buôn-bán và độc-giả khi bỏ tiền ra mua văn cũng không nghĩ tới cái gì ngoài bụng yêu văn.

Nhơn đó mà mọi sự kỳ khôi ở trong đời văn-sĩ đều có thể tha thứ được. Duy chỉ có một tội không tha-thứ được là tội vô tài cũng muốn làm văn-sĩ, trá với cái sắc lệnh của Thiên-Đình.

(Còn nữa)

THIẾU-SƠN

ĐỪNG ĐỀ HO

Bởi vì thuốc **PULMOGÉNINE** trị bệnh ho như thần

Có bán ở các nhà thuốc và

nhà thuốc **J. MUS** ở Saigon

AU PORTRAIT ARTISTIQUE

48, Rue Do-hu-u-Vi. — SAIGON

VẼ HÌNH BẰNG SAUCE, BẰNG PHẤN MAU, BẰNG DẦU SƠN

BẢO KIẾT GIỐNG NHƯ TÁC

SỬA ĐÓI THEO Ý MUỐN CỦA QUÝ KHÁCH

GIÁ RẤT RẺ, KHÔNG ĐAU BẰNG

F. MARTIN

peintre portraitiste

PHỤ-HUYNH HỌC-SANH NÊN ĐỀ Y

Trường

MỸ - NGỌC

NỮ - CÔNG

(THÀNH LẬP NĂM 1933)

Đã dời về số 9-11 đường SABOURAIN (SAU BẾN XE ĐÒ ĐI LỤC-TỈNH)

Hai căn phố lầu rộng rãi, mát mẻ, chia từ phòng ăn, phòng ngủ riêng, giường nệm đáng hoàng

Ngoài việc nữ-công, có lớp dạy chữ thêm và chỉ bảo thêm về Ngôn, Dung, Hạnh. Kỷ-luật nghiêm-trang, theo trường nhà nước

MUỐN CON, EM MAU THÀNH NGHỀ VÀ ĐƯỢC HOÀN-TOÀN VIỆC TÈ GIA NỘI TRỢ, CỬ GIAO CHO TRƯỜNG THÍ SẼ ĐƯỢC THỎA - LÒNG

Đi xem Hội-chợ, nên ghé coi đồ thêu và bánh mứt của học-sanh Mỹ-Ngọc Nữ-Công tại gian hàng số 313

GIANG HỒ TRUY LẠC

Em chỉ là gái giang hồ dày dạn,
Kiếp sông thừa những lấy lạ
Nỗi khát khe cay đắng nếm
trải rồi.
Và em khóc mãi... đôi giòng lệ
cạn...

Ôi! đã bao năm, ngày, tháng
qua rồi,
Đời phóng đảng xót tẩm thân
mệnh bạc,
Với nắng hạ mưa thu hoa tan tác
Đôi má hồng sao giữ được màu
tươi?
Buổi xuân sắc, yến oanh nhiều
qua lại,
Đem lời thề non biển hẹn hò
sướng,
Nhưng, lúc hoa tàn ai kẻ tiếc
thương,
Đánh ôm hận ngàn thu, thân
dầu dãi.

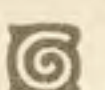
LÊ DUYỆT

CANH TRƯỜNG
TRÔNG BẠN

Eo óc tiếng gà đã đôi canh.
Ruột lăm đôi đoạn mối sầu
doanh.
Báng khuâng nhớ bạn ngơ rời
ngần,
Bát ngát thương ai quên lại
quanh.
Gượng gạo ngâm thơ, thơ chán
năn,
Ép lòng nhấp rượu, rượu buồn
tanh.
Xa xôi ai có hay chăng nhẽ?
Có lẽ trùng-phùng kiếp tái-sanh.

LÊ-QUÁN

ĐÀN DƯỚI TRẮNG

Tựa thuyền mong đợi bóng
trắng thâu.
Mỗi tiếng đàn kêu mấy đoan sầu.
Nhấn hời Hoàng-Nương nằng
có rõ?
Chén tình cay đắng bởi vì đâu?

Vi đầu lồi nhịp khúc đàn này?
Đã trôi tơ tình buộc đó đây,
Dù chừa gổ chần nhưng gần bó,
Làm chi để thăm bấy lâu nay!
Lầu này sao nở bật tin nhân?
Cách trở xa xôi mấy dặm ngàn,
Một phút tương tư càng bối rối.
Giò may thổi động bóng trắng
tàn.

Trăng tàn nhớ bạn, bạn hay
chưa?
Trăng đó thuyền đây dấu tích
xưa,
Tiếng hẹn 100 năm chừng vắng
vắng!
Mà giờ trăng gió với thừa ư;
Thừa ư «hoa sớm lại trắng
chiều»,
Ngồi đợi tàn canh dạ chín chiu.
Đàn đã khôn khuây thêm những
nỗi,
Chạnh thêm trăng gió lại buồn
thiu.

Buồn thiu chủ tiểu đồ hồi chuông,
Bát ngát mùi trầm phượng-phất
thương.
Những rắp đem thân nương
cửa phật;
Đề lòng quên phứt nỗi yêu
đương.

Yêu đương xin để kiếp sau này.
Khéo vụng đang tu nhớ những
ngày;
Gió bất mưa cầm cam tẻ bấy!
Mảnh gương còn đó phiếm đàn
đầy.

Đàn đây sao khéo ngần ngơ
giây?
Vi chẳng trăm năm cũng một
ngày.
Lẻo đẻo bụi hồng trong giấc điệp,
Đêm khuya vương vãi mối sầu
tây.

Sầu tây sao lại đề riêng ta?
Dậm liễu đang hoa thoảng
thoảng qua,
Cung-Nguyệt bắc thang lên hỏi
thử:
Có soi tỏ được dạ «HẰNG NGÀ»

LÊ QUÁN

QUYẾT LÀM
CAM CHIU

(BÀI TIẾP THEO SỐ 26 VÀ HẾT)

TRONG bài trước, tôi có nói khi xưa các nhà

luật-sư dựa vào điều 1382 của Dân-Luật mà xin bồi thường thiệt hại cho kẻ bị nạn. Nhưng cứ theo điều 1382 ấy thì kẻ bị nạn phải có chứng cứ rằng người gây ra tai nạn có lỗi mới được bồi thường cho. Thế mà thường một đàng người bị nạn, bịnh tình trầm trọng, còn kẻ có trách nhiệm (người cầm bánh xe) thì lại tháo trút, lòng dạ không ngay thật chút nào, thành thử muốn trưng bằng cứ như trên đã nói không phải là dễ. Bởi vậy, thời đại bây giờ, luật sư mới phải dựa vào điều này bắt buộc người giữ xe không phải vì cái lỗi mà phải bồi thường, mà trái lại vì cái nghĩa-vụ phải giữ cái xe mà phải bồi thường vậy: chủ xe bị kẻ như là người gác - dưng (gardien) có trách nhiệm mặc dầu họ không có làm điều gì sơ sót vô ý. Trong trường-hợp này chủ xe hơi chỉ có nước phải viện bằng cứ rằng sở dĩ có tai nạn xảy ra là do một cơ hội cấp bách, một «thể bất khả địch» (cas de force majeure) mới tránh khỏi.

Nhưng phải như thế nào khi có sự trộm cắp như trong ví dụ tôi đã kể? Những chủ xe hơi viện lẽ rằng sự trộm cắp là một «thể bất khả địch» (cas de force majeure) vì nó làm cho họ mất cái phận-sự vật chất phải giữ cái xe đi, hơn đó làm cho họ khỏi cái trách nhiệm về những tai nạn xảy ra sau sự bị trộm cắp ấy.

Tòa án bên Pháp và ở Đông Dương, về phương diện này có kết nhiều bản án rất tương phản nhau, nhưng vừa rồi nhờ một cái án thẩm định của tòa Thượng-thẩm tức tòa Phá án Paris (Cour de Cassation) trong phiên nhóm xữ ngày 3 Mars 1996 mà từ rày sắp lên ta có thể chắc ý khi xảy ra những trường hợp tương tự như vậy.

Sở là đêm lễ Đức Chúa Giáng Sanh năm 1929, ông đốc-tơ F. cho con ông mượn cái xe hơi. Người con để xe hơi đầu bên lề đường bị bọn lấy trộm, tìm bắt không ra. Đứa trộm cầm bánh xe hơi chạy hết ga xăng, đụng một người tên C. chết tại trận. Thân nhơn tên C. đi kiện ông đốc-tơ F. nhưng tòa hộ và tòa Phúc Thẩm cho ông đốc-tơ là vô can vì rằng xe đậu ngoài đường mà đường thì có nhà nước coi giữ thì chủ xe có lỗi gì đâu!

Song tòa Thượng-thẩm không nhìn nhận cái thuyết ấy là đúng mới lên án như vậy: «Xét rằng án tòa Phúc-thẩm tỉnh N. nói rằng tên F. (con ông đốc-tơ F) bỏ cái xe không người coi giữ trên quan-lộ; ấy vậy, trong trường hợp này, và cũng vẫn có cái phận-sự phải coi giữ cái xe và cái xe trong lúc ấy cũng vẫn thuộc về của sở hữu của cha nó, bởi vì ông này đã cho nó mượn xe, và lại, tập quán hay sự khoan dung của người cai-trị không bao giờ có thể gở cho người giữ một vật (gardien de la chose) khỏi bị phỏng đoán là phải chịu trách - nhiệm (présomption de responsabilité) chiếu theo điều 1382 trong Dân Luật khi nào vật mình giữ đã gây ra sự tổn hại cho người khác.

Về sau, tòa Thượng-thẩm lại có kết nhiều án chỉ rõ rằng nếu chủ xe không những phải trưng bằng cứ rằng xe mình bị ăn cắp, mà trái lại mình đã dùng đủ cách mà làm cho chiếc xe hơi trở nên vô dụng. Nhưng đó là một điều rất khó thể trưng bằng cứ, vì mỗi khi một người cầm bánh xe ra khỏi cái xe mình và để đậu tại lề đường thì không lẽ kêu người ta lại mà phần chứng đề hầu có sự xảy ra thì chứng rằng mình đã làm đủ cách để cho bằng nhơn không thể dùng đến cái xe mình đâu!

Thành thử, chủ xe hơi và xe máy dầu còn có một cách để bảo chữa cho mình khi xe mình bị trộm và bị kẻ trộm gây ra tai nạn, là mình phải bảo-kê xe mình phòng sự rủi ấy mà thôi.

Nhưng chúng ta hãy trở lại câu chuyện thầy thông vô phúc kia. Ban đầu, tòa Hộ bác đơn người đàn bà bị nạn, xét vì sự trộm cắp đó làm cho thầy thông khỏi trách cứ về sự giữ gìn chiếc xe máy dầu kia một cách «bất khả địch» nên không thể bị bồi thường tổn hại chi cả.

Thế nhưng tòa Phúc thẩm có lẽ dựa vào án tòa Thượng Thẩm nói trên nên bề bác cái án của tòa Hộ, viện lý rằng thầy thông bỏ xe máy dầu ngoài hàng ba là chỗ trống trải, không có dùng phương thể chỉ mà tránh sự trộm cắp và làm cho chiếc xe trở nên vô dụng đối với bằng nhơn.

Chính vì đó mà tôi mới đề tựa «Quyết làm mà Cam chịu»: trong khi thầy thông hưởng thú gia đình êm ái cùng vợ cùng con, lương tâm yên ổn, thì lại phải bị liệt can vào một vụ

PHÁP-LUẬT LUẬN-DÀM

CỦA

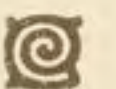
Phan-van-Thiết

PHAN-VĂN-THIỆT

Người có việc thì khi cần có trạng sư, khi lại không cần có trạng sư, nhưng «luôn luôn phải cần có một vị pháp luật có văn chuyên môn» thông thạo, có kinh nghiệm, trung thành với phận sự. Ông Cử Nhơn Luật PHAN-VĂN-THIỆT, 43 Rue Aviateur Garros Saigon là người rất đáng cho thân chủ tin nhiệm. Mỗi lần hỏi một khoản pháp-luật chỉ tốn 5 p.; nếu có cần làm đơn, trạng, lý doán, và xem xét hồ sơ thì từ 15 đến 100 đồng.

CA DAO

Ai ơi! mua lấy mà dùng:
Savon «NGUYỄN-HỮU», bán
cùng khắp nơi.
Mùi thơm, chất tốt, trên đời,
Có xài mới biết công người
Annam.

Hỡi ai dùng đến xà-bông,
Không dùng «NGUYỄN-HỮU»
thật «không biết dùng».
Ít hao, giá rẻ, đâu bằng,
«Ba Sao» đây đó lấy lòng
tiếng tăm.

Nay kính tặng:

TRẦN-VĂN-NHÂN

Commerçant à Cờ-Cò (Mỹ Tho)

MỘT MÓN THUỐC TIỀN

AI HO?

mà uống thuốc nào
cũng không hiệu nghiệm,
không dứt tuyệt, thì nên
uống thuốc của

GIA-BỮU-ĐƯỜNG

Nº 90, Tổng đốc Phụng

CHỢ LỚN

Có thuốc ho rất thần-
hiệu. Bất cứ dân bà, con
nít, ho gió, ho đàm, hoặc
lâu hoặc mau, uống thuốc
nước này hết bệnh liền.

• Người đang mạnh uống
thuốc này cũng bổ tinh
thần khoẻ khoắn.

ÉCOLE PASTEUR

108-107, Rue Chaigneau - Saigon

(A ÆN CHỢ CÙ)

Trường dạy: 1º ban ngày: từ lớp chót tới lớp nhất
2º Ban đêm: a) lớp dạy chữ tây cho người lớn
b) lớp luyện Pháp-văn cho các trò đi thi sơ học hay
vào trường Trung-học Pétrus Ký về niên khóa 1937-1938

RƯỢU BỎ MẠNH

NÉO - TONIQ

Của Bác sĩ PÉRIÉ

Ăn ngon, Ngũ khỏe, Bỏ sức, Vượng
thần, Trị rét, Ngừa Lao
Nam, Phụ, Lão, Ấu, đều dùng được.

Bán tại: PHARMACIE KIM-QUAN
90 Bonard SAIGON

Savon TRÁI-THO'M

HIỆU THÁI-PHONG

72% dầu - 186 Quai de Belgique - Saigon

Năm nay phải có Au-chiến

Chế Giới

nêu như...

HITLER

quo' tay qua TIỆP-KHAC

CÁCH một tháng trước, lúc thủ tướng Áo quốc Suy-xi-ni qua Đức hội đàm với Hitler—nói cho ngay, chính là Hitler đòi qua, như là quan tòa đòi bị cáo vậy—Hitler đã thò cái ý kiến Đức Áo hiệp nhứt ra rồi.

Thủ-tướng Áo hỏi:

— Nhưng ngài có nghĩ tới Y-quốc, biết họ có dễ yên cho hay không?

— Mussolini đã đồng ý với tôi rồi.

— Còn Anh với Pháp?

— Ôi! thì họ cũng đành phải làm thinh, như năm trước tôi sai quân-đội tự do kéo tới đóng khắp miền Rhenanie mà họ phải làm thinh vậy.

Cứ xem câu trả lời như thế đủ thấy Hitler có chủ tâm, có kế hoạch nhập Áo về Đức đã lâu, rồi xét thời lượng thế đến nơi thì làm, và dự biết hai nước Anh Pháp không có thể hiệp lực mà làm gì nổi mình.

Hồi nào tới giờ, người ta vẫn nói vấn đề Áo quốc là một kho thuốc súng, nếu ai rờ tới nó thì phải nổ bùng lên ngay.

Nay Hitler dám thò tay quơ ấy Áo quốc, nhập trum với Đức rồi đó, nhiều người phải giật mình lo ngại không biết có vì chuyện ấy mà diễn ra tấn thảm kịch Âu-chiến thứ nhì hay không?

Dấu hỏi ấy là một việc rất to lớn hiện thời, không ai không phải chú ý. Giữa hôm có điện-tin cho hay rằng mấy sư-đoàn lính Đức kéo vào thành Vienne (kinh-đô Áo quốc), chúng tôi thấy trên nét mặt nhiều người Pháp ở đây có vẻ lo sắp bị kêu lính ra trận. Có lắm anh-em thất-nghịch mình lại mừng:

— Phen này tôi đăng lính mộ qua tây!

Nhưng kẻ lo người mừng đều hơi sớm ngày giờ cả.

Thật vậy.

Vấn đề Đức-Áo hiệp nhứt đã phát-sanh và thành ra sự thật rồi, thời cuộc Âu-châu quả là nghiêm trọng muôn phần, nguy-hiểm muôn phần, chắc là khắp cả trời Âu bây giờ đang bao-la không-khí chiến tranh, pháp-phong sợ hãi. Song theo ý chúng tôi thiết tưởng thời cuộc châu Âu đâu nghiêm trọng, cũng chưa đến nỗi bạo-phát chiến tranh lúc này đâu.

Vì sao?

Vì có ba lẽ cốt yếu.

Một là dân Áo vui lòng hiệp nhứt. — Dân Áo vốn là dân đồng-chúng đồng văn với Đức lại

có phần-tử Quốc-xã mạnh mẽ đông người lâu nay sùng bái Hitler và quy hướng tổ-quốc đã sẵn trong lòng. Còn phần-tử ái-quốc, tuy muốn Áo quốc tự-lập, nhưng hồn-thân họ không có lực lượng gì để kháng Đức cho được. Lúc quân-Đức rần rần rộ rộ kéo vô bờ-cõi Áo, cũng không có mấy-may xung đột nào xảy ra, dân Áo lại hoan-ho nhiệt-liệt, đủ rõ nhontâm hoan-ngình hiệp nhứt thành ra cuộc hiệp nhứt làm xong dễ dàng mà đến lúc việc đã định xong đâu đó rồi, chắc không có một sự-biến nao có thể phát ra tình cờ được nữa.

Hai là Anh Pháp cũng ghê sợ chiến tranh. — Trước kia có 3 nước Anh, Pháp và Ý thế nguyên với nhau làm vách thành che đỡ cuộc độc lập của Áo quốc. Nhưng rồi sau Ý Đức cùng nhau kết nghĩa đào-viên; họ cắt đất chia phần, một đảng mở mang ở đất liền một đảng phát triển trên Địa-trung-hải, thành ra hồi nào Mussolini phản đối Hitler toan đưa tay can thiệp vào nội chính Áo (xin nhớ lại vụ ám sát thủ tướng Dollfuss hồi 1934) song bây giờ thì Ý lại tán thành Đức kiêm tỉnh Áo.

Bởi vậy hôm phát sanh ra việc này, Hội đồng tối cao của đảng Phát-xít Ý liền quyết định không dính líu vào nội chính của Áo. Ý không dính líu vô việc nội chính Áo, tức là không can thiệp vào việc Đức hiệp nhứt Áo vậy.

Trừ Ý ra rồi, hai nước Anh Pháp trong lòng hết sức phản đối Đức Áo hiệp nhứt. Nhưng mà như chuyện ván đã đóng thuyền, chằm đã nhúng tay, công việc hiệp-nhứt của Hitler làm xong mất rồi, trừ phi có đem võ lực ra can thiệp, thì không còn cách gì dời đổi được một việc đã thành ra sự thật. Nếu hai nước Anh Pháp đem võ-lực ra can-thiệp, thì có khác nào tuyên-chiến với Đức; chừng ấy

đại-cuộc tất phải vỡ lở lớn lao, nhưng ta nhường, không cần đánh nhau với ai cho khổ!

Hướng chi lần này Anh Pháp muốn rủ Ý cùng hiệp lực phản đối, nhưng Ý khoát tay đứng lảng ra ngoài, còn lại Pháp cũng vô ích. Bởi vậy hôm rồi ta thấy nội các Anh quyết định không cần phải nói bàn gì về chuyện nước Áo, lại nhà đương cuộc Pháp cũng phải nhìn nhận không biết phải hành động ra thế nào bây giờ. Cả hai nước hiện thời chỉ bần khoản bàn bạc và lo ngại về sự làm sao bao bọc chủ quyền độc lập cho nước Tiệp khắc (Tchécoslovaquie) vì chắc Đức-quốc còn rục rịch kiếm tìm luôn cả Tiệp-khắc nữa. Xem vậy đủ biết là đối với việc Đức Áo hiệp nhứt kia, Anh Pháp đành chịu nó là việc hiển nhiên mất rồi, mình có can thiệp phản đối bằng nước miếng cũng không làm sao cho nó thay màn diễn cảnh khác hơn nữa được.

Nếu Anh Pháp không dùng võ lực can thiệp thì đại cuộc châu Âu chưa đến nỗi vỡ lở sanh họa chiến tranh ra bây giờ.

Địa đồ Trung-Âu và Áo quốc (khoảng đen)

nước Áo mà Anh Pháp đành quay lên châu Âu có đại-chiến lung-tung, chưa chắc đã hạ được người mà tự mình phải chịu tổn hại vào thân trước nhứt.

Anh Pháp đã có kinh-nghiệm thấm thê đau khổ với trận đại chiến 20 năm trước, chỗ hư còn đó, vết thương chưa hàn, cho nên bây giờ Anh Pháp cố tránh chiến-tranh là hơn, quyết không khiêu chiến. Thôi thì gặp việc gì đáng nên nhantà nhant, nên

nhường ta nhường, không cần đánh nhau với ai cho khổ!

Hướng chi lần này Anh Pháp muốn rủ Ý cùng hiệp lực phản đối, nhưng Ý khoát tay đứng lảng ra ngoài, còn lại Pháp cũng vô ích. Bởi vậy hôm rồi ta thấy nội các Anh quyết định không cần phải nói bàn gì về chuyện nước Áo, lại nhà đương cuộc Pháp cũng phải nhìn nhận không biết phải hành động ra thế nào bây giờ. Cả hai nước hiện thời chỉ bần khoản bàn bạc và lo ngại về sự làm sao bao bọc chủ quyền độc lập cho nước Tiệp khắc (Tchécoslovaquie) vì chắc Đức-quốc còn rục rịch kiếm tìm luôn cả Tiệp-khắc nữa. Xem vậy đủ biết là đối với việc Đức Áo hiệp nhứt kia, Anh Pháp đành chịu nó là việc hiển nhiên mất rồi, mình có can thiệp phản đối bằng nước miếng cũng không làm sao cho nó thay màn diễn cảnh khác hơn nữa được.

Nếu Anh Pháp không dùng võ lực can thiệp thì đại cuộc châu Âu chưa đến nỗi vỡ lở sanh họa chiến tranh ra bây giờ.

Ba là Hitler chưa vội quơ tới Tiệp-khắc. — Chính bản-thân nước Đức, bấy lâu cốt mở mang binh-bị để cho mình dễ quét-cường và thiên-hạ thấy phải kiêng nể, chớ cũng không muốn rước họa chiến-tranh với ai lúc này.

Ái nấy đều nói thấy rõ ràng 5 năm nay, bao nhiêu việc hành-động quét-cường của Hitler đều là có chủ-kiến nhứt định, có kế-hoạch sắp đặt sẵn sàng cả rồi, Lại khéo biết lợi-dụng thời-cơ hiểu rõ tâm-lý quốc-tế, việc nào đến lúc nên làm mới làm, làm tại phải được, được tất phải êm, chớ Hitler không làm cách lỗ mắng tháo thừ.

Việc hiệp Áo với Đức, phải biết Hitler suy nghĩ sắp đặt từ bao giờ kia rồi, đến ngày nay mới thực hành, nghĩa là ăn-nhân chờ đợi cơ-hội thật là thành thuộc mới ra tay vậy. Nhứt là lão ta thấu rõ tình-hình quốc-tế, trừ ra Ý là bạn, còn Anh Pháp là thù, lúc này hai cạu đó chỉ thân yếu ngoài mặt, chia rẽ ngầm ngầm, đầu Đức có làm việc tây-dinh kia, chắc hẳn Anh Pháp cũng không dám gậy

Chính nhờ cái tình Đức Ý thân thiện, mà Đức nhập được Áo êm ru. Mussolini đã qua chơi Bá-linh năm ngoái, tháng 5 tới đây Hitler qua chơi La-mã. Hai nhà độc-tài thân thiện nhau lắm.

ra chiến-tranh đâu mà sợ; cho nên Hitler công-nhiên xâm Áo, hiệp Áo về Đức, không cần phải kiêng dè ai hết.

Song, giả-từ bây giờ Hitler mạnh bạo thừa thế, bước tới một bước nữa mà xâm lấn cả Tiệp-khắc, thì có sự dính dấp hiểm nguy rất lớn cho hai nước Pháp Nga, chắc bề nào Pháp Nga cũng không có thể ngảnh mặt ngó lơ. Vả lại Tiệp khắc cũng không đến nỗi như Áo kia vô-lực kháng-cự. Chừng ấy, cái nguy-cơ đại-chiến thứ nhì ở Âu-châu có thể bạo-phát ra được. Có lẽ Hitler khôn ngoan quý-quái lắm, biết xét thời-lua thế, liệu chừng việc làm đến đâu nên ngừng lại thì hãy ngừng lại, để nay mai có cơ-hội thuận tiện sẽ làm nữa, không đi đâu mà quá vội vàng hấp tấp. Thành ra Tiệp-khắc là con cá nằm trên thớt Đức, mà lúc này Hitler không đại gì với vũ-cầm dao chát con cá ấy, để cho phát ra Âu-chiến thứ hai. Bây giờ hãy khoan đã, rồi sao cũng tới ngày.

Đó, chúng ta xét qua ba cơ như trên, thấy rõ vì sao vấn đề Đức Áo hiệp nhứt không đến nỗi gây ra Âu-chiến lúc này.

Tuy vậy, cái cơ nguy Âu-chiến càng ngày thấy càng bày ra rõ ràng càng ngày thấy càng lớn thêm. Nó như mũi tên đã nằm trên dây cung, như viên đạn đã nằm ngay cổ súng chỉ động chạm một chút là tên bay đạn nổ mà thôi.

Người ta thế-giới Tây-phương không được bình yên qua khỏi 1938 này.

Với ai mà rằng, chớ với Hitler đến lúc Đức-quốc có binh-lực tuyệt cường rồi đâu có phải chiến-tranh với ai để kiếm-tinh cả Tiệp-khắc và đòi lại những thuộc-địa xưa, chắc là Hitler không từ đâu.

S. T.

TẾT GẦN TỚI KHÔNG GÌ QUÍ BẰNG TẶNG BẠN, MỘT CÂY ĐÀN GUITARE HOẶC MANDOLINE MUA TẠI HIỆU:

MAITRE LUTHIER

119, LAGRANDERE - SAIGON

N.B. — Coi chừng đồ giả mạo

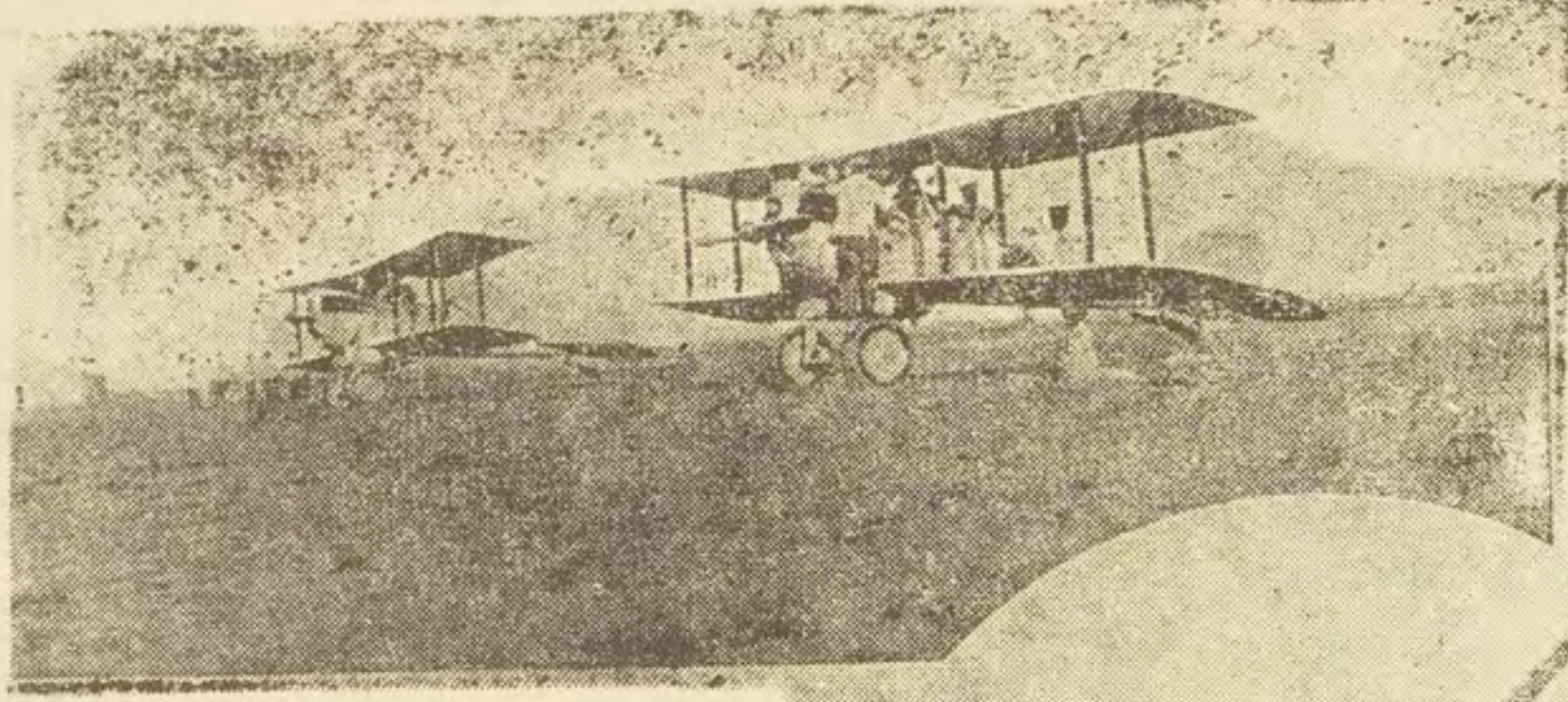
6 CHIẾN TRƯỜNG

PHÍA nam tỉnh Tấn (tức là không đủ số binh lính để Son - tây), quân Nhật lấy phòng-ngũ, ví dụ như Tuyên-động khá lắm, nhứt là những đạo quân du-kích.

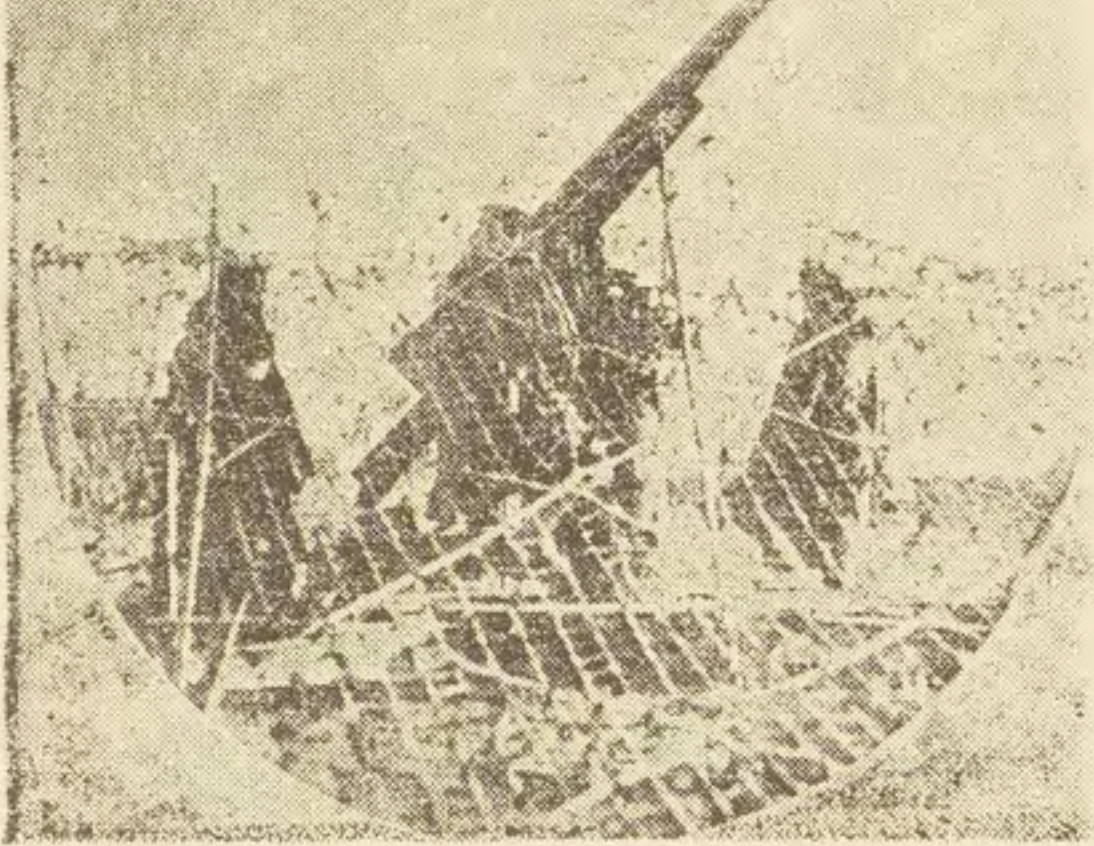
LÚC binh Nhật hạ thành Định-viên (thuộc tỉnh An-huy, cách xa Bạng-phụ 35 dặm), quân lính họ chà đạp nhơn-dân Tàu ở miền này dữ lắm.

Có ông già họ Phùng, 71 tuổi, bỏ nhà đi tở - chức đội binh du-kích ở phía bắc An-huy, để lại ở nhà có người con gái lớn và hai người con dâu. Ba người đàn-bà này đều ôn-nhơn-sắc. Họ sợ bị quân Nhật làm nhục, nên rủ nhau ra sông nhào xuống tự-tử một lượt. Người ta cảm-thương, gọi là Phùng-gia tam-liệt-phụ.

Ông già Phùng ở mặt trận nghe tin, nói với bộ - hạ rằng mình rất vui mừng được nghe tin con cái mình có cái cử-chỉ như thế.

Không-quân của Tàu gần đây thêm mạnh và hoạt - động lắm. Phi - cơ và súng cao-xạ mới mua bên Nga về rất nhiều.

Thật vậy, ở Tuyên - thành, quân của Nhật tới 849 người, Nhật lấy rơm cỏ kết lại thành hình người, cho mặc đồ lính, để trên mặt thành lỗ - nhố. Lại dùng giấy làm ra những súng đại-bác giả để ngoài châu-thành,

CÓ 2000 lính, rơi ở Đài-loan, hôm cuối tuần lễ rồi, được nay mấy toán quân ấy đã thoát ra được chưa, chưa rõ.

Tàu ra trận, nhưng họ không chịu đi, bèn nổi lên làm phản, rồi kéo lên trên núi ở Co-long. Binh Nhật bao vây núi ấy để đánh bọn phản-binh. Họ có giới chống cự thì cũng được ít ngày rồi bị binh Nhật bắt phải khuất phục hay là bị bắn chết ráo.

KHÔNG-quân cả hai bên lúc này đều hoạt-động hăng hái. Trong lúc phi-đội Nhật bay đi liệng bom xuống Tây-an và Quảng-châu, thì phi-đội Tàu kéo tới bắn phá những cơ-sở quân-sự Nhật ở Hàng châu và Nam-kinh.

Nhật bắn rớt 1 chiếc máy bay Tàu và bắt sống được viên phi-công, té ra là người Nga và máy bay cũng là máy Nga.

Phi-công ấy khai với Nhật rằng mình đang vô quân - đội Tàu để dạy máy móc phi-cơ, và ăn lương tháng 350 đồng.

Đó là chứng cớ Nga giúp cho Tàu, chẳng những khi-giới mà thôi, có cả nhơn tài quân sự nữa.

MẤY toán binh Nhật ở phía nam Sơn-tây vượt qua sông Hoàng-hà, bị quân chánh thức và quân du-kích Tàu đồn vô trong núi sâu, rồi bao vây xung quanh, định giết chết hết. Tới nay mấy toán quân ấy đã thoát ra được chưa, chưa rõ.

NHÂN HẠ THAY!

TRƯỜNG-HỌC-LUƠNG (đang ở trên núi xem sách)

VỚI Nhật-bổn, Trường-học-Lương vốn có cái thù vong-gia sát-phụ, thế mà giữa lúc Trung-quốc kháng chiến 9 tháng nay người ta không thấy họ Trương cầm binh ở mặt trận nào mới kỳ.

Theo một tin của Huê-kỳ, thì hiện nay Trương đang ở trên núi Hành-sơn ở phía nam tỉnh Hồ-nam, tối ngày nghiên cứu những sách xưa của nước Tàu.

Té ra những tin nói Trương đi Nga, nói Trương luyện binh ở Ngoại-Mông, cũng có tin đồn Trương bị ám-sát, đều là lão cẩu.

Từ ngày xảy ra vụ án bắt cóc ở Tây-an, Trương nhàn cư vô sự, đến đời không dự vô cuộc kháng Nhật bây giờ. Có lẽ vì Trương-giới-Thạch không tin dùng nữa chăng?

Hiệu đồng-hồ

NGUYỄN - CHÁNH - TRƯC

Kinh nghiệm nhiều năm ở Pháp
7 Amiral Courbet - Saigon

Lần sửa đủ hiệu đồng hồ.
Chuyên môn sửa compteur xe hơi, máy chụp hình và máy đánh chữ v. v.

HỘI VAN-QUỐC TIẾT-KIỆM

Mọi tư-đồn chiểu theo chỉ-định ngày 12 April 1916 - Cựu nhứt và lớn hơn hết các Hội Lập-Bản ở Viễn-Đông

THÀNH LẬP NĂM 1912

Ở PHÁP - Ở TRUNG-HOA - Ở ĐÔNG-PHÁP VÀ XIÊM-LA

Hội-quán: 7 Đại-Lô Edouard VII - THƯỢNG-HAI

Quản-lý cõi Đông-Pháp: 26, đường Chaigneau SAIGON.

Số tiền dự trữ tới ngày 31
Décembre 1937 là:

\$ 2.372.438.96

Xổ số hội vòn cho vé tiết kiệm

ngày

CHI NGÀNH
Hanoi
8ter, đường Borgnis
Desbordes

28 FEV. 1938

CHI NGÀNH
Saigon
26, đường Chaigneau

Chủ tọa: Ông TRIVES, Tổng thanh tra Công ty điện nước ở Saigon.

Dự kiến: Quý ông TRƯƠNG VĂN TUÂN, và HỮU SANH HỮU, thương-gia ở Saigon

VÉ SỐ	NGƯỜI CHỦ VÉ	SỐ VỐN HUỒN LẠI
-------	--------------	-----------------

CÁCH THỨC P

Hội nguyên vòn - Phần xổ số: 1 số trong 3.000 số.
Những số ra trên bánh xe: 2.741, 5.944 8.730, 9.230, 12.528, 17.651, 18.312, 21.272 và 25.211

12.528	Ông LÊ HUNG LAM, ở nhà ông Lê-Chức Sở Bưu điện Phutho.	\$ 500
21.272	Ông LY CAM KHUN, Thương gia ở Thới Long Cantho	\$ 500
25.211	Ông CHEA MOUTH, Platon Sakakhet Kompong Chnang	\$ 500

CÁCH THỨC SỐ 2

Hội nguyên vòn
Hạng bộ trúng ra: 208
Hạng bộ này không còn vé

CÁCH THỨC SỐ 3

Hội nguyên vòn - Hạng bộ trúng ra: 1.095
Hạng bộ này có vé: 1.650

Đ. ROSA FAVEREAU, Đồn \$ 500

XỔ SỐ CHIA TIỀN LỜI CHO VÉ CÁCH THỨC SỐ 3

Số tiền lời chia cho tháng này là 111.68

Vé số 17 đang trúng ra là vé 1.000\$00

được hưởng tiền lời trên đây

17 Ông ENOCK JOSEPH, 75, đường Aviateur Gariès Saigon \$ 111.68

CÁCH THỨC SỐ 5

CUỘC XỔ SỐ A. - Hội vòn gấp bội

Số xổ ra trên bánh xe: 3.591

3.591 Vé hủy bỏ.

CUỘC XỔ SỐ B. - HỘI NGUYÊN VỐN

Hạng bộ trúng ra: 452

Hạng bộ này gồm có những số: 672 B, 23.635 A, 672 A, 29.418, 7.718 B

Vé đang hưởng quyền lợi kỳ xổ số này:

672 B	Ông PHAN DINH LUAN, Lương-y Annam 156, đường L. de Carrier ở Baclieu	\$ 200
23.635 A	Bà NGUYEN-THI-TAI, Thương gia ở tiệm Bảo an Đường, Thủy Anh Thái bình.	\$ 200

CUỘC XỔ SỐ C

Hạng Bộ trúng ra: 2.867

Hạng Bộ này có những số: 16.183A, 4.791B, 7.578B, 16.062B, 22.037A.

Vé đang hưởng quyền lợi kỳ xổ số này

	Giá bán lại liên	Số vốn mục đích
16.183 A	\$ 292,50	\$ 500
4.791 B	110,20	200
7.578 B	109,20	200
16.062 B	107,60	200
22.037 A	115,00	200

Mỗi vé trúng ra trong cuộc xổ số C trên đây thì được đổi ra vé tất góp y số vốn mua, khỏi phải đóng tiền tháng nữa, lại có giá bán lại liên và đang hưởng ba cuộc xổ số mỗi tháng về vé cách thức số 5.

Số bạc định cho cuộc xổ số hội vòn gấp bội về tháng MARS 1938 là:

Vé \$ 1.000	mà trúng thì đang lãnh	\$ 5.000
— 500	—	2.500
— 200	—	1.000

Phần xổ số cho tháng MARS 1938 về cuộc xổ số gấp bội là 1/30.000.

Cuộc xổ số cho vé tiết kiệm tới nhằm ngày thứ hai 28 MARS 1938 đúng 11 giờ sớm mai tại hãng chánh của Bón Hội bên cõi Đông Pháp số 26 đường Chaigneau SAIGON.

Vé Tiết Kiệm cách thức P của

HỘI VAN QUỐC TIẾT KIỆM

Giúp gây dựng một số vòn

10.000	mỗi tháng góp	25,00
8.000	—	20,00
5.000	—	12,50
4.000	—	10,00
2.000	—	5,00
1.000	—	2,50
500	—	1,25
400	—	1,—

Kể từ tháng đầu mới mua vé, thì mỗi tháng về đang dự cuộc xổ số huồn vòn trước kỳ hạn. Vé trúng ra đang lãnh lập tức số vốn mục-dịch bắt về tiền góp rồi đang bao nhiêu và khỏi phải đóng tiền chi nữa.

Vé của HỘI VAN QUOC TIET KIEM

1° - đang vay } sau khi đã góp
2° - có giá thuộc } được hai năm

Khi xin thì chủ vé được ngưng đóng.

XIN LƯU Ý. - Cần dùng người có đủ tư cách làm Đại Lý cho Hội.

Dân Annam nghèo !

MÌNH nghèo đến nỗi cái sức học có văn bằng kỹ sư hay cử mua sắm (pouvoir d'achat) hơn trở về, đành chịu những không bằng một phần ngàn chức vụ với mỗi tháng năm bảy phần muôn của người ta. Chúng tôi thường thấy ông Babut, chủ báo *Revue Franco-annamite* ở làm lính cũng có nguyệt bổng Hà Nội, thở than dùm ta về chỗ hàng trăm trở lên.

Nhưng có lạ gì ? Chúng tôi thử hỏi các ông cho biết những người như thế có muốn mua sắm thì mua sắm bằng gì, vả lại cái sức mua sắm của chúng tôi kém cỏi có lạ gì không - viên thầy thợ, cho các hạng làm mướn làm thuê, rồi xem cái sức mua sắm của chúng tôi có khá lên không ?

Ài không biết và không muốn mua sắm cho mình, nhưng mà đi làm với số lương « chết đói » giữa lúc sanh hoạt mắc mớ ghê gớm này, chúng tôi lo sống còn không đủ thay, lấy gì mua sắm cho được không biết ?

NÓI ra mà buồn ! Một xứ mà hạng nhơn-công lao-khổ, làm việc vất vả suốt ngày, thào mỗ hôi sôi nước mắt, như ở các vườn cao-su, ở các mỏ than, ở các công-xưởng, mà tiền công mỗi ngày chỉ có ba bốn cắc bạc.

Một xứ mà người học đậu bằng cấp kia nọ, lúc mới ra làm thầy thông thầy ký nguyệt bổng chỉ có 25p., làm com-mi hay thầy thuốc theo ngạch lương mới chỉ có 50p.

Một xứ mà những người du-

học có văn bằng kỹ sư hay cử nhơn trở về, đành chịu những chức vụ với mỗi tháng năm bảy chục đồng bạc lương, mà trong khi đó các ông chà-và làm biện làm lính cũng có nguyệt bổng hàng trăm trở lên.

Chúng tôi thử hỏi các ông cho biết những người như thế có muốn mua sắm thì mua sắm bằng gì, vả lại cái sức mua sắm của chúng tôi kém cỏi có lạ gì không ?

DÂN Annam nghèo như thế giới ! Theo bạn đồng-nghiệp Nam-Cường ở Hà Nội, đó là lời nói của ông vua xe hơi Henri Ford ở Huê-kỳ

Cảnh nghèo mạt-rệp của mình, đến người ở Đại-tây - dương cũng biết tiếng.

Bởi vậy, hề muốn kinh-doanh việc gì mới mẻ, cần kíp, ví dụ như tổ-chức quân-đội hỗn-xử chẳng hạn, người ta hất hàm và hỏi mình cách chừa chắt :

— Tiền đâu ?

Đời này, muốn cho dân mình giàu, sự mỗ mang nông-nghiệp chưa đủ, cần phải tổ-chức công nghệ cho rộng lớn mới được.

Thử xem có nước nào giàu mà không nhờ kỹ nghệ chế tạo ? Song, nói đến việc mỗ mang kỹ-nghệ cho xứ này, thì người ta chỉ lo nuôi một mai kỹ nghệ thuộc-địa cạnh tranh mất mỗi lợi của kỹ nghệ bên thượng-quốc. Vậy thì còn biết làm sao ?

— Ừa lạ ! Tôi nhớ rõ ông mới cân bữa kia, mà sao hôm nay lại nhẹ đi mất 200 cò-ram rồi ?

— Chắc tại tôi mới tắm hôm qua, thành ra cân nhẹ bớt đi vậy đó.

NHÀ THUỐC

DÔNG-THO Y LÂM DU'OC CUOC

280, Rue Paul Blanchy, trước nhà thờ Tân Định

Bảo chế rỗng các phương thuốc của Pierre Lê-quang-Bổn đã phát minh. Thuốc chữa bệnh ĐƠN-PHONG-CỦI và bệnh HO. HEN. SIỀNG v.v. Có đủ thuốc trị các chứng bệnh nam, phụ, lão, thiếu. Mục đích giúp cho các lương y xem mạch rồi lấy thuốc nơi بدن hiện mà điều trị không cần cho toa thuốc chèn, hoặc nhà bệnh tùy chọn môn thuốc nào hợp chứng mua dùng rất là giản tiện. Có mục lục để gởi cho. Cần nhiều nhà Đại-lý. Xin viết thư thương lượng.

Bản viết máy y giá các xưởng chế tạo bên Âu Mỹ, có đủ đồ phụ tùng thay vào các thứ viết máy. Có khắc lạng (không tính tiền) tên họ các ngài vào viết máy. Viết máy ngòi verre từ 2p.50 tới 3p.50, ngòi vàng có từ 3p.50 tới 20p.00.

Sửa và cho mượn các thứ máy đánh chữ, có máy khắc chữ rất thần tình và mau lẹ

TRAN-NGUYEN-CAT

81, Boulevard Charner SAIGON Tél. 21.289

VÀI TRƯỞNG LỊCH SỬ CẬN ĐẠI

3. - ÔNG LÊ-VĂN-DUYỆT

SAU KHI NHĂM MẮT Phan-Khôi

HAI bài trước đã kể sơ qua tánh như muông-sói, sự kiêu-mã suy, thì cái tâm - tích của cái đoạn đời cuối cùng căng-cuồng-bội càng ngày càng Duyệt thế nào, ai còn lạ gì mà của ông Lê-văn-Duyệt, và sau lưng hơn xưa, không thể kể khi ông chết, một vụ án lớn xiết.

phát ra, ông và con cháu ông đã bị trừng phạt như thế nào. Bài này sắp sau, dịch đăng mấy tờ của triều-đình và khoe chỗ sở-trưởng của mình. Năm trên khi thêm mấy lời bình phẩm cốt ra kinh-lược miền Thanh-Nghệ, bao nhiêu kẻ tù-phạm hung-dữ, hấn đều cho xuất-thứ và tâu xin thúc vào quân-đội để làm tay-chân. Như bọn Nguyễn-Hữu-Khôi là đồ vô-lại, thì hấn tiến cử lên đến chức phó-vệ-ủy. Bọn Dương-văn-Nhả, Đặng-vĩnh-Ứng la kẻ thổ-hào, bọn Võ-vĩnh-Tiền, Võ-vĩnh-Lộc là người thông-gia với hấn thì hấn cất-nhắc cho nhau để làm đảng-viên. Những tù-phạm Bắc-kỳ bị đày vào Gia-định thì hấn tha ra làm lính và cho nhóm ở trong thành. Lại những voi đánh giặc trong cơ tượng-binh, con nào mập mạnh, hấn đều chọn lấy đem đi theo vào trấn. Bao nhiêu tàu trận, súng đại bác ở các tỉnh Nam-kỳ, hấn đều lấy hết đem về để ở thành Phiên-an. Hấn còn nghe lời tên Trần-nhật-Vĩnh là đứa gian-xảo, hút gần hết máu của dân Lục-tỉnh. Hấn đã dùng hết sức của dân và lính mà đắp thành Phiên-an cho cao bằng kinh-thành Huế, lại còn đào hào cho sâu hơn. Nếu nói rằng thành đã yên cả rồi, thần dân há có ai chịu theo nó, thì chắc nó không làm gì được, nên cũng ần nhần mà gác bỏ việc ấy đi. Đến chừng trăm lên ngôi, thấy trong đám cựu thần còn lại không mấy người, và Duyệt cũng đã già cả chỉ đặt quân phòng-giữ ở phía ngoài, thì hấn đối đãi với Phiên-an hay sao ? Thật rõ ràng là Duyệt có ý ngăn-ngừa triều-đình, chớ không phải ngăn-ngờ hấn có lòng như rắn rết, có ngừa giặc Xiêm vậy. Lấy đó nó cây có thành cao, hào sâu,

phát ra, ông và con cháu ông đã bị trừng phạt như thế nào. Bài này sắp sau, dịch đăng mấy tờ của triều-đình và khoe chỗ sở-trưởng của mình. Năm trên khi thêm mấy lời bình phẩm cốt ra kinh-lược miền Thanh-Nghệ, bao nhiêu kẻ tù-phạm hung-dữ, hấn đều cho xuất-thứ và tâu xin thúc vào quân-đội để làm tay-chân. Như bọn Nguyễn-Hữu-Khôi là đồ vô-lại, thì hấn tiến cử lên đến chức phó-vệ-ủy. Bọn Dương-văn-Nhả, Đặng-vĩnh-Ứng la kẻ thổ-hào, bọn Võ-vĩnh-Tiền, Võ-vĩnh-Lộc là người thông-gia với hấn thì hấn cất-nhắc cho nhau để làm đảng-viên. Những tù-phạm Bắc-kỳ bị đày vào Gia-định thì hấn tha ra làm lính và cho nhóm ở trong thành. Lại những voi đánh giặc trong cơ tượng-binh, con nào mập mạnh, hấn đều chọn lấy đem đi theo vào trấn. Bao nhiêu tàu trận, súng đại bác ở các tỉnh Nam-kỳ, hấn đều lấy hết đem về để ở thành Phiên-an. Hấn còn nghe lời tên Trần-nhật-Vĩnh là đứa gian-xảo, hút gần hết máu của dân Lục-tỉnh. Hấn đã dùng hết sức của dân và lính mà đắp thành Phiên-an cho cao bằng kinh-thành Huế, lại còn đào hào cho sâu hơn. Nếu nói rằng thành đã yên cả rồi, thần dân há có ai chịu theo nó, thì chắc nó không làm gì được, nên cũng ần nhần mà gác bỏ việc ấy đi. Đến chừng trăm lên ngôi, thấy trong đám cựu thần còn lại không mấy người, và Duyệt cũng đã già cả chỉ đặt quân phòng-giữ ở phía ngoài, thì hấn đối đãi với Phiên-an hay sao ? Thật rõ ràng là Duyệt có ý ngăn-ngừa triều-đình, chớ không phải ngăn-ngờ hấn có lòng như rắn rết, có ngừa giặc Xiêm vậy. Lấy đó nó cây có thành cao, hào sâu,

phát ra, ông và con cháu ông đã bị trừng phạt như thế nào. Bài này sắp sau, dịch đăng mấy tờ của triều-đình và khoe chỗ sở-trưởng của mình. Năm trên khi thêm mấy lời bình phẩm cốt ra kinh-lược miền Thanh-Nghệ, bao nhiêu kẻ tù-phạm hung-dữ, hấn đều cho xuất-thứ và tâu xin thúc vào quân-đội để làm tay-chân. Như bọn Nguyễn-Hữu-Khôi là đồ vô-lại, thì hấn tiến cử lên đến chức phó-vệ-ủy. Bọn Dương-văn-Nhả, Đặng-vĩnh-Ứng la kẻ thổ-hào, bọn Võ-vĩnh-Tiền, Võ-vĩnh-Lộc là người thông-gia với hấn thì hấn cất-nhắc cho nhau để làm đảng-viên. Những tù-phạm Bắc-kỳ bị đày vào Gia-định thì hấn tha ra làm lính và cho nhóm ở trong thành. Lại những voi đánh giặc trong cơ tượng-binh, con nào mập mạnh, hấn đều chọn lấy đem đi theo vào trấn. Bao nhiêu tàu trận, súng đại bác ở các tỉnh Nam-kỳ, hấn đều lấy hết đem về để ở thành Phiên-an. Hấn còn nghe lời tên Trần-nhật-Vĩnh là đứa gian-xảo, hút gần hết máu của dân Lục-tỉnh. Hấn đã dùng hết sức của dân và lính mà đắp thành Phiên-an cho cao bằng kinh-thành Huế, lại còn đào hào cho sâu hơn. Nếu nói rằng thành đã yên cả rồi, thần dân há có ai chịu theo nó, thì chắc nó không làm gì được, nên cũng ần nhần mà gác bỏ việc ấy đi. Đến chừng trăm lên ngôi, thấy trong đám cựu thần còn lại không mấy người, và Duyệt cũng đã già cả chỉ đặt quân phòng-giữ ở phía ngoài, thì hấn đối đãi với Phiên-an hay sao ? Thật rõ ràng là Duyệt có ý ngăn-ngừa triều-đình, chớ không phải ngăn-ngờ hấn có lòng như rắn rết, có ngừa giặc Xiêm vậy. Lấy đó nó cây có thành cao, hào sâu,

phát ra, ông và con cháu ông đã bị trừng phạt như thế nào. Bài này sắp sau, dịch đăng mấy tờ của triều-đình và khoe chỗ sở-trưởng của mình. Năm trên khi thêm mấy lời bình phẩm cốt ra kinh-lược miền Thanh-Nghệ, bao nhiêu kẻ tù-phạm hung-dữ, hấn đều cho xuất-thứ và tâu xin thúc vào quân-đội để làm tay-chân. Như bọn Nguyễn-Hữu-Khôi là đồ vô-lại, thì hấn tiến cử lên đến chức phó-vệ-ủy. Bọn Dương-văn-Nhả, Đặng-vĩnh-Ứng la kẻ thổ-hào, bọn Võ-vĩnh-Tiền, Võ-vĩnh-Lộc là người thông-gia với hấn thì hấn cất-nhắc cho nhau để làm đảng-viên. Những tù-phạm Bắc-kỳ bị đày vào Gia-định thì hấn tha ra làm lính và cho nhóm ở trong thành. Lại những voi đánh giặc trong cơ tượng-binh, con nào mập mạnh, hấn đều chọn lấy đem đi theo vào trấn. Bao nhiêu tàu trận, súng đại bác ở các tỉnh Nam-kỳ, hấn đều lấy hết đem về để ở thành Phiên-an. Hấn còn nghe lời tên Trần-nhật-Vĩnh là đứa gian-xảo, hút gần hết máu của dân Lục-tỉnh. Hấn đã dùng hết sức của dân và lính mà đắp thành Phiên-an cho cao bằng kinh-thành Huế, lại còn đào hào cho sâu hơn. Nếu nói rằng thành đã yên cả rồi, thần dân há có ai chịu theo nó, thì chắc nó không làm gì được, nên cũng ần nhần mà gác bỏ việc ấy đi. Đến chừng trăm lên ngôi, thấy trong đám cựu thần còn lại không mấy người, và Duyệt cũng đã già cả chỉ đặt quân phòng-giữ ở phía ngoài, thì hấn đối đãi với Phiên-an hay sao ? Thật rõ ràng là Duyệt có ý ngăn-ngừa triều-đình, chớ không phải ngăn-ngờ hấn có lòng như rắn rết, có ngừa giặc Xiêm vậy. Lấy đó nó cây có thành cao, hào sâu,

phát ra, ông và con cháu ông đã bị trừng phạt như thế nào. Bài này sắp sau, dịch đăng mấy tờ của triều-đình và khoe chỗ sở-trưởng của mình. Năm trên khi thêm mấy lời bình phẩm cốt ra kinh-lược miền Thanh-Nghệ, bao nhiêu kẻ tù-phạm hung-dữ, hấn đều cho xuất-thứ và tâu xin thúc vào quân-đội để làm tay-chân. Như bọn Nguyễn-Hữu-Khôi là đồ vô-lại, thì hấn tiến cử lên đến chức phó-vệ-ủy. Bọn Dương-văn-Nhả, Đặng-vĩnh-Ứng la kẻ thổ-hào, bọn Võ-vĩnh-Tiền, Võ-vĩnh-Lộc là người thông-gia với hấn thì hấn cất-nhắc cho nhau để làm đảng-viên. Những tù-phạm Bắc-kỳ bị đày vào Gia-định thì hấn tha ra làm lính và cho nhóm ở trong thành. Lại những voi đánh giặc trong cơ tượng-binh, con nào mập mạnh, hấn đều chọn lấy đem đi theo vào trấn. Bao nhiêu tàu trận, súng đại bác ở các tỉnh Nam-kỳ, hấn đều lấy hết đem về để ở thành Phiên-an. Hấn còn nghe lời tên Trần-nhật-Vĩnh là đứa gian-xảo, hút gần hết máu của dân Lục-tỉnh. Hấn đã dùng hết sức của dân và lính mà đắp thành Phiên-an cho cao bằng kinh-thành Huế, lại còn đào hào cho sâu hơn. Nếu nói rằng thành đã yên cả rồi, thần dân há có ai chịu theo nó, thì chắc nó không làm gì được, nên cũng ần nhần mà gác bỏ việc ấy đi. Đến chừng trăm lên ngôi, thấy trong đám cựu thần còn lại không mấy người, và Duyệt cũng đã già cả chỉ đặt quân phòng-giữ ở phía ngoài, thì hấn đối đãi với Phiên-an hay sao ? Thật rõ ràng là Duyệt có ý ngăn-ngừa triều-đình, chớ không phải ngăn-ngờ hấn có lòng như rắn rết, có ngừa giặc Xiêm vậy. Lấy đó nó cây có thành cao, hào sâu,

phát ra, ông và con cháu ông đã bị trừng phạt như thế nào. Bài này sắp sau, dịch đăng mấy tờ của triều-đình và khoe chỗ sở-trưởng của mình. Năm trên khi thêm mấy lời bình phẩm cốt ra kinh-lược miền Thanh-Nghệ, bao nhiêu kẻ tù-phạm hung-dữ, hấn đều cho xuất-thứ và tâu xin thúc vào quân-đội để làm tay-chân. Như bọn Nguyễn-Hữu-Khôi là đồ vô-lại, thì hấn tiến cử lên đến chức phó-vệ-ủy. Bọn Dương-văn-Nhả, Đặng-vĩnh-Ứng la kẻ thổ-hào, bọn Võ-vĩnh-Tiền, Võ-vĩnh-Lộc là người thông-gia với hấn thì hấn cất-nhắc cho nhau để làm đảng-viên. Những tù-phạm Bắc-kỳ bị đày vào Gia-định thì hấn tha ra làm lính và cho nhóm ở trong thành. Lại những voi đánh giặc trong cơ tượng-binh, con nào mập mạnh, hấn đều chọn lấy đem đi theo vào trấn. Bao nhiêu tàu trận, súng đại bác ở các tỉnh Nam-kỳ, hấn đều lấy hết đem về để ở thành Phiên-an. Hấn còn nghe lời tên Trần-nhật-Vĩnh là đứa gian-xảo, hút gần hết máu của dân Lục-tỉnh. Hấn đã dùng hết sức của dân và lính mà đắp thành Phiên-an cho cao bằng kinh-thành Huế, lại còn đào hào cho sâu hơn. Nếu nói rằng thành đã yên cả rồi, thần dân há có ai chịu theo nó, thì chắc nó không làm gì được, nên cũng ần nhần mà gác bỏ việc ấy đi. Đến chừng trăm lên ngôi, thấy trong đám cựu thần còn lại không mấy người, và Duyệt cũng đã già cả chỉ đặt quân phòng-giữ ở phía ngoài, thì hấn đối đãi với Phiên-an hay sao ? Thật rõ ràng là Duyệt có ý ngăn-ngừa triều-đình, chớ không phải ngăn-ngờ hấn có lòng như rắn rết, có ngừa giặc Xiêm vậy. Lấy đó nó cây có thành cao, hào sâu,

phát ra, ông và con cháu ông đã bị trừng phạt như thế nào. Bài này sắp sau, dịch đăng mấy tờ của triều-đình và khoe chỗ sở-trưởng của mình. Năm trên khi thêm mấy lời bình phẩm cốt ra kinh-lược miền Thanh-Nghệ, bao nhiêu kẻ tù-phạm hung-dữ, hấn đều cho xuất-thứ và tâu xin thúc vào quân-đội để làm tay-chân. Như bọn Nguyễn-Hữu-Khôi là đồ vô-lại, thì hấn tiến cử lên đến chức phó-vệ-ủy. Bọn Dương-văn-Nhả, Đặng-vĩnh-Ứng la kẻ thổ-hào, bọn Võ-vĩnh-Tiền, Võ-vĩnh-Lộc là người thông-gia với hấn thì hấn cất-nhắc cho nhau để làm đảng-viên. Những tù-phạm Bắc-kỳ bị đày vào Gia-định thì hấn tha ra làm lính và cho nhóm ở trong thành. Lại những voi đánh giặc trong cơ tượng-binh, con nào mập mạnh, hấn đều chọn lấy đem đi theo vào trấn. Bao nhiêu tàu trận, súng đại bác ở các tỉnh Nam-kỳ, hấn đều lấy hết đem về để ở thành Phiên-an. Hấn còn nghe lời tên Trần-nhật-Vĩnh là đứa gian-xảo, hút gần hết máu của dân Lục-tỉnh. Hấn đã dùng hết sức của dân và lính mà đắp thành Phiên-an cho cao bằng kinh-thành Huế, lại còn đào hào cho sâu hơn. Nếu nói rằng thành đã yên cả rồi, thần dân há có ai chịu theo nó, thì chắc nó không làm gì được, nên cũng ần nhần mà gác bỏ việc ấy đi. Đến chừng trăm lên ngôi, thấy trong đám cựu thần còn lại không mấy người, và Duyệt cũng đã già cả chỉ đặt quân phòng-giữ ở phía ngoài, thì hấn đối đãi với Phiên-an hay sao ? Thật rõ ràng là Duyệt có ý ngăn-ngừa triều-đình, chớ không phải ngăn-ngờ hấn có lòng như rắn rết, có ngừa giặc Xiêm vậy. Lấy đó nó cây có thành cao, hào sâu,

phát ra, ông và con cháu ông đã bị trừng phạt như thế nào. Bài này sắp sau, dịch đăng mấy tờ của triều-đình và khoe chỗ sở-trưởng của mình. Năm trên khi thêm mấy lời bình phẩm cốt ra kinh-lược miền Thanh-Nghệ, bao nhiêu kẻ tù-phạm hung-dữ, hấn đều cho xuất-thứ và tâu xin thúc vào quân-đội để làm tay-chân. Như bọn Nguyễn-Hữu-Khôi là đồ vô-lại, thì hấn tiến cử lên đến chức phó-vệ-ủy. Bọn Dương-văn-Nhả, Đặng-vĩnh-Ứng la kẻ thổ-hào, bọn Võ-vĩnh-Tiền, Võ-vĩnh-Lộc là người thông-gia với hấn thì hấn cất-nhắc cho nhau để làm đảng-viên. Những tù-phạm Bắc-kỳ bị đày vào Gia-định thì hấn tha ra làm lính và cho nhóm ở trong thành. Lại những voi đánh giặc trong cơ tượng-binh, con nào mập mạnh, hấn đều chọn lấy đem đi theo vào trấn. Bao nhiêu tàu trận, súng đại bác ở các tỉnh Nam-kỳ, hấn đều lấy hết đem về để ở thành Phiên-an. Hấn còn nghe lời tên Trần-nhật-Vĩnh là đứa gian-xảo, hút gần hết máu của dân Lục-tỉnh. Hấn đã dùng hết sức của dân và lính mà đắp thành Phiên-an cho cao bằng kinh-thành Huế, lại còn đào hào cho sâu hơn. Nếu nói rằng thành đã yên cả rồi, thần dân há có ai chịu theo nó, thì chắc nó không làm gì được, nên cũng ần nhần mà gác bỏ việc ấy đi. Đến chừng trăm lên ngôi, thấy trong đám cựu thần còn lại không mấy người, và Duyệt cũng đã già cả chỉ đặt quân phòng-giữ ở phía ngoài, thì hấn đối đãi với Phiên-an hay sao ? Thật rõ ràng là Duyệt có ý ngăn-ngừa triều-đình, chớ không phải ngăn-ngờ hấn có lòng như rắn rết, có ngừa giặc Xiêm vậy. Lấy đó nó cây có thành cao, hào sâu,

phát ra, ông và con cháu ông đã bị trừng phạt như thế nào. Bài này sắp sau, dịch đăng mấy tờ của triều-đình và khoe chỗ sở-trưởng của mình. Năm trên khi thêm mấy lời bình phẩm cốt ra kinh-lược miền Thanh-Nghệ, bao nhiêu kẻ tù-phạm hung-dữ, hấn đều cho xuất-thứ và tâu xin thúc vào quân-đội để làm tay-chân. Như bọn Nguyễn-Hữu-Khôi là đồ vô-lại, thì hấn tiến cử lên đến chức phó-vệ-ủy. Bọn Dương-văn-Nhả, Đặng-vĩnh-Ứng la kẻ thổ-hào, bọn Võ-vĩnh-Tiền, Võ-vĩnh-Lộc là người thông-gia với hấn thì hấn cất-nhắc cho nhau để làm đảng-viên. Những tù-phạm Bắc-kỳ bị đày vào Gia-định thì hấn tha ra làm lính và cho nhóm ở trong thành. Lại những voi đánh giặc trong cơ tượng-binh, con nào mập mạnh, hấn đều chọn lấy đem đi theo vào trấn. Bao nhiêu tàu trận, súng đại bác ở các tỉnh Nam-kỳ, hấn đều lấy hết đem về để ở thành Phiên-an. Hấn còn nghe lời tên Trần-nhật-Vĩnh là đứa gian-xảo, hút gần hết máu của dân Lục-tỉnh. Hấn đã dùng hết sức của dân và lính mà đắp thành Phiên-an cho cao bằng kinh-thành Huế, lại còn đào hào cho sâu hơn. Nếu nói rằng thành đã yên cả rồi, thần dân há có ai chịu theo nó, thì chắc nó không làm gì được, nên cũng ần nhần mà gác bỏ việc ấy đi. Đến chừng trăm lên ngôi, thấy trong đám cựu thần còn lại không mấy người, và Duyệt cũng đã già cả chỉ đặt quân phòng-giữ ở phía ngoài, thì hấn đối đãi với Phiên-an hay sao ? Thật rõ ràng là Duyệt có ý ngăn-ngừa triều-đình, chớ không phải ngăn-ngờ hấn có lòng như rắn rết, có ngừa giặc Xiêm vậy. Lấy đó nó cây có thành cao, hào sâu,

phát ra, ông và con cháu ông đã bị trừng phạt như thế nào. Bài này sắp sau, dịch đăng mấy tờ của triều-đình và khoe chỗ sở-trưởng của mình. Năm trên khi thêm mấy lời bình phẩm cốt ra kinh-lược miền Thanh-Nghệ, bao nhiêu kẻ tù-phạm hung-dữ, hấn đều cho xuất-thứ và tâu xin thúc vào quân-đội để làm tay-chân. Như bọn Nguyễn-Hữu-Khôi là đồ vô-lại, thì hấn tiến cử lên đến chức phó-vệ-ủy. Bọn Dương-văn-Nhả, Đặng-vĩnh-Ứng la kẻ thổ-hào, bọn Võ-vĩnh-Tiền, Võ-vĩnh-Lộc là người thông-gia với hấn thì hấn cất-nhắc cho nhau để làm đảng-viên. Những tù-phạm Bắc-kỳ bị đày vào Gia-định thì hấn tha ra làm lính và cho nhóm ở trong thành. Lại những voi đánh giặc trong cơ tượng-binh, con nào mập mạnh, hấn đều chọn lấy đem đi theo vào trấn. Bao nhiêu tàu trận, súng đại bác ở các tỉnh Nam-kỳ, hấn đều lấy hết đem về để ở thành Phiên-an. Hấn còn nghe lời tên Trần-nhật-Vĩnh là đứa gian-xảo, hút gần hết máu của dân Lục-tỉnh. Hấn đã dùng hết sức của dân và lính mà đắp thành Phiên-an cho cao bằng kinh-thành Huế, lại còn đào hào cho sâu hơn. Nếu nói rằng thành đã yên cả rồi, thần dân há có ai chịu theo nó, thì chắc nó không làm gì được, nên cũng ần nhần mà gác bỏ việc ấy đi. Đến chừng trăm lên ngôi, thấy trong đám cựu thần còn lại không mấy người, và Duyệt cũng đã già cả chỉ đặt quân phòng-giữ ở phía ngoài, thì hấn đối đãi với Phiên-an hay sao ? Thật rõ ràng là Duyệt có ý ngăn-ngừa triều-đình, chớ không phải ngăn-ngờ hấn có lòng như rắn rết, có ngừa giặc Xiêm vậy. Lấy đó nó cây có thành cao, hào sâu,

phát ra, ông và con cháu ông đã bị trừng phạt như thế nào. Bài này sắp sau, dịch đăng mấy tờ của triều-đình và khoe chỗ sở-trưởng của mình. Năm trên khi thêm mấy lời bình phẩm cốt ra kinh-lược miền Thanh-Nghệ, bao nhiêu kẻ tù-phạm hung-dữ, hấn đều cho xuất-thứ và tâu xin thúc vào quân-đội để làm tay-chân. Như bọn Nguyễn-Hữu-Khôi là đồ vô-lại, thì hấn tiến cử lên đến chức phó-vệ-ủy. Bọn Dương-văn-Nhả, Đặng-vĩnh-Ứng la kẻ thổ-hào, bọn Võ-vĩnh-Tiền, Võ-vĩnh-Lộc là người thông-gia với hấn thì hấn cất-nhắc cho nhau để làm đảng-viên. Những tù-phạm Bắc-kỳ bị đày vào Gia-định thì hấn tha ra làm lính và cho nhóm ở trong thành. Lại những voi đánh giặc trong cơ tượng-binh, con nào mập mạnh, hấn đều chọn lấy đem đi theo vào trấn. Bao nhiêu tàu trận, súng đại bác ở các tỉnh Nam-kỳ, hấn đều lấy hết đem về để ở thành Phiên-an. Hấn còn nghe lời tên Trần-nhật-Vĩnh là đứa gian-xảo, hút gần hết máu của dân Lục-tỉnh. Hấn đã dùng hết sức của dân và lính mà đắp thành Phiên-an cho cao bằng kinh-thành Huế, lại còn đào hào cho sâu hơn. Nếu nói rằng thành đã yên cả rồi, thần dân há có ai chịu theo nó, thì chắc nó không làm gì được, nên cũng ần nhần mà gác bỏ việc ấy đi. Đến chừng trăm lên ngôi, thấy trong đám cựu thần còn lại không mấy người, và Duyệt cũng đã già cả chỉ đặt quân phòng-giữ ở phía ngoài, thì hấn đối đãi với Phiên-an hay sao ? Thật rõ ràng là Duyệt có ý ngăn-ngừa triều-đình, chớ không phải ngăn-ngờ hấn có lòng như rắn rết, có ngừa giặc Xiêm vậy. Lấy đó nó cây có thành cao, hào sâu,

DOCTEUR TA-VAN-DU

de la Faculté de Médecine de Paris
276, Rue des Marins — CHOLON, Tél. 30.883
Diplôme de Vénéro-Dermatologie. Diplôme d'Urologie
de l'Université de Paris — Médecine générale
Maladies vénériennes — Maladies de la peau et des voies urinaires

• Tri bá chứng: Ban, Kiết v. v...

Chuyên trị: Bệnh phong tình và bệnh ngoài da

GIỜ KHÁM BỆNH: Sớm mai: Từ 7 giờ tới 12 giờ

Chiều: Từ 2 giờ tới 7 giờ. Rước đi giờ nào cũng được

binh tình, lương đủ, bèn thề ở trấn ngoài mà lòng ở nhà vua, rằng: « Trẫm với Lê-văn-Duyệt, chết với nhau để chống lại trẫm biết cho khanh lắm! » Lại lại còn có lệ nữa ư? » Kế đó quan-quân cho tới ba năm, sau đó, vì dân số trong xứ ông trở về trấn, vua xuống dụ rằng: « Gia-định là một trọng-trấn miền nam, và người Xiêm binh - nhứt vẫn kính - sợ nhà-người lắm; nay trẫm lại cho nhà-người về trấn ở đó, cũng là một cách để chế-phục người Xiêm đó vậy. » Những lời khen-ngợi tỏ lòng tin yêu của vua đối với ông Duyệt, còn nhiều nữa, không thể kể hết. Đã thế mà khi ông chết rồi, lại còn có tờ dụ nói một cách xỉ-nhục đến dường kia!

Trong tờ dụ ấy kêu ngay ông Duyệt là « đầy-tở », đem ví với « rắn-rết muông-sói », thật chẳng còn gì là thể-thống đấng một vị đại-thần. Nhưng đó chẳng qua là một điều người trên vô-lẽ với kẻ dưới, chẳng nói làm chi. Đến như thỉnh-không mà gia cho ông cái tội « bội-ngịch, bất thần », thì thật là oan-ức cho ông quá lắm.

Một người lúc sống đã được vua khen là « ngay thật, lòng ở nhà vua, trong đám bày-tôi siêng-năng hơn hết », mà bỗng-dưng lúc chết rồi lại đeo cái tiếng « bất-thần, bội-ngịch » thì thật nó lạ - lùng làm sao, không ai có thể hiểu được vậy!

Ta xem những việc này đủ thấy ông Duyệt lúc sanh-tiền, vẫn giữ lễ nhân-thần rất cẩn-thận. Năm Minh-mạng nguyên-niên, ông đương còn chịu tang đức Cao-hoàng trong khi vào trấn Gia-định. Đến nơi được tin cha chết, ông Duyệt lấy cơ gạo cho dân và linh để đắp

DU-LỊCH CÁC NƠI

Lấy đường chạy và xét xe
Được cầm bánh xe hơi
Thì lấy giấy xe hơi
Mua bán xe mới, cũ do no.

TRƯỜNG XE HƠI
TRINH HUNG NGẪU

95-95 bis rue Lagrandiere
20.425 SAIGON

Có nhiều việc trước kia ông Duyệt đã xin phép với vua, vua cho phép rồi ông mới làm, thì bây giờ trong tờ dụ lại đem ra bắt tội mới kỳ. Như hồi đi kinh-lược Thanh-Nghệ, thân-dụng những lính mộ, những tù-phạm xuất-thù và sau đem họ theo vào Gia-định sai-phải, đều có tâu xin trước và được vua chuẩn-hứa rồi. Vào năm Minh-mạng thứ mười, sau khi có tin nước Xiêm cử binh sang xâm lấn, vua từng có mật dụ cho ông Duyệt phải lo nghiêm bị biên phòng, ông mới tâu xin đắp thêm thành Gia-định. Trong số nói rõ ràng thuê dân đào các vụ án công thần xưa nay, và cái triết lý trong đó chỉ có thể tin cha chết, ông Duyệt lấy cơ gạo cho dân và linh để đắp

thành đào hào cho cao rộng hơn, thì trước vua cũng hạ chỉ chuẩn y rồi nữa. Chính mình đã đồng ý làm một việc gì rồi, sau lại nhờ người làm việc ấy mà bắt tội: thật chỉ có Hoàng-đế mới hưởng riêng được cái quyền lợi ấy mà thôi!

Ngoài ra, trong tờ dụ còn có mấy khoản tội khác, không phải bằng việc làm mà là bằng lời nói, thì thật chẳng đáng tội chút nào. Như nói ông Duyệt khoe mình và chế triều đình, lại tự xưng bằng « có » trong khi nói chuyện với người khác, thì lấy chi mà làm chứng cứ? Nhưng mà chúng ta cũng nên biết: xưa nay những vụ án như thế người ta có hề cần tới chứng cứ đâu!

Ngày ông Duyệt còn sống, vua khen ngợi từng bậc bao nhiêu ngày ông Duyệt chết rồi, vua mắng nhiếc rửa sả bấy nhiêu, lấy theo thường tình mà nói, sao lại có sự trái ngược nhau như thế được? Trong sự ấy chẳng có lý lẽ gì mà giải thích được cả. Chẳng qua nhà vua muốn như thế. Khi Hàn-Tin hay Binh-Việt gì đó, một vị công thần của Hán Cao-tổ chịu tử hình, có nói rằng: « Người ta có nói hễ con chim cao đã hết thì cái cung cũng cũng giấu đi, con hổ ngoan chết rồi thì con chó săn cũng bị nấu, quả nhiên! » Một câu ấy đủ làm lời giải cho các vụ án công thần xưa nay, và cái triết lý trong đó chỉ có thể (Còn nữa)

thành đào hào cho cao rộng hơn, thì trước vua cũng hạ chỉ chuẩn y rồi nữa. Chính mình đã đồng ý làm một việc gì rồi, sau lại nhờ người làm việc ấy mà bắt tội: thật chỉ có Hoàng-đế mới hưởng riêng được cái quyền lợi ấy mà thôi!

Ngoài ra, trong tờ dụ còn có mấy khoản tội khác, không phải bằng việc làm mà là bằng lời nói, thì thật chẳng đáng tội chút nào. Như nói ông Duyệt khoe mình và chế triều đình, lại tự xưng bằng « có » trong khi nói chuyện với người khác, thì lấy chi mà làm chứng cứ? Nhưng mà chúng ta cũng nên biết: xưa nay những vụ án như thế người ta có hề cần tới chứng cứ đâu!

Ngày ông Duyệt còn sống, vua khen ngợi từng bậc bao nhiêu ngày ông Duyệt chết rồi, vua mắng nhiếc rửa sả bấy nhiêu, lấy theo thường tình mà nói, sao lại có sự trái ngược nhau như thế được? Trong sự ấy chẳng có lý lẽ gì mà giải thích được cả. Chẳng qua nhà vua muốn như thế. Khi Hàn-Tin hay Binh-Việt gì đó, một vị công thần của Hán Cao-tổ chịu tử hình, có nói rằng: « Người ta có nói hễ con chim cao đã hết thì cái cung cũng cũng giấu đi, con hổ ngoan chết rồi thì con chó săn cũng bị nấu, quả nhiên! » Một câu ấy đủ làm lời giải cho các vụ án công thần xưa nay, và cái triết lý trong đó chỉ có thể (Còn nữa)

NHÀ THUỐC

MARQUE DÉPOSÉE

Khảm Ly Bồ Thân số 34

Bồ khi-huyết cho mấy người sức yếu kém. Làm việc thấy mệt nhọc nhiều và hay đau như: ăn lâu tiêu, bón, đản lưng, tê mỏi tay chân. Bệnh nhiều thì mọng-tinh, hoạt-tinh di-tinh.

Các ông lão, bà lão dùng thuốc này để bổ khỏe và ngừa các bệnh.

Một hộp (uống 5 ngày) giá 1p.00.

Thuốc trừ ho lao số 35

Nam, phụ lão ấu ai bị bệnh ho lao, ho thổ-huyết hoặc lao ruột, lao gan hề gặp thuốc số 35 này thì cũng như gặp thuốc tiên.

Bệnh lao mà không gặp thuốc số 35 thì không có thứ nào trị lành được. Nếu bệnh nặng phải uống cấp với thuốc số 31.

Một hộp uống 6 ngày giá: 1p.20.

Thiên-Kim Bảo-Thai số 28

Thuốc này uống dưỡng thai, giúp cho người mẹ được khỏe khoắn nhàn vui vẻ, đến lúc đẻ thì sẽ được mau lẹ và bình an.

Một hộp uống 6 ngày giá 1p.00.

Điều-Kinh Bồ-Huyết số 26

Chuyên trị đàn-bà con gái kinh-nguyệt không đều, mình gầy vóc ốm, ăn uống không được, tay chân mỏi nhừ, thường có huyết bạch nhiều. Hoặc tử-cung có bệnh rồi biến ra nhiều chứng. Mấy bà vì huyết suy rồi da mặt nhàn, khô-mệt, hình sắc buồn

NGUYỄN-AN-CU' (HỒCMÔN)

Tổng-cuộc số 52, Đường Aviateur Garros (sau chợ) Saigon

14 phương thuốc thần, danh tiếng nhứt trong nước:

Đôi ăn rau, đau thì uống thuốc ông Cu mạnh liền (Tục-ngủ)

bực, dùng thuốc này trong hai tuần thì sẽ thấy khí sắc vui vẻ, da mặt trắng đỏ. Thiết là: một phương thuốc rất quý báu cho phụ-nữ.

Một hộp uống 6 ngày giá 1p.00.

Bạch Đái Hoàn số 27

Hoàn thuốc này chuyên trị bệnh tử-cung, Bạch-đái có nhiều quả, uống thuốc không hết, dùng hoàn thuốc này để trong cửa-mình thì dứt được bệnh bạch-đái. Hiện nghiệm là kỳ.

Một hộp hai hoàn giá 0p.50.

Thần-Thông Chương-Tử số 29

Đàn bà ít con, hoặc nhỏ lớn chưa sanh đẻ lần nào, uống thuốc này thì trong hai tháng sẽ thấy linh nghiệm được như ý muốn. Đã có nhiều người có chồng năm bảy năm mà không có con, uống chưa hết 3 hộp thuốc này thì đã thấy có thai.

Một hộp uống 5 ngày giá 1p.00.

Bính Tân Hoàn số 15

Chuyên trị con nít từ một tới 16 tuổi, hay đau trong mình nóng nhiệt nhiều, lâu lớn, ban đêm ngủ đồ mồ hôi đầu, ốm gầy ít ăn, ít chơi.

Hoặc trong mình có ban trái, máu xấu ăn uống không tiêu, bụng lớn. Thuốc này uống trong một tháng thì thấy mập mạnh, da thịt tươi tốt nở nan.

Một hộp uống 6 ngày giá: 0p.60.

Tứ Quý Hoàn số 36

Thuốc này trị các chứng ho thường, như ho gió, ho ban, đau ngực, tức ngực. Bệnh nặng cách mấy uống cũng

mạnh được.

Một hộp uống 3 ngày giá 0p.50.

Sâm Nhung Bảo Thọ

(Thuốc nhà giàu số 32)

Thuốc này dùng toàn Sâm, Nhung, Quế thủ thiết tốt mà chế ra để bổ dưỡng thân thể.

Gức bổ của Sâm, Nhung là quý vô giá, nhưng phải là thiết sâm thiết nhung thì mới có giá trị.

Đàn ông, đàn bà đều dùng được.

Một hộp uống 2 ngày giá: 1p.20.

Mô Kỳ Hoàn

(Thuốc hồi số 31)

Chuyên trị các chứng bệnh hậu, bệnh lao, bệnh rét rừng, bệnh chổi nước, bệnh bao tử, thương hàn, bệnh thũng, bệnh suyễn vãn vãn...

Kỳ thai.

Một hộp uống 6 ngày giá 0p.50.

Tề Sanh Hoàn số 40

Trị tuyệt chứng bệnh hôn huất. Thuốc này dùng những vị thuốc bổ dưỡng tạng phủ. Hễ ngũ tạng được điều hòa khỏe mạnh thì bệnh bốn phải dứt. Thuốc thơm ngọt dễ uống. Uống rồi đêm ngủ 9 giờ thì tiểu được chớ không bộn dạ xót xa.

Kỳ thai,

Một hộp uống 5 ngày giá 0p.50.

Thuốc Rượu số 39

Thuốc ngâm rượu số 39 chuyên trị các bệnh phong tê, bại xứ. Thuốc này cũng bổ huyết và đổi máu xấu ra tốt.

Thuốc chế bằng sâm tốt và hiệp

với các thứ rễ thuốc trên núi thiết hay, cách bào chế rất công phu phải trọn mười ngày đêm mới thành hoàn thuốc, linh-nghiệm phi-thường.

Một hoàn thuốc và bột quế: 1p.00.

(Ngâm rượu uống 15 ngày).

Thuốc nhức đầu số 25

Bệnh nhức đầu tuy không phải là bệnh nặng nhưng rất khó trị. Phần nhiều đàn bà thường mang bệnh này.

Có bệnh nhức đầu là do trong mình máu không tốt, khí uất gần yếu. Hoàn thuốc này chế ra trị tuyệt bệnh nhức đầu bất kỳ bệnh lâu hay mau. Bệnh nặng uống nhiều ngày.

Kỳ thai.

Một hộp uống 5 ngày giá: 0p.50.

Bảo An Định thuốc số 10

Con nít thì phải mập mạnh, chơi đùa vui vẻ, đứa nào không được vậy là có bệnh và bị mất sức lớn. Thuốc này trị các bệnh cho trẻ em, nhứt là trị tuyệt gốc ban. Trẻ em lúc nhỏ có bệnh mà không gặp thuốc hay trị cho thiết mạnh thì trong mình nó còn bệnh hoài lâu ngày thành bệnh hậu làm cho nước da vàng mét, lớn bụng, ăn uống không tiêu, sắc mặt buồn bã, khi ngủ thì đồ mồ hôi đầu, hay mê hay mớ.

Thuốc số 10 này là một món linh đơn của trẻ em. Có bệnh nhiều thế nào uống hết hai hộp thì cũng lành mạnh.

Một hộp 10 thẻ giá: 0p.50.

Các nhà Đại-lý ở các tỉnh: Travina: Bazar Phước-Thiện (ngang tòa bố) — Sadec: Bazar Phước-Thành tại chợ — Long Xuyên: Hiệu Hiệp-Phổ Lê-văn-Hiên — Tân-an: M. Huỳnh-duy-Thịnh ở gần nhà việc — Mỹ-tho Bazar Nam-Thành — Nam-vang: hiệu Huỳnh-Trí (tại chợ) — Battambang: Sangké Bazar — Phanthiét: Maison Minh-Nguyệt — Toureham: Bazar Đông-Tâm — Phan-rí: Nhà thuốc Ung-văn-Cảnh (tại chợ cũ) — Bentré: Tân-Thanh — Vĩnh-long: Hiệu Nguyễn-văn-Nghiêm, — Băclieu: Hiệu Trương-Hữu-Thanh.

LÚC TÂY QUA CHINH PHỤC TA

(TIẾP THEO SỐ BÁO 27)

Các cụ nhà nho xin vua đừng hoà với tây

ÔNG Phạm-sĩ-Nghị, người tỉnh Nam-định, đậu Tãn-sĩ, làm Đốc-học, lúc trước có dâng sớ về trào tàu bày việc mình định mộ trên 300 lính hương đồng, đem vô Quân-thứ Quảng-nam tiếp sức quan-quân để đánh giặc. Lúc ấy đã được vua phê-chuẩn.

Nhưng đến khi ông đem số lính ấy vô tới kinh-đô thì tài Tây ở Đà-nẵng đã nhổ neo lui đi rồi. Vua Tự-đức không muốn phái họ vô Quân - thứ Giã-định xa xuôi, thành ra cho họ trở về quê-quán và ban thưởng mỗi người một số tiền, tỏ ý khuyến khích.

Lãnh chức Nam-định Đốc-học Doãn-Khuê (cũng đậu Tãn - sĩ, quyền chức Đốc-học trong khi ông Phạm - sĩ - Nghị về kinh) cùng các quan-viên giáo huấn phủ huyện cả tỉnh, dâng mật-sớ về trào, hết sức bày tỏ sự bần tình hoà hảo với tây là không nên.

Vua hỏi ông Trương-đăng-Quế :
— Dư-luận trong nước sôi nổi như thế, thì phải tính làm sao bây giờ ?

Trương-đăng-Quế tâu :

— « Xưa nay có nước nào mà khỏi lúc có ngoại-hoạn. Một chữ « hoà » tuy đời xưa từng làm, nhưng chỉ là cách tạm đỡ một lúc mà thôi, chứ không phải là đạo thường.

« Nay người tây muốn hoà với nước ta, Bệ-hạ phú-thác cho trào-thần chúng tôi hội nghị : có kẻ chỉ giữ theo thói thường, không đoái xét gì về sự thế ; có kẻ thì muốn tìm cách dẫn dụ cho qua lúc huyên cấp. Xin Hoàng-thượng thánh minh chăm chú, lấy khoảng trung-bình mà xét định cho thích đáng với thời cuộc. Họ đã muốn hoà, mình nên nhơn đó mà tính đi cho xong, thế thì công việc không có điều gì trở ngại, mà quốc-thể vẫn giữ được vẻ tôn nghiêm, tuy là mình phải tòng - quyền nhưng vẫn được hạp đạo vậy.

« Huống chi lúc này, mình muốn trừ họ cũng không có thể, muốn đuổi họ cũng không có cơ, sao bằng nhơn theo ý họ đang muốn xin hoà thì mình

chăm chú thương - lượng mà hoà hảo với họ đi cho xong, nào có chỗ gì là không nên mà phải nói bần quánh co mải !

* Cứ theo ý kiến những người bàn ra nói vào, đều bảo rằng không nên hòa với tây, vậy chờ họ có biết làm phương pháp đánh giữ thế nào để giữ vững được bờ cõi non sông, thu xếp việc nước thế nào để cho dứt họa binh đao, cho dân yên nghỉ được không ?

« Hoặc lại có người nói rằng nhà nước bình nhứt nuôi lính dạy dân, cốt là để dùng sức họ trong lúc có việc, nay ta cứ rần cầm cự giữ bền, chờ không nên hòa. Nhưng sao họ không xét sau lúc giữ bền, rồi sức mạnh để ở đâu ra, miếng ăn lấy ở đâu có không biết ? Nữa là cái hình chưa có thấy, cái lo không hẹn chừng, thì ta càng nên phòng bị sâu xa mới được.

« Phải chi đối với Cao-man còn có thể bảo là không việc gì phải quá lo ngại. Nhưng mà sự thế nước nhà bây giờ khó khăn rắc rối nhiều bề, sao người ta không nghĩ kỹ chỗ đó ? Hạ thần trộm xem những người bày mưu hiến kế kia : hoặc đi lược bã rã của người, đem vô văn mình, hoặc là gặp việc thì bàn nói qua loa, chỉ khéo phụ họa ; rồi lại cái hạng thành tâm cao kiến, biết trước hiệu sau, không có mấy kẻ.

« Lũ thần hạ vô tài, không biết làm sao cho thư được nỗi lo của chín trùng, thần hạ có tội lớn lắm. Cả chợ cùng la ồn ào khó chịu, trước cửa đều nói, rộn rục khôn ngăn, cứ theo lời người ta nói thì lũ hạ thần chỉ ngu, không biết đến đâu là cùng. »

Vua xem sớ rồi phán :
— Thôi, hãy để đó.

Trào đình muốn lấp cửa biển Đà - nẵng

VUA Tự-đức thấy việc nghị hòa không xong, quan phó soái tây là Đa-Di vẫn còn ở Hữu-bình (lúc đó chánh soái mắc về bên tây), lại ở Đà-nẵng có nhiều tàu binh tây kéo đến

chêm, xem thế rất hung hăng mà tình hình trong Nam - kỳ cũng vẫn nguy cấp khó khăn. Vua bèn truyền lệnh cho các quan đình-thần có ai có mưu cao chúc lạ, hoặc là tình-nguyên đi vô Quân-thứ hiệp sức bàn định việc quân, thì cho phép đem hết tài-năng sở trường của mình ra, cứ thiết tâu bày. Trong tháng đó, quân tây đi tàu chạy vô trong sông Thanh-hà, Giã-định, quân ta bắn chết một người và bắt được một chiếc tàu.

Vua sai các ông Trương-đăng-Quế, Phan - thanh - Giã, Trần-văn-Quý, Đoàn-Thọ, Lâm-duy-Hiệp, Phan-huy-Vĩnh cùng vô Quảng-nam, hiệp với các quan ở Quân-thứ bàn định việc phòng bị đồn ải.

Tháng 4, bọn ông Trương-đăng-Quế ở Quảng-nam trở về phục mạng. Vua ban hỏi ông Phan-thành-Giã về sự lấp cửa biển lại có nên hay không ?

Phan-thành-Giã tâu rằng :
— Việc lấp cửa biển thật là khó khăn phải làm chậm trễ mấy năm họa chẳng mới rồi.

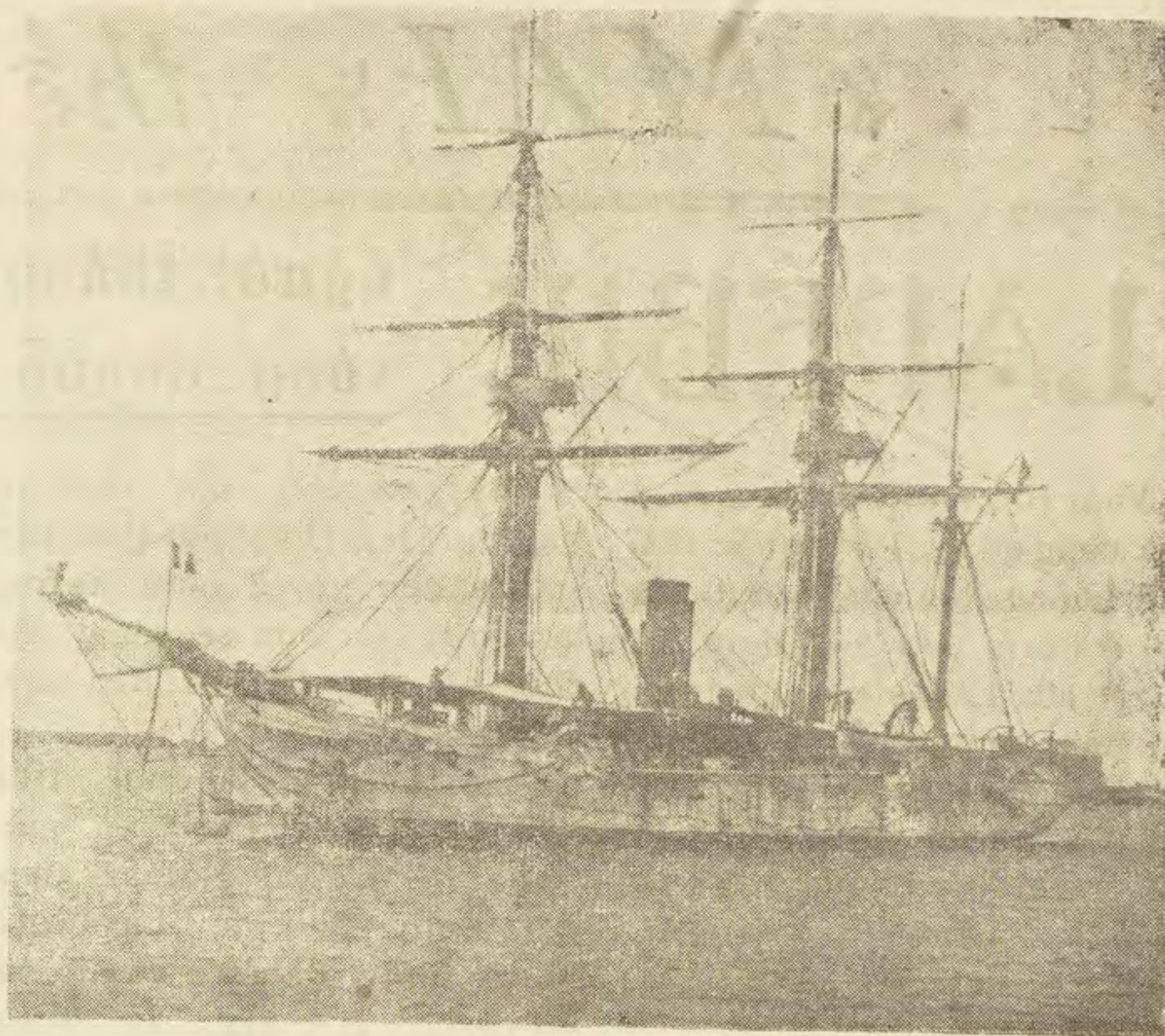
Bởi trước kia có người hiến kế lấp kín vũng tàu lại, không cho tàu ngoại-quốc vô, cho nên bây giờ vua mới có câu hỏi này. Ngai lại hỏi :

— Đồn lũy của mình liệu có vững vàng được không ?

Ông Trần-văn-Quý tâu :
— Hai thành An-Điện có thể không lo.

Đoàn-Thọ tâu :

— Hiện nay tu bổ các đồn lũy, những vật-liệu cần dùng như vôi với cát thì quân-sĩ có thể tự lo, vài tháng có đủ. Đến

Một chiếc tàu trận tây hồi qua đánh ta

như vũng tàu, thì ở dưới toàn là bùn lầy, không phải như đất cát mà chặt cây cắm cừ được. Nếu giờ muốn lấp, thì trước hết hãy lấp thử một khúc chừng hơn 10 trượng, để xem thế nó ra sao, rồi sau hãy ra công ra sức làm tới mới được.

Ông Lâm-duy-Hiệp tâu :

— Vũng tàu thế nước tràn mạnh, chắc không thể nào lấp nổi.

Vua phán :

— Nếu vậy thì mình phải tính cách làm sao, để chúng có đảo lại, mình cũng khỏi lo.

Phan-thành-Giã thưa :

— Hiện nay cái thế phòng thủ thì nhiều, nhưng cách chống chọi với họ rất ít.

Lâm duy Hiệp nói :

— Lúc trước tàu tây đến, sắp đặt rất kỹ, thế mà bỗng chốc họ bỏ đi, dù biết cái thế ở Trà - sơn họ không chịu nổi mà ở. Một mai dầu họ có đảo lại, chắc cũng không lưu lại lâu ngày được đâu.

Vua suy nghĩ dây lâu rồi nói :

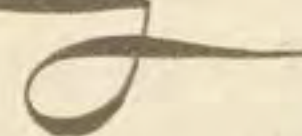
— Chư-khanh phải bàn tính với nhau kỹ lưỡng, mới khỏi vô-ngại.

Rồi ông Trương đăng Quế và các quan ở Quân-thứ tâu xin đình việc bit lấp vũng tàu, để chuyên tâm vào việc dựa theo thế hiểm của núi non mà đặt các cơ-quan phòng bị thì hơn.

Trào-đình lại xét cửa biển Thuận an là cửa ngõ quan - hệ của kinh-đô, cho nên vua lại sai bọn ông Trương-đăng-Quế luân phiên vô cửa Thuận bàn tính sắp đặt công cuộc phòng thủ.

Còn các quan ở Quân - thứ Giã-định, vua thấy lâu ngày mà không làm nên công trạng gì, chỉ chăm lo việc nghị-hòa, chứ không có cách tự-cường tự-trị gì hết ; ngài liền hạ chỉ, giáng chức Thống-đốc Tôn thất Cáp xuống làm Thị-lang, Tân-lý Nguyễn - Duy cũng bị giáng xuống Lang-trung, nhưng vẫn sung chức Tham-tán quân-cơ. Còn Lê-Tổ bị giáng xuống Vệ-úy và cũng lưu lại sung chức Tham-tán ở Quân-thứ y cũ.

(Còn nữa)

Không có thứ sà-bông nào tốt hơn

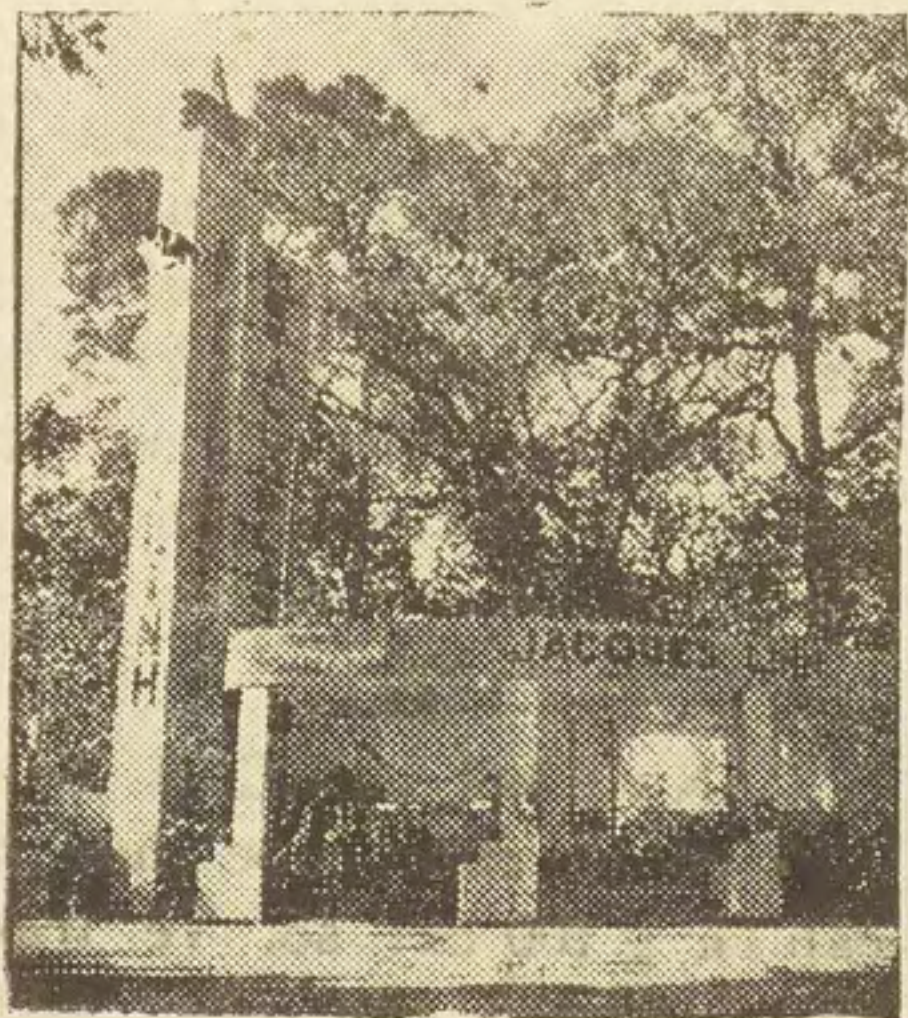
SAVON VIỆT-NAM

d ù n g đ ở t ô n
m à l ạ i s ạ c h
s ẽ và th ơm

Hiệu xe máy Jacques Linh

Bên đây là gian hàng Métalloplan của ông Jacques Linh kiến trúc rất lớn-lao và tốt đẹp hơn hết của người Annam tại Hội chợ Bài-lao. Khi viếng gian hàng này, quan Thống-đốc, có đề lời khen ngợi và ban tổ chức ân-tử mẽ-đai vàng.

Trong gian hàng đó có chừng 3 thứ xe có hiệu tiếng là METALLOPLAN, CHAMPION và CAMARGENT.

« MAI » thể thao

LAPÉBIE

người thắng giải đua xe đạp
vòng quanh Pháp-quốc 1937

Năm rồi, lúc theo xem cuộc đua vòng quanh Pháp quốc 1937, một phóng-viên của một tờ báo lớn ở Paris may mắn được gặp bà mẹ của Lapébie, danh tướng xe đạp, nhơn hồi về lại lịch Lapébie, bà cứ vui lòng thuật chuyện thiếu-thời của con mình như sau đây.

Đầu tiên Lapébie chơi môn chạy bộ

Lúc sanh ra Lapébie ngày 16 Janvier 1911 thì chúng tôi (lời bà Lapébie) nương náu tại Bayonne, rồi sau vợ chồng tôi dọn nhà về ở Bordeaux.

Nhà không được dư dả, nên chỉ hồi Lapébie 11 tuổi, đành gửi nó vào tập làm nghề trong một xưởng làm kiếng ở Bordeaux.

Vào làm xưởng này, lần hồi thắng con tôi được quen với nhiều bạn thanh niên thể-thảo, chúng nó bắt đầu rủ nhau tập thể thao đủ thứ. Đầu tiên, Lapébie thích môn đua chạy bộ lắm và đã nổi danh, trong hàng trẻ con bằng chạng, nó là tay chạy giỏi nhất. Nhưng được một ít lâu, vì thấy sức Lapébie còn yếu nên chỉ thấy thuốc cấm nó không cho chạy nữa.

Cách một năm, Lapébie gặp được một người bạn, tiến dẫn vào làng xe đạp.

Với môn xe đạp, Lapébie càng thích hơn nữa, nó tập dượt không bao lâu đã thấy có mùi hay lắm. Khi ấy ở Bordeaux có cuộc đua lãnh khuê-bài « Mé-daille de Bordeaux », nó ra dự tranh. Tuy về không có hạng nhưng nó cũng vui mừng lắm, vì đeo dính nổi tốp đầu về tới mức.

Từ đó Lapébie rất nòng chi, ngày nào cũng xách xe tới trường đua xe đạp (piste) Parc des sports tập dượt. Khi dượt một mình, khi dượt chung với thầy là M. Dubarry mà người ta tặng cho cái danh hiệu là « Đầu máy xe lửa », cũng như người ta đã đặt cho Lapébie trong cuộc đua vòng quanh Pháp quốc năm rồi (1937) vậy.

Thấy Lapébie tấn phát lạ thường. Ông Hue, chủ Parc des sports, đem nó về nuôi dưỡng tập dượt và hứa sẽ nung đúc cho nó sau này trở nên một nhà vô địch.

Năm Lapébie 20 tuổi, Hue gửi nó lên ở Paris và giới thiệu với M. Paul Ruinart đem hội Vélo Club de Lavallois. Vào hội này, Lapébie có dịp trở tài cho công chúng biết trong những cuộc đua lớn lao, như Paris - Tours, Paris - Bordeaux v...v... Qua năm 1932 Lapébie được sắp vào hạng nhà nghề.

Một cô đang lấy hết gân sức ra để liêng đĩa đi cho xa. Cõi phụ-nữ người ta chịu tập dượt nên da thịt nở nang như vậy đó.

Dự tranh cuộc vòng quanh Pháp quốc lần thứ nhất

Cuộc đua vòng quanh Pháp quốc năm 1932, Lapébie có đăng tên chạy. Thấy nó còn nhỏ tuổi, người ta e cho không đủ sức chạy; lại nữa Lapébie chưa có kinh nghiệm bao nhiêu, mà cuộc đua vòng quanh Pháp quốc là một cuộc đua cam go, hiểm trở hết sức; đường dài tới mười mấy ngàn cây số và đua trường trải 20 ngày có dư, nếu không phải là một tay đua từng trải thì không tài nào chạy nổi. Người ta sợ thế, nhưng trái lại

Lapébie chạy rất hay trong cuộc đua khó nhọc năm đó.

Người ta bắt đầu khâm-phục tài cán của Lapébie và hi-vọng tương lai về vang của môn xe đạp Pháp - quốc nơi Lapébie, như người ta đã hi - vọng nơi Charles Pélissier, Antoni Magne, Speicher, Archambaud v...v... vậy.

Quả nhiên, từ ấy đến giờ, trong cuộc đua nào Lapébie cũng trở hết tài oanh liệt. Đến năm 1937, nó thắng cuộc vòng quanh Pháp quốc sau bao nhiêu ngày chiến đấu cực khổ. « Thật là con tôi đã đem đến cho tôi sự vui sướng cực điểm, vui sướng nhất là nó đã gắng công ra sức để giữ phần thắng trọn cho nước Pháp.

Rồi bà-cụ nó tiếp :

Nhưng, thưa ông, có lẽ sang năm, 1938, tôi không cho Lapébie ra dự đua vòng quanh Pháp-quốc nữa, tôi chỉ muốn nó rèn, tập cho em nó là Guy Lapébie kế chừa nó thôi.

LÊ-ĐÚI

Hai giải vô địch cho Học - sinh

Năm nay Tổng - cuộc định tổ-chức hai giải vô địch bóng tròn học sinh vào cuối tháng Mai tới đây

Giải nhứt để cho chiến tướng đá giày gôm có các trường Pétrus Ký, Chasseloup, và Paul Doumer.

Giải nhì cho hội đá chơn không gôm có các trường Pétrus-Ký A và B, trường Bá - nghệ đường Richaud và Travinh.

Giải vô địch tranh đủ quận đi và quận về rồi tính điểm, nếu đồng điểm sẽ kể số « goal average ».

Các trận banh trong ngày chúa nhựt 27 Mar 1938

SÂN XÉT

Police B

Cercle Sportif

hay là

Electro B

U. S. Cholon

Thudaumot

Police

Ngày 15 Avril 1938

Docteur TA-TRUNG-QUÂN

Tốt nghiệp Trường Đại-học các chứng bệnh đau răng, đau miệng tại Paris

NGUYỄN LUONG-Y PHỤ-TÁ Ở HÔTEL DIEU

MỞ PHÒNG KHÁM BỆNH

CHUYÊN TRỊ CÁC CHỨNG BỆNH ĐAU RĂNG, ĐAU MIỆNG

104, ĐẠI LỘ CHARNER (Tùng nhì)

SAIGON

SÂN LAREYNIÈRE

Télépost
Stade Militaire

Electro
Phunhuan

giờ 7 phút 30 sao Người về nhì là Lưu-Đô đã về đầu kỳ chạy văn-bằng 50 cây số.

SÂN RENAULT

Mytho B
Stella

Baader
E. Giadinh

SÂN MYIHO

Etoile du Sud

Mytho A

SÂN MARINE

Phu-hoa
Marine

Paul
Blanchy
Nga-sau

SÂN B. I. S.

Journal
B. I. S.

Brigade
Giadinh
Lucia

SÂN PHU-NHUẬN

E. Phunhuan

Dong-chi

SÂN STELLA

Cay-queo
Stella B

Faci
Khoa-hoc

SÂN AN-NHON

Cho-dau
An-nhon

Thai-binh
Lac-Hong

Tin văn thể - thao

NHƯ chúng tôi đã bày tỏ ý kiến trong một số báo trước, năm nay vô địch Jean-Comte không thêm tranh cúp Saint-Pol với C.S. Royal trên Namviang, để cho hội banh đó ăn cúp khỏi phải đổ một giọt mồ hôi nào cả.

VÀ đến như cúp Lambert thì chắc là không có đá trận thứ ba. Vì người ta ở đây đều sợ cách đá « rừng » của cầu tướng Vamviang. Thời thì mỗi xử cứ thỉnh cái cúp ấy về « thờ » mỗi kỳ là sáu tháng.

CUỘC đua tuyển Saigon Lagna-Saigon đã hoãn lại, vì năm nay tại Vận-dộng-hội ở Huế không có cuộc tranh chức vô địch Đông - dương về xe đạp.

TIN này đã chánh thức, chớ không phải như một bạn đồng nghiệp ở đây vì có chút thù hềm với Tổng-cuộc mà viết rằng, sở dĩ cuộc đua Saigon-Lagna - Saigon hoãn đi là tại cua-rơ tây chạy không đăng tên dự.

LÀM bảo mà thiên vị làm lạc quá thế, thật là đáng trách, vì anh em cua-rơ và bạn đọc chắc biết dư rằng sở dĩ đăng tên về cuộc đua này đã mở hội nào đâu mà cua-rơ đăng tên hay không đăng tên !

TUẦN rồi hội U.V.C. ở đây có tổ chức cuộc đua lấy cấp bằng 100 cây số. Về trước hết là Nguyễn-văn Chơí mất 3

TRANH vô địch lợi bơi để giành cúp Boy Landry năm nay, ban đầu ai cũng nói thế nào hội Cluh-nautique de Cochinchine của người Annam cũng đoạt giải.

BẮT ngờ, chúa nhựt rồi vì bại luôn trong cỡ lợi 1500 thước và nhào lộn (phongeon) mà Hội C.N.C. đành nhường cái cúp ấy cho hội Cercle tây với tỷ số 8 điểm chống với 7 điểm.

TỐI thứ năm rồi, tổng cuộc xe đạp nhóm để lập một cái chương - trình các cuộc đua trong mùa này. Chương trình ấy chúng tôi sẽ đăng trong số báo sau.

VỪA rồi có Poullette Bainier con của ông chủ hãng Auto-Hall có hiến cả Tổng-cuộc một cúp để cho các hội đá đem tranh nhau.

Quý ngài đá thầy chắc chắn

Sâm-Nhung-Bồ.

hận tình

hiệu « ME CON » 1 ve Op.66 trị đau lưng, mỏi mệt, di-tĩnh, mội-tĩnh, huột-tĩnh, dai dèm, tinh-thần suy, sức lực kém. Công hiệu linh-nghiem thể nào ?

thứ thuốc

BỒ-ĐÀO-TIÊN CHỈ KHAI LỘ hiệu « ME CON » 1 ve 1p.50 uống nhiều ngày trị ho lao trong ba thời kỳ làm chơ ồm o gây mòn, mệt mỏi, yếu sức cũng Hoàn toàn công hiệu chắc chắn.

Nha thuốc PHỤC-ĐANG

130, rue de Paris - Cholon

Téléphone n° 30.383

Mặc bộ đồ tốt quá !! ... mà CHEMISES không khéo; thì chưa gọi hoàn toàn.

Chỉ có hiệu

« LE SPÉCIALISTE »

Lam Chemises — Pyjamas. Thiết khéo giống như bên Tây, kiểu khéo léo, giá vừa phải.

CAO-TRÍ-LÝ

ancien coupeur Mon Chemisier Directeur

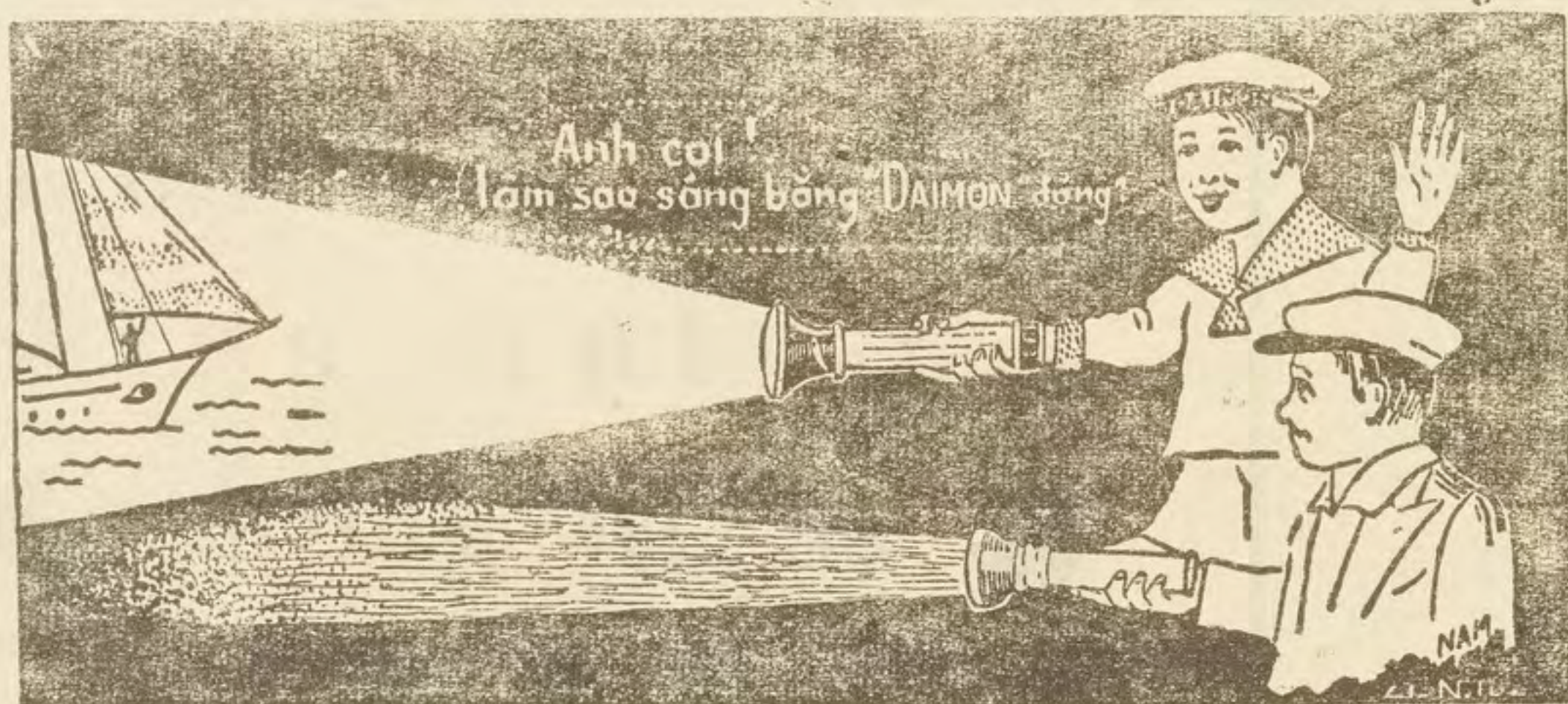
« LE SPÉCIALISTE »

105, Albert 1er Dakao

Quý vị khi mua đèn thì xin nhớ nài cho dạng hiệu DAIMON của ĐỨC QUỐC chế tạo.

PILES và BÓNG cũng phải nài cho dạng hiệu DAIMON vì rất bền lâu, dùng được lâu.

Cần dùng đèn cốt là dạng sự sáng tỏ rõ, mà nhứt là sáng cho thật xa; thì QUÍ VỊ nên chọn DAIMON thì sẽ dạng vừa lòng và không uổng tiền vậy.

Ag nts Exclusifs pour l'Indochine :

TAN-KIET DIL Y-OAN

34, Rue Marchaise Cholon

40-41, Quai Norodom, Phnom-Penh

Về giấy số kính tặng

Kính ngỏ cùng ông Trần Lữ Tuyền (Đalat) và ông Hồ Cẩm (Paravane), xin gửi tới 2 cái có để bôn-báo gửi hầu giấy số kính tặng. Hay là chữ vi gửi thêm mandat 3p.20 để nhà báo kính tặng giấy số Đông-Pháp.

MAI

Báo mới

Bôn-báo đã tiếp được :

Tuần-lễ số 1, xuất - bản tại Vinh ngày 19 Mars do ông Nguyễn đức Bình chủ nhiệm.

Tần-báo cũng là tuần báo xuất bản ở Hanoi ngày 25 Mars.

Xin kính chúc hai bạn đồng nghiệp trường thọ và được quốc dân hoan nghinh.

Ai có vốn ?

Quý vị nào có dư số vốn từ 6.000 p. đến 10.000 p. (sáu đến mười ngàn đồng) mà muốn kiếm một địa-vị trong nghề buôn bán đồ quí-vật thì xin viết thư ngau cho M. M. P tại tòa báo « Mai » ở đường Lagrandière ở Saigon.

Tiền lợi phải chăng; lương-bổng hậu.

Hoặc muốn ký tiền để cho con cháu làm cũng được.

MÀY CHUYÊN LA ĐỜI

Nên tin hay không?

Ông vua ăn mây

MỎI rồi, tại đường phố kinh-thành Varsovie (nước Ba-lan), người ta thấy một thầy-ma nằm sống sượng. Cởi lại tẻ ra Trysel, một nhà chuyên môn bị gậy, giàu hơn hết trong bạn đồng-nghiep, được tôn là « ông vua ăn mây » của xứ Ba-lan.

Trysel được cái tôn-hiệu ấy không phải là không xứng đáng.

Sau khi đã đi lưu lạc khắp cả châu Âu, Trysel về ở thành Praigue nước Tiệp-khắc, lập ra trường học chuyên-môn ăn mây, để dạy đám dân bị gậy về cái mỹ nghệ này.

Sau về ở Ba-lan, Trysel chiêu tập hết thầy ăn mây lập thành một cơ-quan có thể-lực, ai này đều phải nhắm mắt vàng lờ, và nạp thuế cho Trysel.

Nhờ vậy mà Trysel có tiền của khá lắm. Lúc va chết, người ta lột một lớp áo ra thấy 4.000 bạc giấy và nhiều cuộn sổ gởi tiền ở Ba-lan và ngoại-quốc.

Nghe tin cáo-phó « Hoàng-đế thăng hà », ăn mây khắp các danh-đô châu Âu đều cử đại-biêu tới Varsovie làm đám tang cho Tr. sel lớn lắm.

Hitler có 12.000 con nuôi

NỘI các vị quốc-trưởng trong thế-giới, Hitler có cái đặc-biệt hơn hết, là ông ta không có

vợ, không có con, không ham tiền, không ưa sắc đẹp, cho nên trong đời Hitler chưa hề có chuyện ái-tình bao giờ.

Nhưng Hitler có hàng muôn con nuôi.

Muốn được làm con đỡ đầu của Hitler, tất phải là đứa nhỏ giống Nhựt - nhĩ - man cả 100 phần 100, và lại phải là đứa con thứ 7 trong gia - đình mới được. Nếu gia-đình ấy còn sanh đẻ nữa cũng mặc, Hitler chỉ nhận đỡ đầu cho mỗi gia - đình một đứa con thôi.

Nhà cha mẹ đứa nhỏ là nhà nghèo thì Hitler giúp cho một số tiền. Còn nếu nhà khá, thì chỉ phát cho một tấm bằng cấp.

Hitler lên cầm quyền Đức-quốc từ tháng 8 năm 1933, tính ra đến nay có 12.800 con nuôi rồi.

Thuở trước, Tổng-thống Hindenburg làm cha đỡ đầu cho 28.000 con-trẻ, là vì ông ở ngôi đã lâu ngày. Trong ít năm nữa chắc con nuôi của Hitler sẽ nhiều hơn số ấy.

Một túi vàng để trong tấm nệm

CÓ một người, sanh bình nổi tiếng là giàu có dư dả, nhưng mà tiền bạc để đâu không biết, cũng không gởi ở nhà băng nào.

Hôm tháng trước đây, người

ấy mang bình nguy-nan, có làm ném để lót nằm và một cái trại chực chờ để lại một túi vàng cho bằng vãi đổ để che sương gió nắng mưa. Mỗi khi đi đâu cũng mang kẻ thừa tự.

Nhưng sau khi ông ta chết dân người vợ Annam đi theo rồi, con cháu lục lạo khắp nhà làm bạn. Chẳng thấy túi vàng đâu hết. Lần hồi chúng bán hết bàn ghế trong nhà.

Một người mua đồ cũ, mua được cái giường có nệm hần hoi, đem về bán lại cho người bà con mình. Người này, bữa kia, đem tấm nệm đi dọn lại. May phước cho người thợ sửa nệm, lúc tháo tấm nệm ra, thấy ở trong có một gói tiền vàng, tính ra đáng giá 32 ngàn đồng.

Nhớ lại câu chuyện rệp cho làm giàu

LỖI mười năm trước, ở Huế cũng có một người được của một cách thình lình như thế. Số là có một ông tây chuyên môn đi rừng tìm mủ, quanh năm chủ mới tự nói lại lịch làm giàu ghĩ ăn ngủ trong rừng núi. Tất của chủ, bấy giờ người ta mới

asia

ĐĨA ASIA MỚI RA BAN TUẦN RỒI

Vọng cổ

1' Sau khi em đã thác đi rồi (Đờn Guitare).

Cô Ngọc-Lan ca tiếng thanh tao mười mần đơn rất ăn rập và vắn rất hay làm cho ai nghe cũng phải muối lòng.

2' Thích-Ca tâm đạo (Đờn Violon, kim, và cò) M. Năm Nghĩa và M. Chín Hòa ca tỏ vẻ đời ông Thích-Ca làm vua bỏ triều đi tu. Trong đĩa này M. Nghĩa ca mười hơn các lần khác.

Đĩa Asia có bán khắp nơi.

Hãng chánh : 37, rue COLONEL GRIMAUD (Trước chợ Saigon)

Nói rõ về các chứng bệnh ngoài da và chỉ thuốc trị bệnh

Các thứ ghê về phong độc hoặc nhiệt độc như : nổi mục, sưng lở, ứng đỏ cùng mình, nổi dẻ hay mề đai, sài, mận, lát, sẩn mưng, long ben, ghê ngứa, chùm bao, dờn ăn, vằn... vằn... chẳng phải sứt thuốc sơ sài mà hết, cần phải uống thuốc cho giải độc sát trùng thì mới hết dặng

BÁ PHƯƠNG HÓA - ĐỘC - HOÀN

uống vào tiêu phong, lành ghê, trong mình mát mẻ

MỖI VE 0\$60 UỐNG ĐẶNG NHIỀU NGÀY

Các bệnh ghê ngứa, lở tai chảy mủ, mây chỗ da non chày nước vàng, trẻ em ghê đầy đầu. Hãy xức thuốc :

NGOẠI - KHOA - SANH CO' TÂN

thuộc êm mát không hoi

MỖI GÓI 0\$10

Các thứ ghê có mụt, ghê độc, ghê hờm, ghe lồi, ghe khoét, đứt tay, dập đinh. Hãy dán thuốc :

BA-SANG-CAO

(t h u ô c d á n đ ô)

rất mau lành

MỖI LO 0\$10

Nhà thuốc

VO-VAN-VAN

THUDAUMOT

Bào chè đủ thuốc ai dùng cùng lành bệnh

CÚ SỔNG...

truyện ngắn

CỦA
Hà - Châu

Vinh, le 2... Mars 1938

Chị Hồng,

EM của chị là Mai sắp chết rồi, chị ơi! Dầu trong giờ đây em chưa chết, nhưng viết xong bức thư này cho chị thì em sẽ chết. Chị ơi! em đã bị tiếng oan, mà tiếng oan ấy em không sao mà rửa sạch được. Em phải chết, em sẽ chết, chị Hồng ơi!

Chị ở xa xuôi chưa rõ chuyện gì, ngày nay chị xem thơ em viết đây chắc là chị ngạc nhiên lắm,

Khổ lắm! em gắng gượng viết thơ này, vì hình như không còn sức mạnh nữa. Trời ơi! em bị tiếng oan, mà chung quanh em bây giờ không có người nào che chở và minh bạch cho em. Có chị, nhưng chị lại ở xa!

Người ta bảo em điên... mà trời ơi! họ buộc cho em cái điên vì tình, thế mới nhục cho em; mới khổ cho em chứ!

Họ bảo rằng em thương yêu Bình... Chị Hồng ơi! chị đừng biết Bình là ai phải không? Một người tâm thương, tâm địa không tốt, bỏ vợ, thất nghiệp. Vậy mà họ bảo em thương yêu người đó.

Trời! Yêu một người đã dám mở miệng nói: « Người ta bảo Mai không yêu ai là vì Mai đã yêu người anh họ Mai rồi! » Chính vì Bình nói câu đó trước mặt em mà em ngạc nhiên, em đau đớn, em bàng hoàng, thế rồi em ngất đi, em uất ức, mê man, em phát điên ốm,

Rồi miệng tiếng thiên hạ lại bảo rằng sở dĩ em đau ốm là vì xa Bình mà ra. Một người của Bình dám tới nói ngay với thân-phụ thân-mẫu em rằng: « Mai nó thương yêu Bình, ngày nay Bình đi Saigon, nó không đi theo được, nó nhớ, nó điên ».

Họ kết án cho em thế đó! Oan lắm, oan lắm, Hồng ơi! Mai phải chết. Mà trước khi chết, em phải nhớ đến chị, phải viết thư này cho chị, để chị hiểu, chị thương em, rồi em chết cũng cam lòng.

Thôi từ nay, Mai thân yêu của chị sẽ không còn trên dương-thế này nữa. Từ nay, khi nào Hồng nhớ tới Mai, chỉ còn

có thể đem tấm ảnh ra mà nhìn thôi. Còn Mai đâu nữa, Hồng ơi!

Những khi nào Hồng về, Hồng đem ra trước mộ Mai, viếng cho Mai một bó hoa trắng. Thế cũng đủ là Hồng thương Mai lắm rồi!

Mai xin vĩnh biệt Hồng từ nay, Hồng ơi!

MAI

Nước mắt nhỏ xuống đã hoen ố cả bức thư, Hồng bồn chồn, hết xem đi lại đọc lại. Rồi Hồng bức tức, vô xé, kêu trời.

« Vậy ra Mai chết sao? Từ đây, Hồng mất một người bạn thân yêu, vẫn là người trong sạch chính đĩnh. »

Chẳng quản đường xa xa xuôi, Hồng thu xếp về, trong ý chắc rằng khi về tới Vinh, thì Mai cũng không còn sống nữa.

Trong nhà thương Vinh, Hồng và Mai ôm nhau khóc. Hồng khóc vì cảm động, vì thương sót Mai, vì không ngờ lại còn gặp Mai. Còn Mai, ngỡ là gặp Hồng trong giấc mộng, hoặc ở một cõi nào....

Tắm tũ, Mai buông lời kể lẽ thảm thiết:

« Chị Hồng ơi! Vì đâu em nên nóng nảy này, phải chăng vì xét lầm người! Em cứ tưởng ai ai cũng có lòng tốt như em cả. Có ngờ đâu người đời phần đông giả dối ác-độc. Đau đớn thay! ngày nay em mới rõ thế - thái hơn tình. Mà khi rõ mặt trái của người đời, thì em không còn đủ sức để kéo dài cuộc đời của em làm gì nữa. »

« Em theo văn-hoà phong tục mới. Giao thiệp với bạn trai cũng như bạn gái, em không phân biệt. Gặp việc gì em có thể giúp bạn được, em sẵn lòng giúp không nề hà. Em đâu có ngờ trong chúng bạn đó, lại có người không tốt, phao vu cho em những tiếng: « Con Mai không lấy chồng là bởi nó đã đem lòng yêu thương người anh họ của nó. » Họ lại nói mỉa mai em không chính đĩnh, vì đã yêu Bình, rồi xa cách Bình thành ra em hoá điên cuồng. Họ chẳng ngần ngại gì đem lời đó truyền bá khắp chung quanh, lại làm cho thấu tới gia-đình em nữa. Tuy gia-đình em không trách mắng, nhưng mà chị ơi! Con người bị tai tiếng như thế cũng đủ nhục nhã lắm rồi. Một người con gái mà đeo tiếng lăng lơ, như nhớp danh dự, thì chị bảo còn nên sống làm gì? »

« Bữa trước, sau khi viết thư cho chị rồi, em tỉnh uống hết chai teinture d'iode để kết liễu đời mình cho rồi. »

« Nhưng gia đình em biết, canh giữ nghiêm ngặt, thành ra cứu cấp được. Nhờ vậy chị mới còn thấy em trong bệnh viện hôm nay. Em nghĩ thân phận con gái xứ mình đời nay, muốn

tân thời tự do cách gì cũng phải giữ vững danh dự trong sạch mới được. Mất danh dự thì không còn mặt mũi nào mà sống nữa. »

Hồng để mặc cho Mai gục mặt trên vai mình mà khóc kể, cho đỡ bớt nỗi buồn chất chứa trong lòng. Hồng muốn để cho Mai khóc, khóc thật nhiều, có thế Mai mới vui được nỗi niềm đau khổ.

Mai vốn là người quá nhiều nhu-cảm, vì một chút tiếng đồn vu-cáo kia mà Mai toan phi bổ đời mình thì thật là Mai lắm. Không thể để bạn nghĩ lầm vậy được, Hồng cố nâng đỡ một linh-hồn yếu đuối.

Hồng rút khăn thấm nước mắt bạn, rồi nhỏ nhẹ yên ủi:

« Mai ơi! Hồng hiểu lòng Mai lắm. Song chuyện có chút đó, mà Mai định đem cái chết để rửa sạch cho danh-dự thì Mai quá lắm. »

« Mai lắm tưởng là danh dự mình sáng trong hay nhờ nhờp là theo như miệng tiếng của phường tiểu - nhơn. Dư - luận thiên-lệch của một lũ bè bạn không tốt, mà Mai dựa vào đó để đo phẩm giá của mình sao? Ở đời, mình tự-trọng tự biết mình là đủ, ai nói mặc ai! »

« Mai sao chẳng có can đảm cười thẳng vào mũi cái xã-hội sai lầm ấy, lại định chết để tỏ nỗi oan với họ. Sao ý nghĩa của Mai kỳ khôi và hèn nhát lắm vậy? »

« Ủ, phỏng thử giờ đây, Mai chết rồi, Hồng hỏi thử Mai có thể tin được rằng: dư luận sẽ nhận cho Mai đã bị oan, Mai phải chết để toàn danh dự. Có biết đâu là miệng tiếng thế-gian ác-độc, còn buộc cho Mai những điều tệ hại khác nữa. Họ nói vì

Mai nhục quá mà phải chết. Hồng tươi cười, vỗ về mãi. Chẳng đó nỗi oan của Mai Mai. Nỗi nhục cười để xóa giòng chẳng rửa sạch, lại chổng chắt lệ còn in trên má, Mai có vẻ hối cái nhục thêm. Cái chết như thế hân và đã suy nghĩ lại: chẳng là vô nghĩa lắm ru?

« Cảm ơn chị! Chị nói « Đối với lương tâm, ta tự xét em đã tỉnh ngộ rồi. Từ đây, em không có điều gì đáng then, ta sẽ sống theo tôn-chỉ của chị cứ thẳng tiến trên đường đời, mới giảng giải cho em nghe. ta chà đạp lên trên những lời Mai hết buồn, và hứa sẽ luôn tiếng ganh ghét vu-hãm, đừng luôn vui vẻ yêu đời. Mai sống thêm đêm xửa tới nó. Ta cứ việc can đảm và vui vẻ làm việc. » sống, theo tiếng gọi của lý-trí Hồng sung sướng vì đã cứu và phàn sự. Ta cố xây đắp tương một mạng người, ghi Mai vào lai của ta rực rỡ, tức là một cách lòng không trả lời.

đổi đáp khinh bỉ những kẻ Ngoài cửa sổ, rung rinh cánh ganh ghét vu-hãm kia. Cuộc đời đảo trên cánh nâu, phơi phơi tươi sáng, lý nào ta phí uổng mưa bay, một ngày xuân, một nó đi. Can đảm lên, Mai. Ráo lệ ngày tươi thắm của Hồng và Mai. mà nhìn đời. Hãy lấy nụ cười thay nước mắt! »

HÀ-CHÂU

Ủy-ban trung-ương quyền tiền cứu giúp học-sanh Nam-kỳ ở bên Pháp

COMITE CENTRAL DE SOUSCRIPTION POUR AIDER LES ETUDIANTS COCHINCHINOIS EN FRANCE

Hội-trưởng: M. Dr Nguyen-van-Thinh, Président de l'Amicale des Anciens Elèves du Collège Chasseloup Laubat

Phó hội trưởng: M.M. Luu-van-Lang, Ingénieur ppal de Travaux publics

M. Nguyen-van-Cua, Président du Comité des Calamités publiques

Thư-bôn: M. G. Hérisson, Inspecteur du Crédit Agricole et Directeur de la Caisse Centrale

Tho-ky: M.M. Nguyen-van-Thiet Phu chargé de la liaison avec les étudiants de Paris

M. Nguyen-dinh-Tri, Conseiller Municipal Président de l'Ecole de Giadinh

M. Chim-hai-Yen, Président de l'Amicale des Fonctionnaires Annamites des Bureaux de l'Enregistrement

M. Trương-van-Huan, Professeur

M.M. Le-quang-Liem dit Bay Vice-Président du Conseil Colonial de Cochinchine

Nguyen-ngoc-Bich, Ingénieur du Service d'hydraulique agricole

Dang-ngoc-Chan, Président de l'Amicale des services civils indigènes de Cochinchine

Dr Tran-van-Don, Président de la Sté d'Enseignement Mutuel

Nguyen-van-Duc, Représentant de l'Amicale Mutuelle des originaires de Long-Xuyen

Ho-van-Kinh, Président de l'Association des Commerçants et Industriels Annamites de Cochinchine

Cố vấn (Đặt theo thứ tự A,B,C): M. Vuong-quang-Nhuong, Avocat à la Cour Saigon

Nguyen-khac-Nuong, 1er Vice-Président de la S. A. M. I. P. I. C.

Dr Ta-trung-Quan, Médecin Saigon

Nguyễn - van - Sam, Président de l'Amicale des journalistes annamites de Cochinchine

Duong-tan-Tai, Doc-phu-Su du Gouvernement

Nguyen-van-Tam, Président de l'Amicale du personnel indigène de la Trésorerie

Doan-quan-Tan, Président de la Sté de secours Mutuels de Tra-vinh

Nguyen-tan-Thanh, Président de la Sté de secours Mutuels de Mytho

Ho-van-Trung, Président de la Sté de secours Mutuels de Go-cong

MÓI PHÁT MINH ĐỒI HÌNH NGƯỜI

HÓA-THÂN-CHÍ-BỮU-HOÀN: Là một phương thuốc mới phát minh, trị tuyệt bịnh phong, đơn củi.

HÔI-HOÀ-TẾ Có cho thí-nghiệm mấy chục người đều lành mạnh cả. Tôi có đăng bịnh bịnh nhơn ở nơi báo Điện-Tin rồi. Quý vị không tin xin mời đến nhà sẽ thấy sự kết quả của chúng tôi. Thuốc này tôi dám cam đoan, hề uống từ 1 tháng tới 4 tháng thấy đổi hình, không sai. Từ 4 tới 10 tháng thì lành mạnh như xưa, uống lâu mau tẩy theo bịnh nặng nhẹ.

BỮU-PHONG BỒ-HUYẾT: Trị tuyệt bịnh: đau gân, đau xương, đau lưng, tê, bại, Nhức mỏi. Đêm nằm tay chơn để đầu tê đó, mặt mày tẩy chơn nó lành như kiến bò. Dùng đến thuốc này thì hết tuyệt.

VẠN LINH ĐẠI BỒ: Chuyên trị: đàn ông đàn bà ăn uống không đặng. Tinh thần suy kém, hay đau lưng, mệt nhọc, ái tình, da xanh vàng mề, đầu bay chân vàng, ngời làm việc thân hư, hề uống vô thì thấy khoẻ và công hiệu liền.

BỒI SẮC NGƯỜI: Thuốc NGUYỄN-ĐỨC bỏ á-phiện có thí-nghiệm tại Laboratoire Identité Saigon. Là một phương thuốc đại bổ, không phá không hành, không di tinh, không nhọt, không nhức mỏi, không thêm á-phiện, dám cam đoan. Uống vô từ 15 ngày thấy cân nặng thêm một hai kilos. Lục-châu và Saigon qui ông đều có đăng nhiều rồi. Ai ai cũng đều khen tặng là một phương thuốc thần.

Hóa Thân Chí Bửu hoàn: mỗi hộp giá 1p.20
Sơn Phong Bồ Huyết: mỗi hộp giá 0p.80Vạn Linh Đại Bồ: mỗi hộp giá 0p.40
Thuốc bỏ Á-phiện: mỗi hộp giá 1p.00

Nhà thuốc NGUYỄN-ĐỨC-ĐƯỜNG

số 17 đường HUỖNH-QUANG-TIẾN (Chau Rạch Bến), SAIGON

NGUYỄN-VĂN-VANG BẢO CHẾ

Các ngài làm việc suốt tuần
đã mệt nhọc, các ngài phải bổ
dưỡng sức lực lại bằng 1 viên
Củu-long-hoàn.

VÔ-ĐÌNH-DÂN
323 MARINS cholon
118 ESPAGNE Saigon.
4 OHIER P. Penh.

Chỉ có CỬ'U-LONG-HOÀN là thứ thuốc có
đủ tinh chất bổ dưỡng sức lực hơn hết

Chỉ có CỬ'U-LONG-HOÀN là vừa trị được
các chứng lật vật và làm cho huyết mạch chuyển vận tốt

Chỉ có CỬ'U-LONG-HOÀN làm cho người
ăn được ngủ ngon, khoẻ khoắn và mau lên cân

Chỉ có CỬ'U-LONG-HOÀN là thuốc đại bổ
không có thứ thuốc Á-đông nào bằng. Mười thang
thuốc chưa chắc hiệu nghiệm bằng 1 VIÊN CỬ'U-LONG

Chỉ có CỬ'U-LONG-HOÀN là được các nhà
cao sang quý trọng dụng và xem như là một
món thực phẩm phải có thường bữa

Người chưa uống CỬ'U-LONG-HOÀN,
phải uống CỬ'U-LONG-HOÀN

Đã uống CỬ'U-LONG-HOÀN rồi, thì không
còn tìm thuốc bổ nào khác nữa

VIÊN-ĐÔNG LẬP-BỒN

Hội Đông-Pháp vô-danh hùn vốn 4.000.000 phật-làng, một phần tư đã góp rồi
Công-ty hành-động theo chỉ-dụ ngày 12 tháng tư năm 1916. Đàng bạ Hanoi số 419

Món tiền lưu trữ: 858.550 \$ 71

Tính đến ngày 31 Decembre 1936 để hoàn vốn lại cho người đã góp

HỘI ĐÔNG-PHÁP SÁNG LẬP NÊN BỞI HỘI LẬP BỒN
TO NHẤT HOÀN CẦU: HỘI SÉQUANAISE LẬP BỒN
GIÚP NHỮNG NGƯỜI ĐỀ DÀNH TIỀN

TỔNG-CUỘC Ở HANOI

32, Phố Paul Bert - Giấy nói số 892

QUẢN-LÝ Ở SAIGON

68, đường Kinh-Lập - Giấy nói số 21.835

Số tiền đã trả cho những vé bán lại hay là
được trúng số (Đến cuối tháng 1 năm 1938): 794.901 \$ 42

KỶ THỨ 55 những số trúng ngày 26 Février 1938

xổ hồi 9 giờ ban mai tại phòng Hội-quán ở Hanoi, 32, rue Paul Bert

Do Ông Vung-hia-Ky, Hồng-lô Tự-khanh ở Hanoi, Chủ tọa.

Thị chứng: Ông Nguyen-van-Canh, Adjudant chef en retraite ở Hadong
và ông Tran-van-Sau, Bonze ở Van-dien, Hadong

Số trúng	Những người trúng số	Số tiền lãnh
VÉ TIẾT KIỆM "A"		
Số ra trên bánh xe: 2.538 - 0.210 - 0.897 - 0.818 - 2.593 - 0.776 1.507 - 0.599 - 1.404 - 2.252 - 1.763 - 1.607 - 1.044 - 1.942 - 2.636 - 1.531		
Những vé đang lãnh tiền trúng:		
14 593	M. PHAM-QUANG-NGHI, Luc-do, Quang-Yen	400 \$
19 507	AU PORTEUR	2.000
29 252	M. TRAN-VAN-THOI, Secrétaire de l'Inspection Binh-truc, Bienhoa.	1.000
34 607	Mme TRAN-THI-DUONG, 23, Rue Barbier, Saigon.	1.000
40 942	M. CHRIU KHUT, Bijoutier, Kompongtrach, Kampot.	400
44 636	M. LIM CHRECK Chez Denis Frères, PHNOM-PENH	1.000
46 531	Số chưa bán ra.	
VÉ TIẾT-KIỆM CŨ		
Xổ số thứ nhất: BỘI PHẦN		
Số ra trên bánh xe: 28.052 - 21.266		
Những vé đang lãnh tiền trúng:		
20 052	Vé không đồng tiền tháng.	
51 266	M. VU-VAN-SAU, Débitant S. F. D. I. C. à Phu-lang-thuong (Vé 500 \$ đặt hồi vốn gấp 5 lần)	2.500 \$
Xổ số thứ nhì: HỒI NGUYÊN VỐN		
Số ra trên bánh xe: 1.324 - 1.136 - 2.427 - 1.393 - 1.071 1.527 - 1.559 - 1.306 - 0.036 - 2.843 - 0.809 - 1.696 - 1.499 - 2.087 0.090 - 1.229 - 2.089 - 2.754 - 0.099		
Những vé đang lãnh tiền trúng:		
13 071	M. PHAM-VAN-LOC, Etudiant, Gia-lam, Bacninh	200 \$
41 087	M. TRUONG-VAN-NAM, Maire de Binh-tho, Thu-duc, An-dien, Giadinh	500
54 099	M. TRUONG-TRONG-XUY, Tay-giai, Thanh-Hoa	200

Xổ số thứ ba: ĐẶNG TIỀN GÓP

Số ra trên bánh xe: 0.315 - 0.350 - 0.117 - 2.680 - 0.408
2.115 - 2.977 - 0.810 - 2.058 - 2.609 - 0.966 - 1.709 - 1.487 - 2.406
1.522 - 1.724 - 1.892 - 0.668 - 0.486

Những người cầm vé có tên dưới đây được lãnh một vé miễn góp
có vốn định trước nơi cột thứ nhì, giá bán lại biên nơi cột
thứ nhất.

Những vé đang lãnh tiền trúng:

M. ADRIEN PRETRE, Socony, Saigon. 609 \$ 00 1000 \$
Mlle NG-THI-NGHIA, Fille de M. BICH Travaux Public, Quang-Ngai 119.60 200

Những số thí chủ về cử việc giao lại cái vé tiết-kiệm và lãnh tiền ngay đủ số bạc nguyên hiện.

Cuộc xổ số kỳ tới nhằm ngày thứ hai 28 mars 1938, đúng 9 giờ ban mai,
tại phòng Quản-Lý ở Saigon, 68, đường Charner

CÁC NGÀI CÓ MUỐN một số vốn lớn mà mỗi tháng chỉ phải để dành một số tiền nhỏ ?
Các ngài nên mua ngay thứ "TITRE A" của bản hội từ lúc mới mua vé

VÉ TIẾT-KIỆM MỚI "TITRE A" được lãnh 50% Về tiền lời

Người chủ vé gây vốn bằng cách góp tiền từng kỳ trong một thời hạn có thể kéo
dài đến 25 năm, tùy theo ý muốn mà có thể lãnh ngay số vốn ra, nếu vé mình
trúng ở trong các kỳ xổ số hàng tháng, hay cùng lắm đến hết hạn vé.

Ngoài số tiền vốn đã cam đoan, chủ vé còn được hưởng thêm lãi, càng ngày càng tăng lên.	Ví dụ: góp mỗi { một số vốn có bảo tháng 30 \$ để gây { đảm ít nhất là . . .	
	20 \$	8.000
	10 \$	4.000
	5 \$	2.000
	2 \$ 50.	1.000
	1 \$	400

NHỮNG QUYỀN LỢI ÍCH CHO VÉ TIẾT-KIỆM THỨ "A"

- 1 Chủ vé muốn bán lại vé tiết-kiệm một cách rất dễ dàng, miễn là vé đã góp tiền được hai năm
rồi, bán được theo giá tiền đã cam đoan
- 2 Nếu người chủ vé cần tiền, có thể vay lại một số tiền ngang với 90% cái giá tiền bán vé, và vẫn
được dự các cuộc xổ số.
- 3 Chủ vé muốn ngưng góp lúc nào cũng được, đến khi muốn góp nữa thì có quyền góp cả những
tháng đã bỏ hay là không cũng được.
- 4 Người của Hội đi đến tận nhà thu tiền tháng, mà người chủ vé chẳng phải chịu thêm tiền phí
tồn chi.
- 5 Vé tiết-kiệm này là vé "Vô-Danh" nếu chủ vé hoặc vì quá-cổ, hoặc tự ý muốn, thì có thể nhường
lại cho ai cũng được, mà Hội không tính tiền phí tồn hay là trừ thêm một món tiền nào cả.
- 6 Hội Viên-Đông Lập-Bồn trừ bớt tiền 5% cho những vé tiết-kiệm nào trả tiền 12 tháng trọn 1 năm.

HỘI CẦN DÙNG NHIỀU ĐẠI-LÝ CÓ ĐỦ TƯ CÁCH

IV

CHÀNG để ý nhìn kỹ cái mớ sống mà có kẻ gọi là tiểu thiên đường, ở trần nhà treo lủng lẳng một chiếc đèn khí có chụp toả xuống một thứ ánh sáng vàng khè. Hai bên, hai bộ ván chạy dài từ ngoài vào trong. Thiên hạ quanh bàn đèn nằm la liệt. Triết để mắt đi qua từng người một. Đủ thứ và hạng người cả: khách trú, tây xa-vinh, đàn bà chơi bời, các cậu công tử và mấy ông phán giả. Triết nhận thấy trong đám ấy thanh-niên chiếm số nhiều. Tiếng reo của thuốc phiện đều đều ro ro mỗi lần nổi lên ít tiếng thì thầm của người ta nói chuyện với nhau. Tiếng thì thầm ấy Triết nghe như từ ở một cõi âm xa xuôi nào đưa đến vậy.

Thỉnh thoảng một người khách trú nhòm giầy ngồi vịn quắn lên đến háng để gãi và để nói chuyện làm ăn với một người khác nằm đằng xa. Nhìn xuống dưới sàn gạch để tìm xem đôi giầy, Triết thấy dưới ấy những nước miếng, những thuốc lá, những vỏ đậu phộng rang trà trộn dưới đất ở bên ngoài người ta thả vào và cái nhớ hẳn lấy lấy ấy làm cho chàng buồn mửa. Chàng toan nằm xuống sau khi đã lấy khăn tay lau má cái gổi sành, thì một chú con trời gầy như que củi, này giờ vẫn nằm lim dim như một xác chết bỗng dựng phắt người giầy để ho như muốn tự xé phổi ra. Đoạn anh ta để tay vào ngực, ngửa đầu ra đằng sau để lấy đà rồi khạc đánh «phù» một cái: tức thì một cục đờm sần kếu cái «bạch». Triết góm quá ợ lên toan muốn ợi.

Song dục quá nên Triết rón rén nằm xuống coi bạn đương hơ thuốc trên lửa. Thuốc quắn quai và phồng ra một mùi mà này giờ đã gần quen mũi chàng nghĩ đã lần lần thấy chút vị. Song làm thuốc xem cũng toàn thể bạn trẻ — của dân tộc khá rành vì tay chàng nắm cây này sẽ ghiền rằm rập. Người

tiêm coi bộ mềm mại và đứng ta sẽ đường hoàng đi vào tiệm điều nhà nghề lắm. Làm xong bút như đi vào một tiệm rượu, điếu đầu, Song đưa ống qua nài một nhà chớp bóng! Mà lối nỉ mời bạn, nhưng Triết từ chối quả quyết quá nên Song mới chịu hút. Anh ta chiếu ống vào đèn kẻ miệng kéo một hơi giải rồi rút ở cái ống cho đến hơi chót. Thở khói ra một cách thú vị chàng ta lại hăm ngay một miếng nước trà. Hết điếu này đến điếu khác. Song làm xong lại nài nỉ mời bạn, nhưng thấy bạn vẫn từ chối nên anh ta lại kéo một cách thích thú thỏa thuê. Đến khi một hơi ba cái ngao «tài» đã sạch bách, anh ta mới chịu nằm gác tay lên đầu lim dim thả tâm hồn đi mung lung trên thượng tầng tư tưởng.

Hồi lâu mở mắt nhìn qua bạn, anh ta nói như một nhà văn yếm thế chán chính: — Á-Đông ta chỉ có cái thú này là tuyệt đối. Sau khi sống những giờ âm u, đen tối, đại gì lại chẳng để cho ý nghĩ một phen bay bổng lên đến chín từng mây. Phải ăn, phải uống, phải chơi, phải hút! Đòi không cần bản giữa một cái xã - hội thiếu tổ chức, chắc đâu đến được ngày mai! Triết ơi! Tao biếu mày nên kéo vài điếu chơi cho biết cái phong vị của Phù Dung, của cõi trần khốn khổ này!

Rồi không để cho bạn trả lời Song lại tự bình vực: — Mày tưởng ở xã hội này chỉ có một mình tao chơi cái này sao? Mày coi, chỉ ở một tiệm này mà hầu hết là thanh niên! Bạn trẻ bây giờ hút gần hết, vì chỉ có cái này mới an ủi cái tuổi của họ lỡ sinh vào một xã hội đề-tiên. Đi ra đường, nếu may gặp một đứa nào cùng tuổi này ngáp, mày đừng vội bảo rằng vì nó buồn ngủ. Không, nó đã đến cử ghiền đó!

Như một nhà xã-hội-học thâm thúy, Song tiếp: — Ngày mai đây, bạn trẻ — của dân tộc này sẽ ghiền rằm rập. Người

Song rồi sẽ: — Một nhà viết báo có danh ở đây mà thôi đó. Lấy tiệm hút làm nhà. Hút nhiều, năm suốt ngày.

Triết nhìn cảnh đời trụy lạc ấy, chất lỏng thương vầy. Tiếp theo lần thặng kẻ Song lại kể:

— Còn bọn gái chơi sang, bọn gái nhảy cũng vậy. Hút như giặc!

Như bạn nói đến đám chị em từ thời, Triết nghĩ ngay đến Minh, người đã làm cho chàng

mấy lần rúng động.

— Thế Hai Minh, con ấy có hút không?

— Cũng hút thường. Toàn chơi indian!

Rồi lạnh trí, Song đoán biết ngay ý tưởng của người bạn si tình.

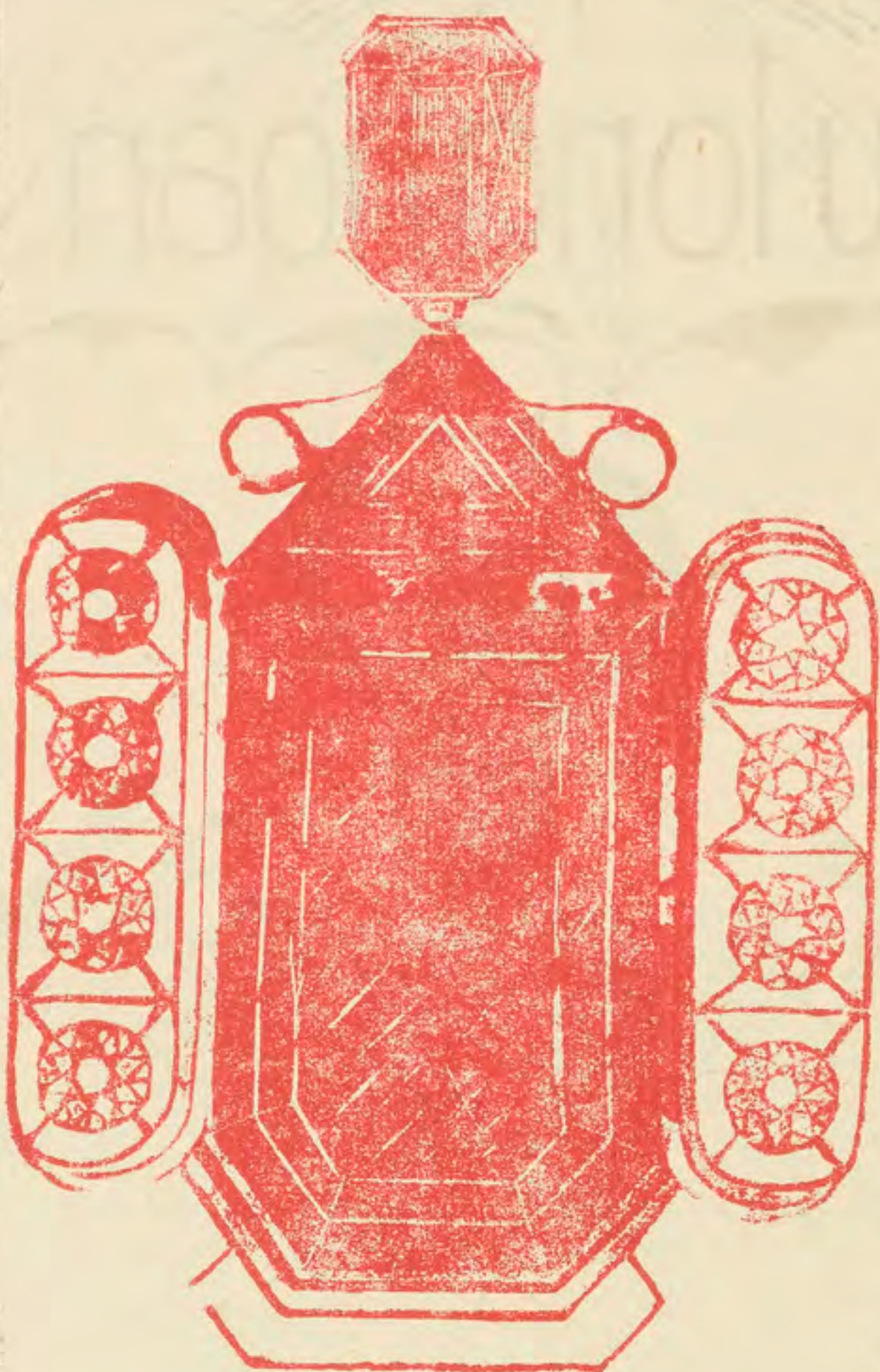
— Chừng này mẹ con đi ấy hay sao mà lểi vơ vẩn đó?

Triết đỏ mặt, cười thẹn nhưng bắt ngay lấy cơ hội:

— Ờ, mày làm sao giới thiệu nó giùm để tao gần nó chơi đi!

Sau một cái cười mỉm đặc chí, Song có giọng «điều kiện» rằng:

GIẢI HÒA - KHỎI VỀ M 7

Nhơn dịp hội chợ bài lao Saigon, Sedec và Huế chúng tôi có chế nhiều kiểu Pendentifs đá đen nước nhận hội xoàn mới thật đẹp vô vàng tây và vàng trắng có giấy riêng bảo kiết hội xoàn và vàng tây pha cao.

Nhiều đồ nữ-trang khác: bông tai mặt bác vác lạ, nĩa, cà rá, vòng nửa mặt, giầy chuyên. Muốn kiểu nào viết thư chúng tôi sẽ gửi catalogue hầu ông bà. Gửi lãnh hóa giao ngân.

QUẬN - CHỢA
Chế đồ nữ-trang là
21, rue Amiral Courbet
— SAIGON —

Thêm: cách kiến trúc gian hàng Quận-Chợa tại hội chợ bài lao Saigon bề cao 16 thước, bề ngang 8 thước, bề vó 10 thước, bề mặt 80 thước. Kỳ tới xem báo «MAI» nói về cách trưng bày trong gian hàng.

— Được. Nhưng... bây giờ có hai Minh và đã vẽ trên vách mấy phải hút với tao ít điếu tường những chấm sáng tung chơi rồi tao sẽ giúp cho. Cái lẳng, không đứng nguyên chỗ. điếu đi hút mà kéo một mình Anh sáng rực rỡ đã đánh cũng như ăn cơm ngồi một mình. thức Minh giầy.

Chán và mất vui nhiều lắm. Nàng dụi mắt uể oải vuôn vai Nghe, hút chơi vài điếu rồi tao ngồi giầy, đôi tay bó gối, đừ người trong một phút, rồi quả quyết vén mừng bước xuống, sau khi đã mỉm một nụ cười lém lỉnh nhìn Triết đương nằm

gối kêu: — Phở-ky à! Thêm xực! Và ập mặt ngủ say sưa.

cho thêm ít cái chỉ thiu. Rồi Xỏ đôi bàn chân xinh xắn quay về với bạn, Song làm ra và có đánh đố cả ở đầu móng cách vọi vàng, sốt sắng: vào giép Nhứt-bồn, nàng đi ra

— Con Hai Minh kể ra cũng kéo tấm màn ở cửa sổ, vươn có hạng. Nhưng có cái nó đập vai hò-hấp khi trời mai. Ngọn nặng lắm, trừ ra khi nó bắt gió mát và hơi khuya còn lẳng

minh làm nhân tình. Tuy vậy vắng trong phòng làm cho nàng chúng mình là chỗ quen biết rừng mình nhẹ nhàng. Mùi nước với nó thì may ra mấy cũng hoa đã lạt cũng phăng phất tản sẽ tổn ít hơn người ta.

Vì muốn gần gũi Minh, Triết khó nhọc kéo mấy điếu á-phiện đầu tiên. Chàng kéo tuy không được song suốt, nhưng Song cứ luôn miệng khen bạn là có

khieu về bản đên. Thiet là những thê đẹp để của nàng trông gần điếu vô lòng. Chàng thấy nóng như lửa lò. Khi trời đầy cả và khắc ở cò, nhưng mười phút hương sắc chừng như đã nhấc

sau, chàng cảm thấy trong nhờ cho nàng nhớ lại một mùi người gần cốt như giản ra và vị gì đã buồng ở đầu và trong

những thơ thật như có ai đắm hồng hồng đờn cò ra rồi, nên nàng lóp cho. Tinh thần chàng thấy hốt khoắn và lòng thanh thoi

hít mạnh vào, say sưa lắm. Cái sắc đẹp vừa lia giường

hút đến sẽ ghiền. Câu nói lý thú quá!

Đương lúc ấy, nhà viết báo có một cái xây xích một cái

âm, ngọn đèn, ánh sáng trở nên vui tươi. Và chàng cứ muốn

năm như thế lim dim. Một làn tóc đen nháy và dài.

Đương lúc ấy, nhà viết báo có một cái xây xích một cái

âm, ngọn đèn, ánh sáng trở nên vui tươi. Và chàng cứ muốn

năm như thế lim dim. Một làn tóc đen nháy và dài.

Đương lúc ấy, nhà viết báo có một cái xây xích một cái

âm, ngọn đèn, ánh sáng trở nên vui tươi. Và chàng cứ muốn

năm như thế lim dim. Một làn tóc đen nháy và dài.

Đương lúc ấy, nhà viết báo có một cái xây xích một cái

âm, ngọn đèn, ánh sáng trở nên vui tươi. Và chàng cứ muốn

PHÒNG KHÁM BỆNH:
Chuyên trị bệnh con nít, bệnh đàn bà và
GIỜ KHÁM BỆNH:
Sớm mai từ 9 giờ đến 12 giờ

TRẦN-NGỌC-AN

Thượng thọ ngũ đẳng hũu tinh
Cựu lương-y viện-trưởng PHÒNG-BỆNH-VIÊN
(nhà thương trị bệnh phong-tĩnh) Saigon,
29 năm kinh nghiệm ở các đường đường Lục-tĩnh
và ở Sài-thành

Số 56, đường AVIATEUR GARROS
Ở góc đường Taberd. — SAIGON — TÉL. 21.101